

migoe

99STE JAARGANG – No.: 260

VRIJDAG 12 NOVEMBER 1982

Vandaag

HUBERT ROJER (ABVO)
.....gezamenlijk.....

utomatisch bellen ederland-uriname

DEN HAAG — Vanaf 17 ovember kan vanuit Nederland tomatisch worden gebeld met riname. Een automatisch ge-ek kost dan 1,40 gulden per seconden. Dit heeft de PTT ndaag bekendgemaakt. Een sprek dat via de telefoniste stand komt, gaat zeven lden per minuut kosten inimumduur 3 minuten) geacht het tijdstip waarop ordt gebeld. Hiermee vervalt verlaagde tarief dat tot nu gold voor de zogenaamde vrije-tijdsuren". Het land-mmer van Suriname wordt 7. Verder kan per 17 vember automatisch worden eld met Egypte, India, n en Pakistan.

Golfstaten steunen Iraks vredespogingen

Bagdad vraagt financiele hulp

MANAMA — De leiders van de uit zes landen bestaande samenwerkingsraad van de Golfstaten hebben aan het einde van hun conferentie in Bahrein hun volledige steun uitgesproken aan Iraks "vreedzame" stappen om een eind te maken aan de oorlog met Iran. Dit heeft het persbureau WAM van de Verenigde Arabische Emiraten gisteren meegedeeld.

In een slotverklaring van de zes leiders van Saoedi-Arabie, Oman, Bahrein, Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten en Qatar werd geen melding gemaakt van het Iraakse verzoek voor hulp ter waarde van ongeveer één miljard gulden ter compensatie voor de oorlogsinspanning. De landen aan de Perzische Golf "hernieuwden hun oproep aan Iran in te gaan op pogingen van de organisatie van de Islamitische conferentie en internationale leiders te komen tot onderhandelingen met Irak om de oorlog te beëindigen".

In kringen rond de conferentie was vernomen dat Irak financiele hulp had gevraagd voor de voortdurende oorlog, maar functionarissen in Bahrein spraken het bericht tegen. "Er is geen sprake geweest van financiele hulp aan welke van beide zijden in de oorlog", aldus een functionaris.

Het voor 1 december verwachte inwerking treden van een gemeenschappelijk economisch verdrag, dat moet leiden tot een gemeenschappelijke markt van de zes oliestaten, is met een kwartaal vertraagd tot 1 maart 1983. Er moeten nog kwesties over het slechten van de douane-barrieres over vrije onderlinge handel worden opgelost. De ondertekening van het verdrag voor interne veiligheid is ook verschoven. Naar verluidde heeft Koeweit nog bedenkingen tegen bepaalde punten. Het verdrag voorziet in maatregelen voor samenwerking op het gebied van bewakingstaken bij de verdediging en strijd "tegen subversieve bewegingen".

De staatshoofden van de conservatieve Arabische staten namen tijdens de conferentie resoluties en plannen aan van hun ministers van Defensie voor versterking en coordinering van de gezamenlijke militaire verdediging. Die zullen zich eerst richten op gemeenschappelijke bewaking en verdediging van het luchtruim. Maar naar verluidde kwam het tot nu toe niet tot een gemeenschappelijk defensieverdrag.

Op de conferentie besloten de Golfstaten een gezamenlijke investeringsmaatschappij op te richten. Deze in Koeweit zetelende maatschappij krijgt een beginfonds van ongeveer vijf miljard gulden, waaraan alle landen gelijk bijdroegen. Voor november volgend jaar spraken de staatshoofden een volgende topconferentie af die in Dohad in Qatar zal worden gehouden.

Poolse justitie stelt Walesa in vrijheid

Vakbondsleider reist naar Gdansk

WARSCHAU — Lech Walesa, de oprichter van het verboden vrije vakverbond Solidariteit, is vandaag in vrijheid gesteld na een internering van elf maanden. Een woordvoerder van het Poolse ministerie van Justitie maakte dit bekend.

„De order van het ministerie van Binnenlandse Zaken (om Walesa vrij te laten) wordt nu uitgevoerd", zo zei de jusitie-woordvoerder. Gevraagd naar meer gegevens, verklaarde de woordvoerder: „Hij (Walesa) is aan het pakken, neemt afscheid, als hij dat wil, en knapt zich op."

Het is nog niet bekend of Walesa meteen zal doorreizen naar zijn gezin in Gdansk, of dat hij eerst Warschau of een andere plaats zal aandoen voordat hij naar huis terugkeert.

De woordvoerder kon niet zeggen of Walesa nog steeds verblijft in het jachtslot in Arlamowo, of dat hij in vrijheid is gesteld nadat hij eerst naar een andere plek is overgebracht. In Arlamowo, in het zuidoosten van Polen, heeft de leider van Solidariteit geïnterneerd gezeten. Waarnemers in Gdansk menen dat Walesa waarschijnlijk eerst naar elders is overgebracht.

Walesa's gezin is niet officieel op de hoogte gesteld van zijn vrijlating. Maar in officiële kringen in Warschau is vernomen dat Walesa zondag in Gdansk wordt terug verwacht.

OLITIEK BREZJNJEV WORDT VOORTGEZET

Oud-KGB-man heeft faam van gematigd

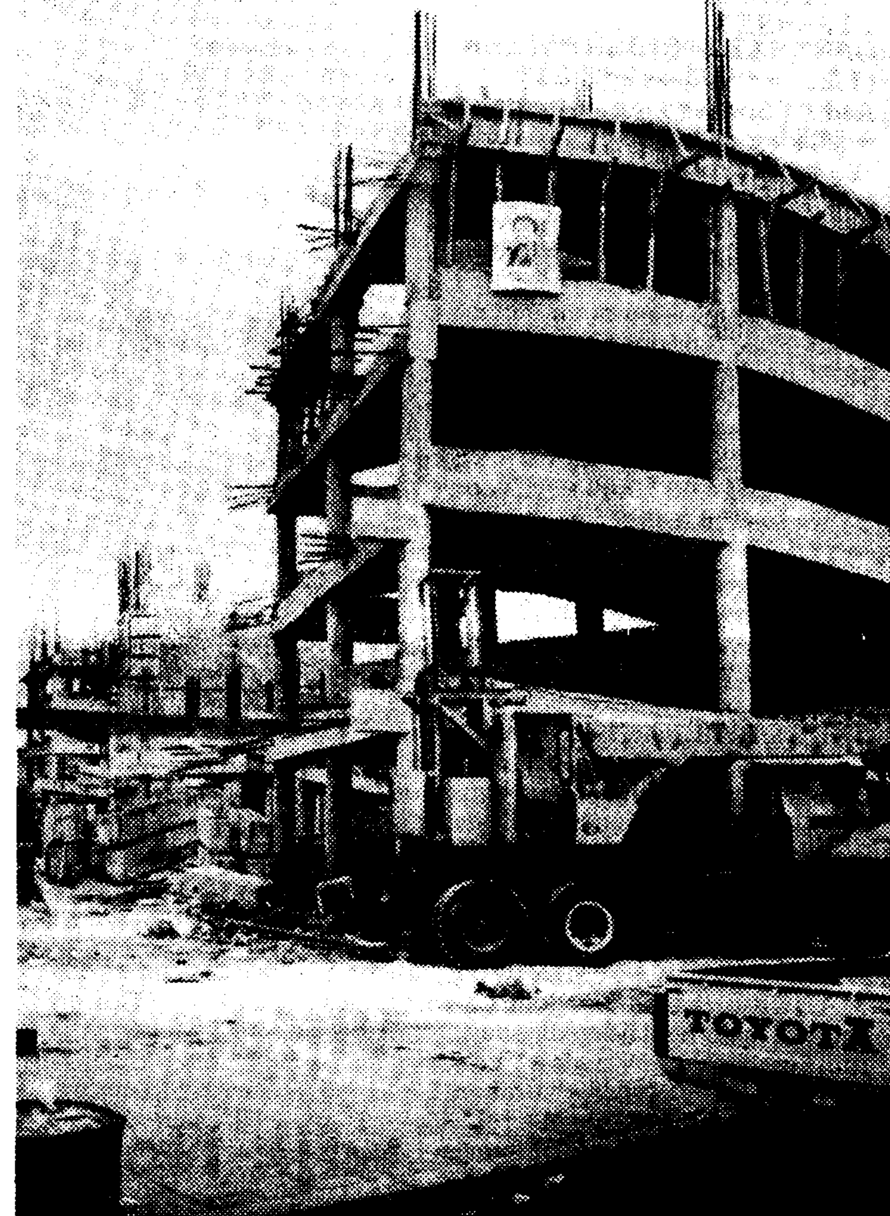
oeri Andropov nieuwe partijleider in Rusland

OSKOU— Joeri Wladimirowitsj Andropov is vandaag een bijeenkomst van het centraal comite van de communistische partij van de Sovjet—Unie met algemene stemmen gekozen tot secretaris—generaal als opvolger van onid Brezjnjev, die woensdag is overleden. Dit heeft het rsbureau Tass meegedeeld. De 68-jarige Andropov was creatris van het centraal comite van de communistische rtij. Van 1967 tot mei 1982 was hij hoofd van de geime dienst (KGB), in welke functie hij hard optrad en de binnenlandse oppositie. Hij geldt als een trouwe nhanger van Leonid Brezjnjev.

Het voorstel om Andropov te ezen was afkomstig van Konntin Tsjernenko, die algeen gold als een belangrijke vaal voor het partijleiderhap. In een korte toespraak i Andropov dat hij "al zijn achten, zijn kennis en levensvaring zou geven aan het ortzetten van de Leninistiche binnen- en buitenlandse litiek die Leonid Brezjnjev eft gepraktizeerd".

Het ambt van partijleider is de angrijkste positie in de Sov-Unie. Andropov, een Rus, rd op 15 juni 1914 geboren als on van een spoorwegarbeider Nagutskaja bij Stawropol in noorden van de Kaukasus. n loopbaan in de partij begon Andropov in de Karelisch-Finse vjetrepubliek. De man maakte vanaf 1953 een diplomatieke carriere. Al in 1954 was hij ambassadeur in Hongarije. Hij speelde een actieve rol bij het neerslaan van de opstand in oktober 1956: de Hongaarse minister van Defensie Pal Maleter werd bij een avondeten in zijn ambtswoning gearresteerd. Van 1957 tot 1967 was Andropov binnen het centraal comité eerst als afdelingsleider en vanaf 1962 als secretaris van het centraal comité verantwoordelijk voor de betrekkingen met de socialistisch geregeerde landen. In deze periode deden zich heftige woordenwisselingen voor met de "revisionisten" in Joegoslavie, terwijl het tot een openlijk conflict kwam met China en Albanie. Nadat hij in 1967 Wladimir Semitsjastni was opgevolgd als hoofd van de KGB, gaf Andropov zijn post als secretaris van het centraal comite op, maar na korte tijd werd hij bevorderd tot kandidaat-lid van het Politburo. In 1973 werd hij volledig lid van het Politburo.

Sinds 1976 heeft hij de rang van generaal. Aan hem als KGB-chef waren de grenssoldaten van de Sovjet-Unie ondergeschikt. De KGB is niet alleen verantwoordelijk voor geheime operaties in het buitenland, maar ook voor de binnenlandse veiligheid. Al was hij 15 jaar hoofd van de KGB, Andropov behield de faam van een gematigd element in de Sovjet-leiding van wie aanzetten tot hervorming te verwachten zouden zijn.

WILLEMSTAD — Deze week is begonnen met de afbraak van de ruines van wat eens een parkeergarage had moeten worden. Dit als "monster van Pietermaai" bekend staande bouwwerk is een doorn in het oog. De firma Petromar die dat karwei opknapt voor het eilandgebied, zal ook de poster van META-lijstaanvoerder Oscar Steenbaar omlaag moeten halen. Daar zit niets anders op.

PPR wil meer hulp voor Nicaragua

DEN HAAG — Mevrouw Beckers, fractievoorzitster van de PPR in de Tweede Kamer, wil dat Nederland meer hulp gaat geven aan Nicaragua ter bevordering van het proces van democratisering in dat land. Volgens Beckers heeft het Nicaraguaanse regime nog slechts een begin met dat proces kunnen maken. Zij stelt dit in schriftelijke Kamervragen aan minister Van den Broek van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw Beckers vindt, dat Nederland tegenover de Verenigde Staten zijn afkeuring moet uitspreken over de betrokkenheid van dat land bij de training en bewapening van Nicaraguaanse ballingen in het grensgebied van Nicaragua en Honduras.

Deze week

* Zwarte kunst in de tuin
* De wereld van een Yaqui—indiaan
* Mini—Lp; un revelashon
* Erger dan een ketterij
* Verkiezingsfeest in Brazilie
* Brezjnjev maakte SU supermacht

Begrafenis Brezjnjev maandagochtend

MOSKOU — De begrafenis van president Brezjnjev zal maandag as. om 12.00 uur Moskouse tijd plaatsvinden, zo heeft de Sovjet-radio vanochtend bekendgemaakt.

Eerste junkie-bond in West-Duitsland

KASSEL — Een groep voormalige verslaafden aan verdovende middelen heeft in het Westduitse Kassel een "junkiebond" opgericht. De organisatie wil, zoals in Nederland al gebeurt, met behulp van plaatselijke consultatiebureaus de verslaafden helpen los te komen van de "eeuwige kringloop van criminaliteit om aan spul te komen".

De leden van de "junkiebond", die donderdag in Kassel een persconferentie hielden, zijn van mening dat met de gangbare maatregelen als dwangtherapie en hogere vrijheidsstraffen voor verslaafden aan verdovende middelen "niets te bereiken" is. Veeleer moeten ex-verslaafden hulp verlenen aan personen die nog aan de drugs zijn, maar er van af willen.

Habib weer naar Midden-Oosten

WASHINGTON — President Reagan heeft zijn deskundige voor het Midden-Oosten, Philip Habib, opnieuw met een bijzondere opdracht naar Libanon gestuurd. Habib moet gaan trachten de onderhandelingen over terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Libanon vaart te geven.

oren jagen op reemde duikboot

OSLO — Noorse marineschepen en helikopters maakten ndaag jacht op een vreemde derzeeboot ter hoogte van de orse westkust. Volgens milire kringen in Oslo begon het poren woensdag in de wateen van Frohavet, 480 km ten ordwesten van de hoofdstad, dat een oud-marineman de orgaande dag met zijn kijker n onderzeeboot had waargenomen. In het begin van de eek hebben de Noren een onillige Sovjet-Russische ijsbreer uit hun territoriale wateren - de verboden militaire zone arin - verdreven.

t bericht van oud-marineman on Lyngoy op het eiland Sua rdt volgens een Noorse milire woordvoerder serieus genomen. Hij zei dat vaststond t er geen Noorse of NAVO-nderzeeboot in het spel was.

Universiteit in Groningen plat

DEN HAAG — De rijksuniversiteit in Groningen gaat maandag 22 november, waarop ook een staking bij de spoorwegen is voorzien, waarschijnlijk plat. Dit heeft de ABVA/KABO vandaag laten weten. Op de overige instellingen voor wetenschappelijk onderwijs in Nederland worden dan andere acties ondernomen dan werkonderbreking.

De werknemers bij universiteiten, hogescholen en academische ziekenhuizen zijn in staat van paraatheid gebracht, aldus de grootste ambtenarenbond. De acties zijn gericht tegen de extra-salariskorting van 1,65 procent, die minister Deetman per 1 januari wil zien ingevoerd.

Argentinie herstelt in 1984 democratie

Militairen blijven intussen aan macht

BUENOS AIRES — De Argentijnse junta heeft gisteren opnieuw beloofd dat begin 1984 de democratie zal worden hersteld. In de tussentijd willen de militairen een „brede overeenstemming bereiken met alle sectoren van het nationale leven", aldus een verklaring van de junta die voor radio en televisie is voorgelezen. Die formulering duidt erop dat niet alleen politieke partijen, maar ook andere maatschappelijke groeperingen bij het overleg betrokken zouden moeten worden.

De junta wil onder meer spreken over de Falkland-crisis, de „smerige oorlog", die het leger in de jaren '70 voerde tegen de linkse guerrilleros en de verdwijning van duizenden mensen in die periode, over het conflict met Chili over het Beagle-kanaal, het economisch beleid en de buitenlandse schuld en de toekomstige rol van het leger.

Bij deze dialoog zou het niet gaan om het stellen van voorwaarden, maar om het waarborgen van een „harmonische en ordelijke overdracht terwille van de stabiliteit van de nieuwe regering". De junta wil voorts nog praten over het tijdschema voor de verkiezingen en de vakbondsrechten.

De meeste politieke partijen hebben zich al uitgesproken tegen een dergelijk overleg gericht op een nationale consensus. Men wil wel praten over de organisatie van de verkiezingen, en over het sociaal-economische beleid zoals dat tot maart 1984 wordt gevoerd. Maar overigens vrezen veel politici dat de junta probeert een „mantel van stilzwijgen te leggen over de schendingen van de mensenrechten, het spoorloos verdwijnen van duizenden mensen, de corruptie en het economisch falen van het militaire regime vanaf 1976".

AMSTERDAM — Internationals vast. Banken verdeeld, hypotheekbanken afbrokkelend, verzekeringen verdeeld, uitgevers licht terug. Boskalis vast, scheepvaart zeer licht verdeeld, Ahold weer vast, Gist Brocades vaster. Lokale markt rustig en verdeeld; staatsfondsen prijshoudend.

Massaproces tegen Turkse communisten

ANKARA — In de Oostturkse stad Diyarbakir is gisteren het proces begonnen tegen 105 leden van "Tikko"-groep van de marxistisch-leninistische communistische partij van Turkije. Bij het begin van de zitting voor de krijgsraad werd tegen 23 verdachten de doodstraf geeist en tegen 79 verdachten gevangenisstraffen tussen 3 en 20 jaar. De 105 Tikko-leden wordt "poging tot omverwerping van de grondwettige orde terwille van de vestiging van een marxistisch-leninistische dictatuur" ten laste gelegd. Volgens de openbaar aanklager zijn Tikko-activisten ook verantwoordelijk voor drie moorden in Diyarbakir en twee mislukte moordaanslagen. Dertig van de 105 verdachten worden bij verstek berecht.

Iraaks tegenoffensief volgens Iran mislukt

Aanval na twee uur al afgeslagen

TEHERAN — Een Iraaks offensief voor de herovering van het terrein dat vorig weekeinde door het Iraanse leger is veroverd, is in de nacht van donderdag op vrijdag mislukt.

De Iraanse radio meldde vandaag ook nog, dat de Iraanse troepen nog steeds op een front van dertig kilometer breed, zeven tot veertien kilometer op Iraaks grondgebied staan. De bewering van president Saddam Hoessein van Irak, dat het maar vijf kilometer is, is niet waar, aldus de radio in Teheran. De door de Iraanse troepen bezette stad Zobeydat met haar olie-installaties, ligt alleen al tien kilometer diep op Iraaks gebied.

Naar een woordvoerder van het Iraanse ministerie van Buitenlandse Zaken meedeelde, wil Iran geen grondgebied van andere landen in tegenstelling tot wat Bagdad zegt en zal op zijn oorspronkelijke, internationale grenzen terugvallen, zodra is voldaan aan de vredeseisen die aan de tegenpartij gesteld worden. „De opmars in Irak staat in dienst van een eervolle vrede", zo heette het.

Het Iraakse tegenoffensief werd vanmorgen om zes uur ontketend en het werd twee uur later al afgeslagen, aldus de Iraniers.

Brezjnjev stierf door hartstilstand

MOSKOU — Het overlijden van president Leonid Brezjnjev was het gevolg van hartstilstand. Dit heeft het Sovjet-Russische persbureau Tass gistermiddag bekendgemaakt. Het stoffelijk overschot is opgebaard in het Huis van Vakbonden, een ceremonieel gebouw in het centrum van Moskou en wordt maandag op het Rode Plein in Moskou bijgezet.

In het medisch bulletin zeggen Brezjnjevs artsen dat hij in het verleden verscheidene hartaanvallen heeft gehad en dat hij aan verkalking van de kransslagader leed.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 140.000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: drs E.R. Wilsoe
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur.
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor, tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Eleonora Piers, tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis);
Fotografe: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222;
fotografe: Olga Schats, tel: 2222

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Dr R.J. Fruinplantsoen 30, 2552 LH Den Haag, Nederland, tel.: 070-975886.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curacao:
Districo n.v.
tel.: 70503, 70504, 70304
Ook voor klachten betr. bezorging (het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626).

Aruba, Nassaustraat 110, tel. 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST
eilandsgeneeskundigen
13 nov. 1982 van 08.00 uur t/m 14 nov. 1982 om 08.00 uur
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter J. Rauchbaar, Landhuis Rust en Vrede, Sta. Rosa 34, tel.: 76199; spreekuren: 11.00-12.00 uur/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 76199.
14 nov. 1982 van 08.00 uur t/m 15 nov. 1982 om 08.00 uur
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter W. Lutchman, spreekkamer Montagne, tel.: 674821; spreekuren: 11.00-12.00 uur/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 674880.
12 nov. 1982 van 08.00 uur t/m 15 nov. 1982 om 08.00 uur
Stads- en 2de distrikt West: dokter N. Goilo, spreekkamer Van Leeuwenhoekstraat, tel.: 24113; spreekuren: 11.00-12.00 uur/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 82476.
Derde distrikt Banda Abao: dokter H. Stigter, spreekkamer Barber, tel.: 64158/641605; spreekuren: 10.00-12.00 uur/16.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 641658/641605.

★★★

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Magdalena, tel.: 672437, op zaterdag en zondagmorgen is zuster V/d Loo op tel.: 53746 te bereiken.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmorgen van 07.15-10.30 uur, alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (Nachtdienst)
Otrabanda: del Pueblo, tel.: 25333/25444; Punda: del Pueblo, tel.: 612444.

★★★

VERLOF BEGRAFENIS
13 nov.: E.F. Cannister, Schottegatweg-Oost 25.
14 nov.: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.

★★★

DIVERSEN
PRE FESTANTIL
20.00-23.00 uur Mini-Festival—Kranshi Bieuw, Otrabanda.

ANT REISVERENIGING
20.00 uur Wandelmars die zal beginnen en eindigen te J.P.F.

WERELDRAAD VAN KERKEN
18.00 uur Oecumenische kerkdienst—Kapel Habaai.

CONEY ISLAND SQUARE GARDEN
20.30 uur maandag t/m vrijdag Uitvoering circus Pinder van Parijs, zaterdag: 17.00 en 21.00 uur; zondag: 10.30, 17.00 en 21.00 uur.
CENTRO PRO ARTE
20.30 uur Toneeluitvoering "Fiami bo kama"-Toneelgroep Thalia.
ZATERDAG
DIVERSEN
OPENBARE BIBLIOTHEEK (Joh. van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEKA MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Pijpers, tel.: 35119 of mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zat. uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur, Fokkerweg 7.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Scharlooweg 77, tel.: 612358/612473): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.
TEMPEL GALLERY: openingstijden: dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdags en zondags van 18.00-24.00 uur.
SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.
LANDHUIS BRIEVENGAT: open voor bezichtiging op werkdagen van 09.30-12.00/15.00-18.00 uur; elke laatste zondag van de maand: 09.30-12.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en Landhuis Brievengat).

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur, Roodeweg 7A.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blancu).

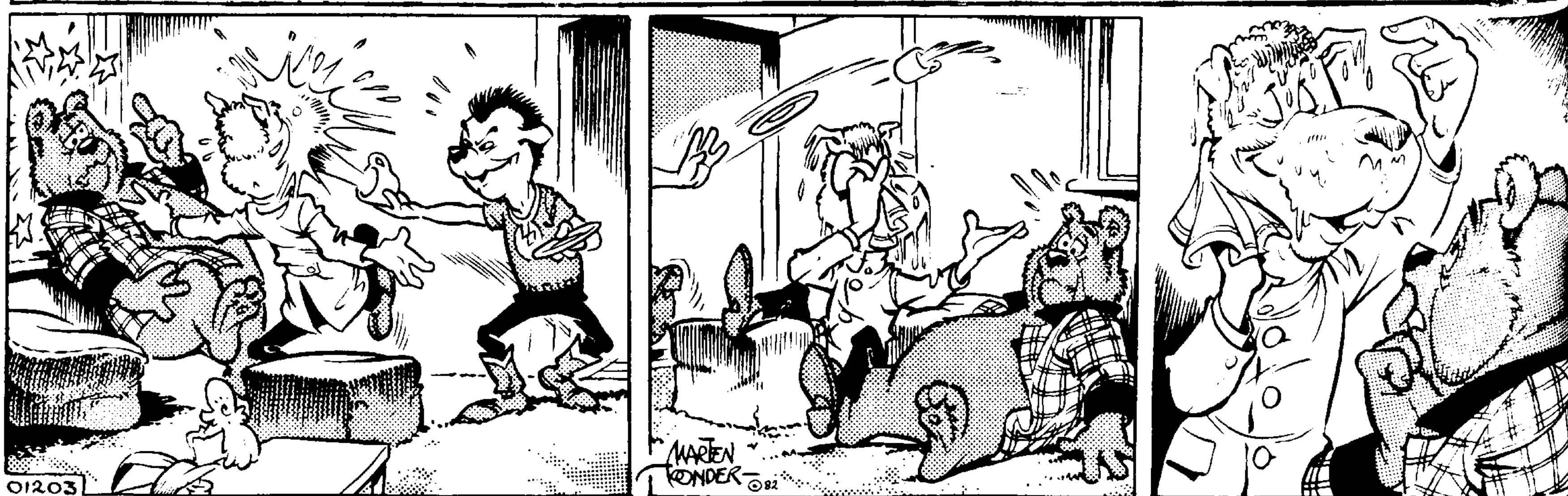
CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-16.30 uur.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TENTOONSTELLING CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

VERKOOPPUNTEN
losse nummers "Amigoe"
Curaçao Plaza-hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstr. 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp, Punda
Otrabanda en Promenade
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Mensing Caminada
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Boekhandel Eddine
Novo's book and Giftshop
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Chu, Breedestraat (O)
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Majestic, Breedestraat (O)
Roodeweg t/o Holsum Bakery
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
Eddy's, Schottegatweg West 112
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Job, Colebra Berde

Heer Bommel en de Antiloog

01203— "Thee zonder suiker?" vroeg de heer Zielknijper ontdaan. "Dat kunnen we niet hebben, hoor. Ik zal......"

Het is onbekend, wat hij zou doen, want zijn stem werd gesmoord door de inhoud van het kopje, zodat hij het evenwicht verloor.

"Hier," riep de autonoom, "proef zelf maar."

Met deze woorden verliet hij het vertrek, met achterlating van het serviesgoed. Een ogenblik heerste er stilte, doch toen trok de zielkundige zijn zakdoek om het overtollige vocht af te wissen.

"Een kleine storing," sprak hij glimlachtend. "Ach, het is een tekort aan liefde. Dat speelt deze stakkers altijd parten. Maar met begrip en fijne gesprekken is dat aan te vullen. Het enige, wat we nodig hebben is geduld."

"G—geduld," stamelde heer Bommel, zich enigszins oprichtend. "M—maar dit gaat toch werkelijk te ver! Mijn goede vader zo[u] nooit hebben goedgekeurd, zodat ik geen tijd heb voor ged[uld] wil hier weg, bedoel ik!::

"Kom, kom," hernam de geneeskundige. "Blijft u toch rustig. Ik zal u een pilletje geven, dan zult u zich prettiger v[oelen]. En morgen komt deze zaak voor de rechter, zodat de patiënte[n] officieel in de betreffende afdelingen kunnen worden overgeb[racht]. Dan zullen dit soort kleine interrupties niet meer voorkomen, beloof ik. Vanaf morgen hebben we alle tijd om uw geval omhoog te krijgen."

De woorden troostten heer Ollie echter niet; integendeel. Me[t een] doffe zucht liet hij zich achterover zakken, terwijl de toe[...] hem duister in het gelaat staarde.

KRALENDIJK — Bonaire is weer een openbare klok rijk. Het is trouwens niet de eerste maal dat het eiland verblijd wordt met een klok, want ook ter hoogte van de snackbar Supercorner is tien jaar geleden een klok geplaatst. De problemen met de electriciteitsvoorziening op Bonaire waren er de oorzaak van, dat de klok nimmer het juiste uur heeft aangegeven. De klok hangt er nog steeds, maar niemand trekt zich iets aan van de tijd die de klok aangeeft. Fatum heeft nu ook een klok geplaatst, tegenover de ABN bank. Het ware te hopen, dat de daarop aangegeven tijd iets nauwkeuriger zal blijken te zijn. Op de foto het geschenk van Fatum.

Proces tegen priester op Filippijnen

KABANKALAN — Een Filippijnse rechtbank heeft woensdag een proces verdaagd tegen een Australische priester die wordt beschuldigd van opruiing en bezit van explosieven. Ongeveer 4000 mensen, onder wie veel boeren op blote voeten, waren naar Kabankalan gekomen om steun te betuigen aan de 38-jarige priester Brian Gore. Zij juichten en droegen spandoeken in een carnavaleske sfeer toen pater Gore en zes Filippijnen die ook terechtstaan, voor de rechter verschenen. De zeven beklaagden waren op borgtocht vrijgelaten. De rechtszaak is verdaagd naar 6 december wanneer de advocaten hun argumenten zullen toelichten.

Oproep Chinese meisjes niet te doden

PEKING — Het in Peking verschijnende „Jeugdblad" heeft jonge echtparen gisteren met klem verzocht vrouwelijke baby's niet om het leven te brengen. Onder de kop „Redt de meisjes" schrijft het blad dat de laatste tijd in verscheidene Chinese provincies zuigelingen van het vrouwelijk geslacht te vondeling zijn gelegd of gedood.

Deze ontwikkeling wordt geweten aan de campagne van de regering om het aantal geboorten te beperken. Het huidige ideaal in China is dat een echtpaar één kind heeft. Volgens de krant moeten meisjes als gelijken van de jongens worden beschouwd.

Politie beeindigt gijzeling in R'dam

ROTTERDAM — De Rotterdamse politie heeft gisteravond met een korte actie een eind gemaakt aan een gijzelingsactie van de 29-jarige Joegoslavier R.D. in een woning in de Pijperstraat in Rotterdam. De man hield hun zeven maanden oude baby, die bij zijn voormalige vriendin verbleef in gijzeling en had gedreigd het kind te zullen doden indien de vriendin, waarmee hij enige tijd had samengewoond en die van hem het kind had gekregen, de politie zou waarschuwen, zo heeft de Rotterdamse politie vandaag meegedeeld.

De Joegoslavische vrouw was gisteravond met de baby voor een gesprek naar haar voormalige minnaar gegaan. Toen in het gesprek onenigheid ontstond heeft de man volgens de politie de baby afgepakt en de vrouw opdracht gegeven haar bezittingen van elders op te halen zonder daarbij de politie te waarschuwen. De vrouw deed [...] wel en de politie slaagde [...] enige tijd van observatie [...] een bliksemactie in de ba[by in] veiligheid te brengen en de [met] een mes gewapende man [...] houden. De dader is ingeslo[ten].

KRALENDIJK — Afg[elopen] dinsdag overhandigde g[ezag]hebber A.R.W. Sint Ja[go een] financiele donatie aan de S[tich]tingen die in het belang v[an de] gemeenschap werken, [en] vooral in het belang [van] degenen die daarvan a[f]hankelijk zijn. De cheque[s die] de gezaghebber mocht uit[reiken] zijn afkomstig van de E[nnia] die deze tijdens een di[ner in] Zeezicht in verband me[t de] opening van een eigen ka[ntoor] op Bonaire aanbood. De [direc]teur van de Ennia de heer Santine verzocht gezagh[ebber] Sint Jago zich met de uitre[iking] te belasten. De stichtinge[n die] voor een cheque in aanme[rking] kwamen waren de Fundash[on] Personanan Desabilitá, de [So]ciedad di Ciegu, crèche [...] Cuido, crèche Bonbini, Fundashon Charles Be[...]boom en de Pasadia Cocori.

Vijfde arts start in wijk Noord di Saliña

KRALENDIJK — Maandag zal de vijfde dokter zijn werkzaamheden aanvangen. Voorlopig zal deze arts, de heer Kouwe zijn praktijk gaan uitoefenen in de polikliniek van dr Cervantes, waarbij het echter wel in de bedoeling ligt, dat het BC alles in het werk zal stellen om zo spoedig mogelijk de noodzakelijke faciliteiten te verkrijgen, dat dokter de Kouwe zijn praktijk in de wijk Noord di Saliña kan uitoefenen. Dan is er een dringende wens van deze wijkbewoners vervuld, die nu voor een doktersconsult afhankelijk waren van de kliniek van dokter Cervantes, die vermoedelijk de drukst bezette dokterspraktijk heeft op Bonaire.

De gedeputeerde van Gezondheidszorg Julio Angela bracht verder naar voren, dat het aantrekken van dokter Kouwe een verandering met zich meebracht in de manier, waarop de praktijk van de beide artsen uitgevoerd zal worden en dit betreft dan voornamelijk de patienten die afkomstig zijn van de wijken Antriol en Noord di Saliña. Deze wijken zullen namelijk verdeeld worden volgens het kiesregister en dat betekent, dat degenen die in het bezit zijn van een pp-kaart zich moeten vervoegen bij de afdeling Sociale Zaken van het eilandgebied en daar zullen zij een nummer op het kaartje krijgen dat aanwijst bij welke dokter ze behoren. De bewoners van Antriol en Noord di Saliña die tot het vierde kiesdistrict behoren vallen onder dokter Kouwe, terwijl de personen die in het derde district van het kiesregister vallen dr Cervantes kunnen consulteren.

Bewoners van Kralendijk die in het bezit zijn van een pp-kaart met het nummer 1 erop zullen naar dokter Welvaart moeten gaan en de wijken Nikiboko en Tera Cora die tot kiesdistrict 2 behoren moeten dr Vasquez bezoeken. Tenslotte kiesdistrict 5 Rincon kan gewoon naar dokter Debilde gaan.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Mona Lisa om 19.30 uur.
Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.
Rotary: iedere woensdag om 12.30 uur meeting—Hotel Bonaire.
KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

"'hier is eens een telefoon-toestel bevestigd geweest...

ONDER DE BOMEN voor het Stadhuis sta ik te wachten. Het heeft die morgen een beetje geregend en alle auto's die voorbij rijden maken een shshsh...-geluid. Er liggen hier en daar plassen water en de lucht is nog steeds bewolkt. Terwijl ik wacht, is er veel te zien. Een bewust gadeslaan van andere mensen levert altijd wel denkstof op. Een drietal toeristen dat op en neer loopt alsof ze iets kwijt zijn - de weg misschien? Twee honden die aandachtig en met klaarblijkelijke kennis van zaken een boom besnuffelen. Verderop enkele mannen die luidruchtig debatteren over... ja over wat?

Lima's Cleaning & Co, staat op de wagen. Het stopt aan de overkant van de weg. Er zitten twee mannen in, waarvan één met een bruine overall uitstapt met een emmer en een doek.

Op zich niets vreemds dus werd mijn aandacht al snel weer getrokken door andere bezienswaardigheden. Tenslotte ga ik maar op en neer lopen, al is het daar erg warm voor. Dan merk ik ineens dat de man van Lima's Cleaning ijverig bezig is de telefooncel op het Wilhelminaplein schoon te maken met een doek. Zowel de cel (boven-, onder- en zijkanten) als het toestel zelf, krijgen een goede beurt. Ook de hoorn en kabel worden niet overgeslagen. Op zich is ook dat niet vreemd.

Hij wringt de doek uit, gaat er een laatste keer de cel mee langs en stapt terug naar de auto waar zijn maat op hem zit te wachten.

Overdreven zorg

Ha! Dat betekent dat die telefoon eindelijk gemaakt is, denk ik. Vlug oversteken..!?

Met stomheid geslagen en diep teleurgesteld keer ik terug naar mijn standplaats. De aanblik van de telefooncel is teveel geweest. Een hokje van bekrast en toegetakeld plastic dat een rechthoekig apparaat herbergt. Op dat apparaat stond eens geschreven (met zwarte letters) dat het een publieke telefoon is, waar je een kwartje in moet stoppen en hoe je moet bellen. Zowel in het Papiamentu als in het Engels. Ze

...zo ziet het er werkelijk u[it]

stonden er met zijn tw[ee] met de ruggen tegen elk[aar]. Van de één wist ik al me[teen] den dat ie kapot was. [De] ander was bij tijd en w[ijle] een publieke spaarpot v[an] Setel; kwartje betalen, g[een] verbinding en geen geb[...] maar ook geen kwa[rtje] terug. Het apparaat is vo[lledig] geplunderd; de cijferschij[f zit] er niet meer op en de zi[lver]grijze verf is afgebladderd.

Het is triest te constat[eren] dat er in de gehele stad g[een] enkele publieke telefoo[n is] die nog gebruikt kan [wor]den. Cynisch is het wel, [dat] men nog steeds deze [on]bruikbare cellen blijft on[der]houden, als grafstenen [van] een dierbare overledene.

C.T.

SYMPOSIUM: ACTIEVERE ROL VAN OVERHEID

Antillen achter op regio

Woningnood veelal nog binnenskamers

WILLEMSTAD — De woningnood speelt zich nog veelal binnenskamers af. Maar om geholpen te worden is het nodig om deze huisvestingperikelen op straat te leggen. Zo kwam naar voren op een verleden en deze week gehouden symposium „Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ontwikkeling op de Nederlandse Antillen" gehouden op Curaçao en Aruba. De vooruitzichten dat er op korte termijn verlichting komt in deze steeds nijpender wordende situatie zijn er niet.

Het symposium was bedoeld om het probleem aan de kaak te stellen en daarover informatie te geven. Zo konden bewoners van Kustbatterij en Seru Fortuna uitleg geven over hun aanmerkingen op de te kleine (volks)woningen en de hoge huren. De Fundashon Kas Popular gaf een toelichting op het huur- en subsidiebeleid. Tijdens het symposium kwam ook naar voren dat bouwgrond niet alleen schaars is, maar in de meeste gevallen ook in particuliere handen is. Veel optimisme klonk er niet ten aanzien van de mogelijkheden om de hypotheken-markt flexibeler te krijgen.

Het symposium had ook tot doel om het ingewikkelde huisvestingsproces duidelijker zichtbaar te maken en oplossingen aan te dragen voor de knelpunten. Ook werd getoond hoe anderen in de regio deze problematiek hebben aangepakt en waarvan geleerd kan worden. Zo waren Puerto Rico en Jamaica vertegenwoordigd.

Daarvan werd een presentatie gegeven en een tentoonstelling gehouden.

ACHTERSTAND

Uit de ervaringen van Puerto Rico en de gegevens van Jamaica bleek dat vergelijkenderwijs de Antillen een behoorlijke achterstand hebben op het gebied van de zorg voor huisvesting van haar Antilliaanse bewoners ondanks dat Jamaica over veel minder financiele middelen beschikt dan de Antillen. De overheden van beide naties hebben de ruimtelijke ontwikkeling van hun eilandelijk grondgebied reeds enkele tientallen jaren geleden voor het eerst vastgelegd in struktuur- en bestemmingsplannen; dat is een noodzakelijk raamwerk om de grondvoorziening voor onder andere woningbouw veilig te stellen.

De Eilandsverordening voor Ruimtelijke Ontwikkelingsplanning is op Curacao sinds kort een feit; op Aruba ligt het struktuurplan bij de Eilandsraad; een laat begin.

Ook de financiering van sociale woningbouw is geregeld in het bestaan van financieringsinstellingen voor de volkswoningbouw van de overheid zoals de Housing Bank in Puerto Rico en de National Housing Trust in Jamaica.

Op Aruba besteedde de eilandelijke overheid in 1982 0,8% van de eilandsbegroting aan volkshuisvesting. De laatste aanbesteding van nieuwe woningen heeft in 1975 plaatsgevonden. Op Curacao ligt het percentage van de bestedingen aan woningbouw door de eilandgebied in dezelfde orde van grootte. "Tussen de 5 à 10% van het huishoudboekje als besteding voor de volkshuisvesting is nodig voor een normale woningvoorziening", aldus J. Bieze, direkteur van de Fundashon Cas pa Comunidad Arubano (FCCA).

DIAGNOSE

"De woningnood heeft een verscholen karakter", betoogde Beatrice Gooskens-Donata van de FCCA in haar presentatie over de problemen van woningzoekenden op Aruba. Zij gaf een haarscherpe diagnose van de woonellende op Aruba die de zaal verbijsterde. "De woningzoekende moet zijn woonellende steeds meer bewijzen, moet met zijn woonellende te koop lopen, wil hij geholpen worden. Doordat de Arubaan hier terughoudend tegenover staat speelt de woningnood zich binnenskamers af".

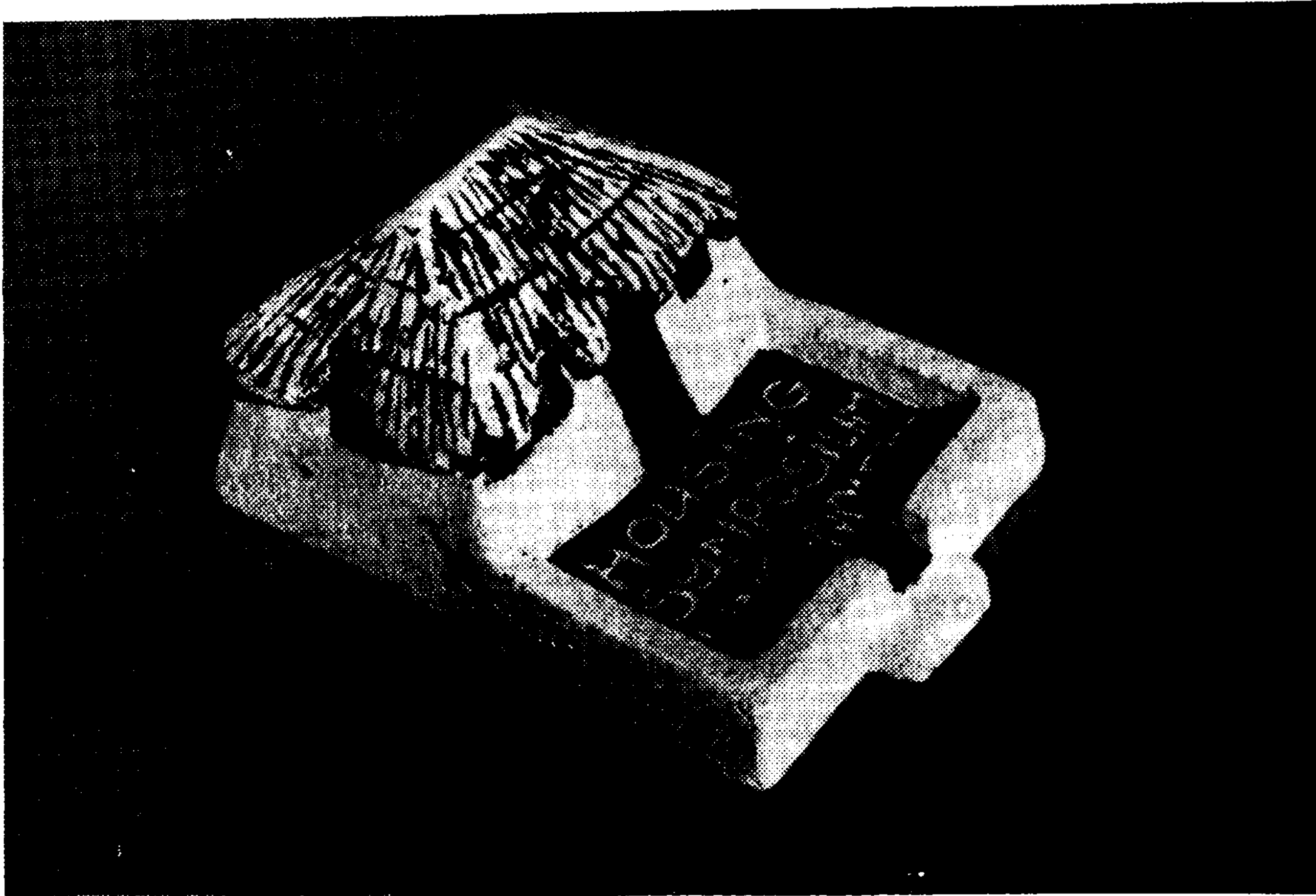
Ir. Ronald Gill toonde in zijn presentatie over de voorwaarden voor een volkshuisvestingsbeleid op de Antillen aan dat deze woonnood op Curacao bijna anderhalf maal groter is dan op Aruba. "In de komende jaren tot het jaar 2000 zullen meer woningen op Curacao gebouwd dienen te worden dan de totale bestaande woningvoorraad van vandaag om aan de normale woningbehoeften te voldoen", aldus de heer Gill. Tekenen van hoop dat de overheid een aktievere rol zal spelen in de woningbouw zijn er vooralsnog niet.

Student Leo Henriette bracht een verslag over een studie die door studenten van Bouwkundige en Civiele Techniek van het oudste jaar was uitgevoerd over bouwen in hoge dichtheden op hellingen, een karakteristiek van de Caribische eilanden, rekeninghoudend met de mogelijkheden van het tropische klimaat. Na afronding kan mogelijk publikatie van de nu nog voorlopige resultaten volgen.

KANS GEMIST

In de conclusies van het symposium is vastgesteld dat de overheid meer prioriteit moet geven aan volkshuisvesting gezien de grote problemen die er al zijn op dat vlak en die slechts toenemen in de nabije toekomst. De erkenning van de vraagstelling en de bereidheid om daarin krachtig te werk te gaan ligt bijvoorbeeld in de oprichting van een Departement van Volkshuisvesting op landsniveau met sterke mandaten aan de eilandgebieden, zo luidt een van de conclusies. De kleinere eilanden zien hun grote huisvestingsproblemen daarmee weggehaald uit een sfeer van ontwikkelingssamenwerking en meer in zijn reele proporties van een primair gebied van zorg. Coordinator van het symposium, ir Ronald Gill, docent Volkshuisvesting en bouwwetenschap van de afdeling Bouwkunde en Civiele Techniek van de UNA verklaarde: "Bij de (recente) kabinetsformatie is een duidelijke kans gemist".

De oprichting van een volkshuisvestingsfonds voor de woningbouw wordt geen overbodige luxe beschouwd; er kan gekeken worden naar de praktijken in Puerto Rico en Jamaica. De overheden moeten meer geld steken in volkswoningbouw en minder afhankelijk zijn daarbij van Nederlandse hulp. De sociale woningbouw moet bevorderd worden via faciliteiten voor bouwmaterialen die bijna allemaal geimporteerd worden. Omdat er een stagnatie in de bouw is, zal meer aandacht besteed moeten worden aan verbetering van bestaande woningen en hulp bij zelfbouw. Voor een betere grondvoorziening wordt een "grondbank" aangeraden. Er zal onderzoek moeten komen naar de systemen van woningbouw: welke voldoen op de Antillen en welke worden er geaccepteerd. De huurcommissieregeling moet zo herzien worden dat er een in alle opzichten rechtvaardig huurbeleid in zit.

WILLEMSTAD — De organisatoren van het symposium over volkshuisvesting hebben een vervolg beloofd. Dan zullen de diverse knelpunten verder uitgediept worden. Er zal een samenvatting worden gemaakt van de presentaties, discussies en conclusies van het symposium. Die komt volgend jaar rond en dient dan als uitgangspunt voor een vervolg. De medewerkers van en sprekers op het symposium kregen aan het eind een mini-exemplaar van het Curacaose "oer-huis", de "kas di yerba".

23ste verkeers-slachtoffer

WILLEMSTAD — Bij de Verkeersafdeling van de politie kwam omstreeks 00.18 uur melding binnen dat de 81-jarige Jose M. Martis overleden is, ten gevolge van verwondingen opgelopen in een verkeersongeval van 25 op 26 oktober. Hij is daarmee het 23ste verkeersslachtoffer van dit jaar geworden.

WILLEMSTAD — Van een woning op de Rooseveltweg verwijderde men het glas van een keukendeur om binnen te komen. Ontvreemd werden twee gouden halskettingen, twee damespolshorloges, een filmtoestel, drie gouden oorbellen en 200 gulden aan losgeld. De totale waarde van deze goederen is 6000 gulden.

Sitek-voorzitter Errol Cova:

Nederlandse expert onnodig overgekomen

WILLEMSTAD — De Sitek vindt het zonde van de tijd en van ontwikkelingsgelden dat een Nederlandse expert helemaal naar de Antillen is overgekomen om iets te concluderen wat iedereen al vanaf 1977 wist, aldus Errol Cova, voorzitter van de onderwijsvakbond.

Volgens Cova wist bijna niemand iets af van het bezoek van de heer Oddens, die voorzitter is van het Nederlandse Genootschap tot opleiding van leraren voor het Beroepsonderwijs. Oddens is naar Curacao gekomen om te evalueren of er behoefte bestaat aan een lerarenopleiding technisch onderwijs en ook om enige adviezen te geven omtrent nascholing.

De bedoeling was dat hij ter beschikking zou worden gesteld van Curacao, Aruba en van het Departement van Onderwijs maar door een misverstand heeft alleen Curacao van hem gebruik gemaakt.

Het feit dat Oddens is gekomen, zonder dat iedereen er behoorlijk van op de hoogte is gesteld, en dat hij bovendien iets overbodigs is komen doen, is volgens Cova, behalve misbruik van zijn enorme capaciteiten, ook slecht voor het imago van Curacao in Nederland. "In Nederland krijgt men zo de indruk dat het hier een vrijgevochten boel is", zei Cova.

Met het Departement van Onderwijs bestond er volgens Cova ook een verwarring. Daar wist men niets af van het bezoek van Oddens, terwijl hij ook niet door minister van Onderwijs, Jacques Veeris is ontvangen. Gedeputeerde van Onderwijs, Winston Lourens, die het bezoek van Oddens aan de Antillen heeft goedgekeurd, zei desgevraagd dat hij voorlopig geen commentaar had op de uitlatingen van de Sitek.

WILLEMSTAD — 100 kookpotten, 36 electrische stoven en 6 vleesmolens namen onbekenden mee uit een zaak aan de Nieuwestraat. Men kwam er binnen na het vernielen van het dak.

ABVO-zegsman Hubert Rojer:

"Iedereen moet gelijk inleveren"

WILLEMSTAD — De ABVO is bereid tegemoet te komen aan het verzoek van de centrale regering om verschillende verhogingen en in het verleden verworven rechten in de toekomst op te offeren voor het welzijn van de economie, maar wel onder voorwaarde dat er een gezamenlijke inspanning wordt gedaan om de economie te verbeteren.

Naar ABVO-woordvoerder Hubert "Bebe" Rojer gisteren verklaarde in het wekelijkse programma van de vakbond op Z-86, kan niet worden ontkend dat er momenteel een economische recessie aan de gang is en dat geen onmogelijke dingen gevraagd kunnen worden. Maar, zei Rojer, het is wel altijd zo geweest dat steeds als er een economische recessie kwam, het de overheidsambtenaar was die als eerste werd benaderd om offers te brengen.

Hoewel de ambtenaren zich ervan bewust zijn dat zij de plicht hebben hun medewerking te verlenen, moet het niet zo zijn dat alleen de ambtenaren offers brengen, maar dat er een gezamenlijke inspanning wordt geleverd, aldus Rojer. In een interview vanmorgen ging hij zelfs nog verder met te zeggen dat de werknemers in de particuliere sector het veel beter hebben dan de ambtenaren en dat zij zeer zeker zullen kunnen bijdragen aan het "inleveren".

Om te illustreren hoe "goed" de werknemers in de particuliere sector het hebben noemde Rojer ondermeer 8% vakantietoelagen en de dertiende maand die volgens hem velen in de particuliere bedrijven ontvangen. En zolang niet door de anderen, met name de particuliere sector, werd meegewerkt dan is de ABVO ook niet van plan haar medewerking te geven aan het saneren van de economie, zei Rojer. Aanvankelijk had de ABVO laten weten niet te zullen reageren op de uitlating van Premier Martina over het inleveren, zolang niet met de regering aan tafel was gezeten.

Noot Redactie: (Dat is gruwelijk overdreven van Rojer. Hij spiegelt zich aan de hoogste voorzieningen in een handjevol ondernemingen. maar vergeet dat de overgrote meerderheid van de werknemers in de particuliere sector reeel ver beneden de voorzieningen zitten die overheidsdienaren genieten. Wat te denken van de pensioenvoorzieningen; vergoeding van ziektekosten van 90 procent (terwijl ABVO tot 100 procent wil gaan); regelingen voor studie; een LMA die het welhaast onmogelijk maakt om tot ontslag over te gaan in gevallen dat de kantjes ervan afgelopen worden etcetera. Het wordt tijd dat Rojer - en ABVO meer in het algemeen - met die factoren rekening leert houden voordat van alles wordt rondgebazuind. Hetgeen nu gebeurt is je reinste vorm van ophitserij, volksverlakkerij en demagogie).

BTSF maakt ook CFW verwijten

Directie S+F uit op buiten houden bond

WILLEMSTAD — Als de directie van Spritzer & Fuhrmann en de vakbond CFW vanaf het begin het voorstel van de BTSF hadden geaccepteerd om het resultaat van het referendum te laten gelden op een simpele meerderheid, dan zouden er volgens de BTSF nu geen problemen zijn.

Niet voor niets, zo zegt het bestuur van de BTSF in een persbericht, is van het begin af aan het voorstel van de simpele meerderheid gedaan. Gezien het feit dat 95% van de Spritzerwerknemers te kennen heeft gegeven dat zij door een vakbond vertegenwoordigd willen zijn, heeft de BTSF besloten door te vechten voor een derde referendum om tot een oplossing te komen.

Volgens de BTSF wil de directie van S&F niet accepteren dat 95% van haar werknemers vakbondsvertegenwoordiging voorstaat en klampt zij zich vast aan de wet nu het haar goed uitkomt. Op deze manier, aldus de BTSF, blijven de werknemers zonder vertegenwoordiging en kan de directie van Spritzer haar verdeel- en heerspolitiek voortzetten.

Bovendien wordt de geldigheid van het voorstel van de BTSF en de CFW door de houding van Spritzer teniet gedaan. "Aan elk schrikbewind komt een einde", aldus de BTSF.

Gedeputeerde Willie Franco:

Vuil in drums wordt niet meer opgehaald

WILLEMSTAD — In de wijken op Curacao waar al plasticzakken uitgedeeld zijn voor het vergemakkelijken van vuilophaal, wordt vuilnis in drums of andere vaten niet opgehaald. Aldus verklaarde gedeputeerde ing Willie Franco.

Volgens Franco heeft het project tot nu toe bevredigende resultaten gehad. Er is nog steeds echter geen regeling getroffen over de wijze waarop de betaling van deze zakken moet geschieden. Franco verklaarde dat er verschillende mogelijkheden zijn: de rekening kan bijgevoegd worden bij de water- of stroomrekeningen, het kan via de Eilandsontvanger gebeuren, via Selikor (reinigingsdienst) zelf of via de winkels. Maar daar discussieert men nog steeds over.

Voor wat het drums-probleem aangaat, kan volgens Franco het best drums zonder bodem gebruikt worden, enkel ter bescherming van de plastikzakken. Volgens hem is echter gebleken dat er meer drums omgegooid worden dan er zakken verscheurd worden; het gevaar van rondlopende geiten en honden voor deze zakken verwijst hij dan ook "naar het rijk der fabelen". Franco verklaarde dat zeker 98% van de gebruikers de zakken voor het bestemde doel gebruikt. Volgens hem is het een universeel verschijnsel dat men in het begin de zakken eerst voor andere doeleinden gebruikt, alvorens ze voor vuil zelf te gebruiken.

Studieweekeinde van partij MAN

WILLEMSTAD — De MAN organiseert morgen en zondag in het Holiday Beach Hotel een studieweekeinde voor alle leden van de verschillende commissies en groeperingen binnen de partij.

Het studieweekeinde zal als thema hebben "Onze plaats binnen de MAN". Behandeld worden de taken van de leden van de partij en verhoudingen tussen de verschillende partijcommissies en groeperingen. De tijden van het studieweekeinde zijn morgen van negen uur 's morgens tot vijf uur 's middags en zondag van tien uur 's morgens tot vijf uur 's middags.

IDEFRE organiseert opnieuw wandelmars

ORANJESTAD — Voor de tweede maal organiseert de IDEFRE op zondag 5 december een wandelmars over 22 kilometer. De wandelaars gaan 's morgens om zes uur van start bij het Lago-sportpark naar de finish aan de L. G. Smith-boulevard ter hoogte van Antraco. Tijdens een vergadering heeft IDEFRA-directeur Roy van Putten een en ander met politie, Rode Kruis en vertegenwoordigers van negentien groepen besproken.

Er kan met groepen worden deelgenomen, die tenminste tien personen moeten tellen. De route is dezelfde als verleden jaar. Een groep moet tenminste twaalf namen inschrijven waarvan tien aan de start moeten verschijnen. Indien de groepen meer dan dertig man tellen, dan moeten deze verdeeld worden, omdat niet meer dan dertig personen tezamen kunnen lopen. Heeft men bijvoorbeeld veertig man, dan kan gesplitst worden in twee groepen van twintig. Elke groep moet geuniformeerd zijn met tenminste dezelfde kleur shirt.

Iedereen van 14 jaar of ouder kan aan de mars deelnemen. Tot 30 november aanstaande kan worden ingeschreven bij IDEFRE in Oranjestad of San Nicolas Sportcenter.

Reclame in VS voor Concorde-marathon

ORANJESTAD — Uit een serie krantenartikelen die IDEFRE ontving van de sales manager van Concorde Aruba, Stanley Albertus, blijkt dat nu reeds in verschillende Amerikaanse bladen reclame wordt gemaakt voor de derde Concorde Aruba marathon, welke op 18 en 19 juni 1983 wordt gehouden. Op 18 juni de tien kilometer en de volgende dag de 26 mijl.

Aruba Concorde biedt de deelnemers in de Verenigde Staten speciale package tours aan.

Insluiping en inbraken

ORANJESTAD — Kort na middernacht belde een vrouw de recherche dat een onbekende man haar woning was binnengedrongen. Het dienstmeisje was wakker geworden en trof de man in het huis aan. Toen deze zag dat hij ontdekt was, nam hij de benen. Hij was de woning binnen gekomen door een der ramen te forceren.

Een man wonende te Palmbeach deed aangifte dat uit zijn woning een bedrag van 4250 gulden werd gestolen. Onbekenden forceerden een raam en namen het geld vanuit een kast in de slaapkamer.

Een vrouw meldde diefstal van een gouden ring ter waarde van 400 gulden vanaf een rek in een kapsalon aan de Wilhelminastraat. Zij had de ring op een rek gelegd omdat zij bezig was een examen af te leggen. De recherche stelt een onderzoek in.

Bij de recherche te San Nicolas meldde een man dat uit zijn bestelwagen — terwijl hij goederen aan een supermarket aan de weg Seroe Pretoe aan het afleveren was — een bedrag van 690 gulden werd gestolen. Toen hij kwam was de geldzak [illegible] dashboard van de auto [illegible] dwenen.

Sint Maarten viert Sint Maartendag

ORANJESTAD/PHILIPSBURG — In tegenwoordigheid van de ministerraad heeft Sint Maarten gisteren Sint Maartendag gevierd. In de vroege ochtenduren viel er een stevige regenbui, waardoor de jaarlijkse olympiade tot één andere dag moest worden uitgesteld, doch later op de dag klaarde het weer op. In de morgenuren verzamelden Nederlandse en Franse autoriteiten zich bij het grensmonument nabij French Quarter, waarbij kransen werden gelegd door Don Martina tezamen met de voorzitter van de Assemblee uit Guadeloupe en gezaghebber mr Ralph Richardson tezamen met de sous-prefect en le maire Elie Flemming. Daarna bood de heer Elie Flemming aan de [illegible] ritsen in le [illegible] aan. Tijdens deze bijeenkomsten werden in toespraken de goede vriendschapsbanden, die er tussen Nederlands en Frans Sint Maarten bestaan geroemd. Om vijf uur werd gistermiddag in tegenwoordigheid van de ministerraad het nieuwe vakbondsgebouw van de WIFOL officieel geopend, waarbij de dochter van WIFOL-voorzitter Renee Richardson het lint doorknipte.

Toespraken werden gehouden door premier Don Martina, gezaghebber Richardson, Statenlid Claude Wathey, Renee Richardson en Oscar Semérel uit Curacao. De vakbond WIFOL werd 12 jaar geleden opgericht doch eerst de afgelopen vijf jaar onder leiding van Rene E. Richardson weer geactiveerd; de opening van dit nieuwe gebouw werd dan ook als symbool gezien van de groeiende activiteiten van Sint Maartens grootste vakbond. [illegible] Claude Wathey benadrukte in zijn toespraak dat mede dank zij de inzet van WIFOL het respect voor de vakbond en zijn werk gegroeid is. De ministerraad houdt vandaag zijn vergadering op Sint Maarten.

Actie vrouwengroepen ronddatum 25 november

WILLEMSTAD — De [illegible] uit de Union Mohe Antiyano (UMA) en [illegible] [illegible]. Deze [illegible] in het Caraïbisch gebied en Latijns-Amerika [illegible].

De [illegible] hoe je je [illegible]. De [illegible] de politie [illegible] bij aanrandingsgevallen van vrouwen. Daarna kan men vragen stellen en opmerkingen naar voren brengen over dit onderwerp. De informatie-avonden zijn op vrijdag 19 november om acht uur in het [illegible] achter de kerk van [illegible] [illegible] achter het Princess Beach hotel naar het Wilhelminaplein. (Voor meer informatie kan men contact opnemen met [illegible] Gladys do Rego telefoon [illegible], [illegible] vrouw [illegible] Pietie Kwiers, telefoon [illegible].

Correspondentie

VANUIT Maleisië komt het verzoek tot correspondentie van Dahlia Fidelia Pearl van 17 jaar. Ze wil corresponderen met personen van alle leeftijden. Haar hobbies zijn reizen, picknicking, kamperen, correspondentie en filatelie en haar adres is: No. 8G, TanSri Ong Kee Hui Road, Kuching, Sarawak, E. Malaysia.

HET POLITIEKORPS Curacao kreeg deze week officieel 15 nieuwe wagens bij. Het betreft [illegible] Chevy [illegible] met automatische versnellingsbak, radiaal banden en stuur- en remkrachtiging. Op de foto zijn onder meer te zien de politie-autoriteiten, de heer De Windt van Caribbean Motors en de heer A. van de Pol van de Algemene Bank Nederland die de interim financiering verzorgde.

Zakenvaria

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever; La Fama; Piet Soda Fountain; Spark and Clean en Cas de Revista, Steenweg 19A.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheratonhotel; Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950. Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 *Excalibur* (18 jr); 24.00 *Worksex: sex movie special* (18 jr)
Rialto: 20.00 *Silent rage* (18 jr); 22.30 *Karl Ludwigi doet een b(r)oekje open* (18 jr)
BALASHI
Drive Inn: 20.30 en 24.00 *Piranha II* (18 jr)
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 *Man from Africa* (18 jr); 24.00 *Habitacion para tres* (18 jr).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz: tel.: 28288; Paradera: tel.: 25543; Savaneta: tel.: 47020; Brasil: tel.: 48301; Dakota: tel.: 29008; San Nicolas: tel.: 45906; Tijdens kantooruren van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur: Patiastraat 27, tel.: 24444

BOTICA'S Oranjestad: Nacional, tel.: 26244; San Nicolaas: San Lucas, tel.:45119.

WACHTREGELING DOKTOREN:
(Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord): dokter B.A.R. Heinze, tel.: 24783
(San Nicolas en Savaneta): dokter P. Deeleman, vi Centro Clinica, tel.: 48833
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

★ ★ ★

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

SPORT
DOMINO
19.30 uur Pedro's vs Hollandia; Joey's vs NWIWA-Trappersclub

SOFTBALL
19.00 uur ABC vs Intag; 21.00 uur Amstel Beers vs Aragua Stars—Stadion.

ZATERDAG
DIVERSEN
IDEFRE
08.30 uur Cursus zweminstructeur o.l.v. M Maicha Croes en Roly Bisslik—Palmbeach.

CONCORDE HOTEL
(T.g.v. 1e lustrum)
14.00 uur Softball toernooi—Kibaima ballpark.
(Petty Cash vs Poyita Killers; Shop Red vs Housekeeping Stars; La Serre Astros vs Arubesque).

BASEBALL (little league)
10.00 uur Selectie Aruba Center league vs La Pastora (Venezuela) — little league Ball Park, Dakota.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagochtend gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CTRO. DI BARRIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VAN VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur-Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Sta Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822: donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

SPORT
CAMACURI BOWLING CENTRE: maandag t/m vrijdag open van 18.00-24.00 uur; zaterdag van 13.00-19.00 uur; op zondag gesloten.

TELEARUBA: 17.00 The lone ranger; 17.25 Cartoons; 17.45 Matinette; 18.45 News in Dutch; 19.00 Telenovela: La Sucesora; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 You asked for it; 21.00 Sanford and Son; 21.30 Wrestling; 22.30 Movie of the week (Summer without boys); 24.00 Resumen di noticias; 24.05 Sluiting.

Moeilijkheden op vliegveld Aruba

MEP reserveert parkeerplaatsen voor zichzelf

WILLEMSTAD/ORANJESTAD — De Statenleden van andere partijen dan de MEP mogen ingaande gisteren hun wagen niet meer parkeren op speciale parkeerplaatsen bij het Arubaanse vliegveld. Dat overkwam vanmorgen zowel het PPA-Staten en -raadslid Benny Nisbet als minister mr Mito Croes (AVP) van Justitie.

De heer Nisbet vertelde dat hij vanochtend zijn wagen wilde parkeren op de plaats die is aangewezen voor Statenleden. Een bewaker van het vliegveld liet hem desgevraagd weten dat Statenleden vanaf gisteren hun wagen daar niet meer mogen achterlaten. De heer Nisbet liet hem weten ook raadslid te zijn en of het daarvoor dan ook geldt. Bij verder navragen bleek dat hij zijn wagen er wel kwijt kon als raadslid.

Vreemd genoeg kwam luttele momenten later het MEP-Statenlid Roy van Putten die ook het vliegtuig naar Curacao moest nemen. Hij mocht wel zonder problemen zijn wagen parkeren op de plaatsen die, naar eerdere verklaringen, niet bestemd waren voor Statenleden. Maar minister Croes daarentegen moest wel weer naar een andere oplossing uitkijken voor zijn wagen, omdat hij er ook al niet mocht parkeren.

Pas toen kwam aan het licht dat alleen MEP-Statenleden hun wagen op die speciaal aangewezen plaatsen mogen parkeren. Van Putten werd daarom niets in de weg gelegd.

Nisbet zei te vermoeden dat dit past in de door MEP-leider Betico Croes eerder aangekondigde situatie van permanente conflicten, waarvoor hij in het bijzonder PPA en AVP had gewaarschuwd; zij waren namelijk wel tot de centrale regering toegetreden en de MEP niet. Nisbet noemde de hele regeling "zeer kinderachtig".

Luchthavenmeester Mike Nicolaas was hedenmorgen niet op de hoogte van het feit dat de minister van Justitie zijn auto niet op de parkeerplaats binnen het luchtvaart-terrein mag parkeren. Hij vertelde wel dat er in 1977 na de moeilijkheden door het BC maatregelen waren afgekondigd dat de Antilliaanse vlag niet op de luchthaven mag wapperen en dat niet-MEP-ministers/Statenleden niet meer binnen het luchthaven-terrein mogen parkeren. Een verbod dat nimmer werd ingetrokken; vermoedelijk heeft men daar nu gebruik van gemaakt.

De redactie tekent hierbij aan dat uit een en ander weer eens blijkt de onvolwassenheid van onze bestuurders en de dorpspolitiek die gespeeld wordt.

ORANJESTAD — Aanstaande zaterdagmiddag om zes uur vindt in het Centro Cultural Bolivar y Bello de opening plaats van een poppententoonstelling van de handenarbeidgroep van deze organisatie. Zondagmiddag is de tentoonstelling van drie tot zes uur voor eenieder geopend.

ORANJESTAD — In het Little league ballpark reikte IDEFRE directeur Roy van Putten gistermiddag de trofeeen uit aan de winnaars van de schoolsoftbal competitie. Ieder jaar wordt door de IDEFRE een dergelijk toernooi georganiseerd dat dit jaar als kampioen had: Pieter Boerschool, subkampioen Colegio San Jose en nr. 3 Reina Beatrixschool.

Auto weer eens tegen palmboom

ORANJESTAD – Nabij het Tamarijn beach-hotel reed een personenwagen van de weg af en kwam tegen een palmboom tot stilstand. De bestuurder verklaarde de dat een andere wagen die hem passeerde, hem hinderde, waardoor hij moest uitwijken. De materiële schade bedroeg 8600 gulden.

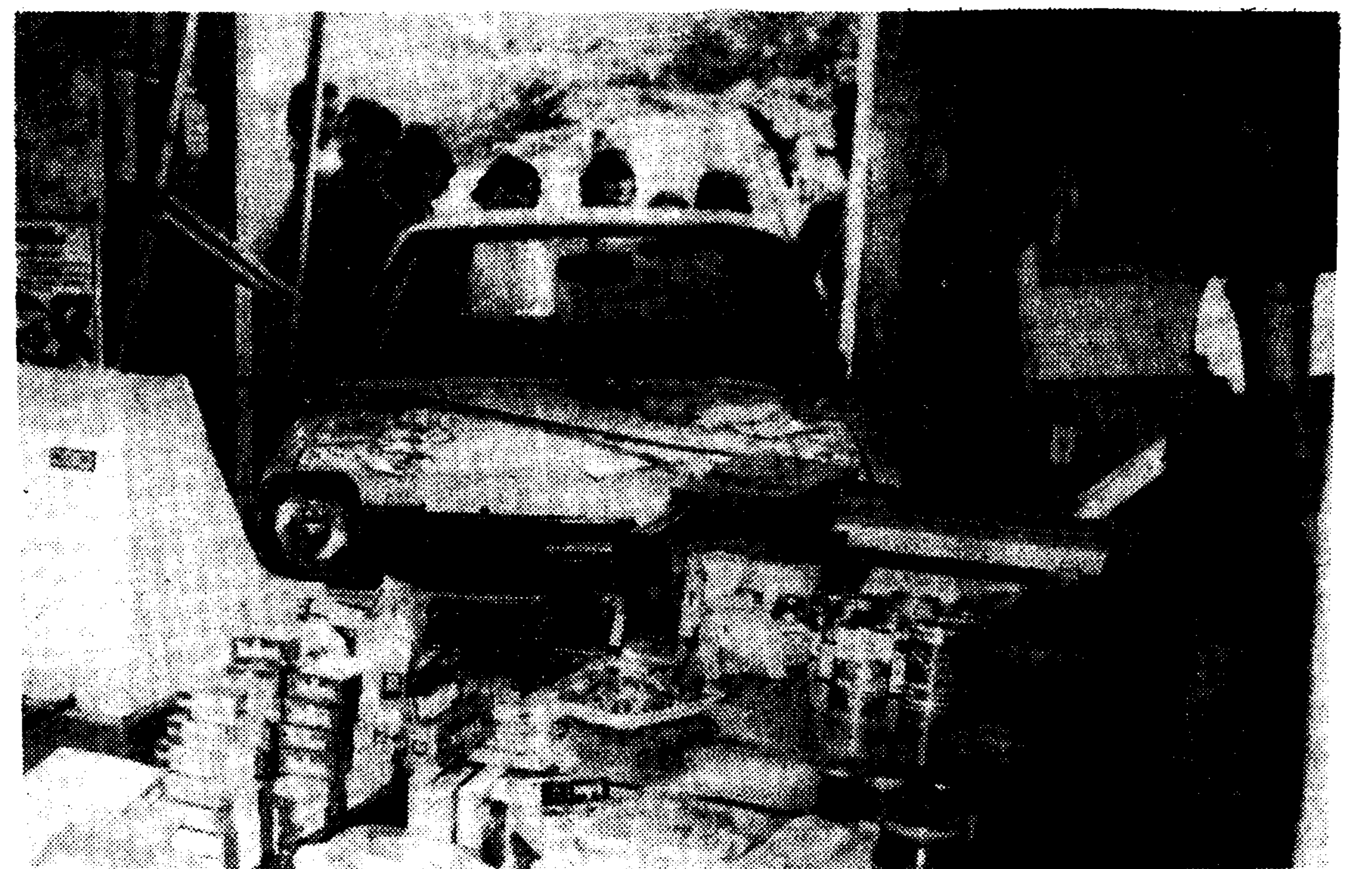
Op een weg door Paradera week de bestuurder van een personenwagen uit voor een tegenligger, die roekeloos reed. Bij de uitwijk-manoeuvre kwam hij tegen een kwihi-boom terecht. De wagen schoot onder de kwihi-boom en de takelwagen moest er aan te pas komen om de auto onder de boom vandaan te halen. Materiële schade bedroeg 4500 gulden.

De Raspa-ploeg hield een snelheidscontrole op de Pastoor Hendrikstraat te San Nicolas, waarbij 28 bestuurders verbaliseerd werden, omdat zij de maximum-snelheid overschreden. De hoogste snelheid die toegestaan is, bedraagt 40 kilometer. Een der aangehouden bestuurders reed 76 kilometer.

Softballtoernooi van Promociones Cultura

ORANJESTAD – In het Kibaima Ballpark wordt door Promociones Cultura Arubano een groot softbal-toernooi georganiseerd dat verband houdt met de kosten die benodigd zijn om de Antilliaanse afgevaardigde naar het OTI-international in Peru te zenden. Om tien uur begint de finale tussen Ponton Stars en Astros.

Om twaalf uur komt Skylab tegen Flatstones (winnaar B); 2.00 uur verliezer van de wedstrijd Ponton Stars vs Astros tegen winnaar B voor de derde en vierde plaats en om vier uur de grote finale. Na afloop worden de tropheeën uitgereikt door Sharon Rose, winnares OTI Nederlandse Antillen, runner-up Teen Princess Jenny Thielman, Margareth Bislick, Reina van Oranjestad, en Raquel Koolman, secretaresse van OTI. Het softbalteam Ponton Stars zorgt voor de muzikale omlijsting van deze softbaldag met Young Stars Steelband, terwijl ook Mariachi Los Campesinos en Eddy's Disco aanwezig zullen zijn.

SAVANETA — Op de hoofdverkeersweg ter hoogte van Formosa grocery te Savaneta vond een verkeersongeval plaats, waarbij drie wagens betrokken waren. Eén der wagens (zie foto) reed de supermarket binnen en veroorzaakte een grote ravage. Bij dit ongeluk raakte een persoon gewond, terwijl grote materiele schade werd veroorzaakt.

Evaluatie commissie nog niet aan werk op Aruba

ORANJESTAD — Met onderwijsgedeputeerde Felix Flanegin sprak de Simar over de evaluatiecommissie, die nog steeds niet aan het werk is kunnen gaan. De gedeputeerde vertelde dat het BC een brief ontving van KABNA waarin KABNA opnieuw bevestigde dat men niet bereid is de kosten te betalen voor de twee experts uit Nederland die komen adviseren en werken voor het evalueren van de taak van de onderwijzers. De heer Flanegin stelde voor het bestaande protocol te veranderen en dat de commissie maar aan de slag moest gaan zonder deze experts - dus alleen met lokale krachten. Wanneer de commissie niet verder kan moet worden nagegaan of de experts dan alsnog kunnen komen. Het bestuur van de Simar stelde duidelijk dat het bestaande protocol zo maar niet veranderd kan worden. Voorts dat aangezien er geen lokale experts zijn, die ervaring en kennis op dit gebied hebben, vooruit reeds gesteld kan worden dat het werk van de commissie zonder experts zal mislukken. De Simar is van mening dat de experts wel moeten komen en het Bestuurscollege de kosten hiervan moet dragen. Voorgesteld werd hulp bij andere organisaties zoals bijvoorbeeld de UNESCO te zoeken om experts naar Aruba te brengen.

De Simar was het niet eens met het voorstel van de gedeputeerde dat de overheid de helft van de kosten en de Simar de andere helft zou betalen. Zij noemde het absurd dat een vakbond een zeker procent van de kosten betaalt voor een werk, dat de taak en verantwoordelijkheid van de overheid is.

In een verklaring merkt de Simar nog op dat tijdens de staking het BC ruim 150.000 gulden niet aan lonen behoefde te betalen (no work no pay). De Simar vraagt waar dit geld gebleven is en waarom het niet gebruikt wordt om de kosten van evaluatie te betalen. De gedeputeerde zegde toe de noodzakelijke contacten te leggen en te trachten zo spoedig mogelijk een oplossing te vinden.

Aruba op Miss Maya International

ORANJESTAD – Aruba zal in het Miss Maja International te Ponce (Puerto Rico) vertegenwoordigd worden door de eerste finaliste van Princess Aruba 1982, mejuffrouw Jenny Thiel. De verkiezing vindt plaats in het hotel Baños de Coamo van 21 tot en met 28 november. Voorheen werd dit contest in Spanje gehouden, doch dit jaar is dat voor de eerste maal in Puerto Rico, waarbij dertig landen vertegenwoordigd zijn. De kandidaten moeten op de hoogte zijn van schilderwerken of iets schrijven over de Spaanse schilder Goya, die wereldberoemd is vanwege zijn schilderwerken van Maja. De organisatie Miss International kreeg een uitnodiging om iemand van Aruba te sturen. Het geheel zal via Tele Mundo via satelliet worden uitgezonden.

Basketbalwedstrijden van IDEFRE

ORANJESTAD – In de door IDEFRE georganiseerde overheids-basketbalwedstrijden behaalde het team van de Brandweer een 32–26 overwinning op de Politie. Topscorer bij de brandweer was Fanchi Oduber met 17 punten en bij de politie A. Davelaar met 13 punten. Uiteindelijk verloor de brandweer het spel toch nog, omdat de politie protesteerde tegen een speler van de brandweer die daar niet werkzaam is. De politie won het protest en daarmee ook de wedstrijd.

In de daarop volgende wedstrijd verloor DOW met 7–15 van Combi. Voor Combi scoorde M. Werleman 7 punten en voor de tegenpartij I. Frank met drie punten. Ook hier een protest door DOW tegen het medespelen van mejuffrouw M. Werleman bij Combi, maar dit protest werd verloren, omdat mejuffrouw Werleman die alleen meer punten als het gehele DOW-team scoorde, vooraf toestemming aan de IDEFRE had gevraagd, omdat er niet voldoende dames waren om een damesteam te vormen.

Zakenvaria

IN DE BOVENVERDIEPING van het Boulevard Center, waar tot voor kort Gatsby Restaurant was gevestigd, werd gisteren het nieuwe Quo Vadis restaurant/cocktail lounge geopend. Opmerkelijk zijn de vele veranderingen die zijn aangebracht, waardoor dit restaurant in strakke stijl en geheel opnieuw smaakvol ingericht bijzonder gezellig aandoet. Ook de service is uitstekend.

Als manager treedt op Antonio Casey met als assistent Gabriele Lenna, terwijl in de keuken Tino Nicita – oud-chefkok van Concorde Aruba – de scepter zwaait. Het nieuwe restaurant dat een mooi uitzicht op de Arubaanse haven geeft, is 's middags voor lunch en 's avonds voor diner open, terwijl de cocktail lounge reeds om half zes open gaat.

Simar dringt aan op bijeenroepen GOOP

ORANJESTAD — Het bestuur van de vakbond van leerkrachten had een gesprek met onderwijsgedeputeerde Felix Flanegin waarbij door de Simar erop aangedrongen werd dat stappen worden genomen om zo spoedig mogelijk GOOP te laten functioneren. GOOP is het officieel orgaan met deelname van de vakbond - wettelijk geregeld - betreffende juridische zaken de onderwijzers betreffende. Dit orgaan - de Simar stelde dit reeds vele malen - is een farce geworden. Meer dan een jaar geleden heeft de Simarvertegenwoordiger in het GO een vergadering gevraagd om enige zaken te bespreken; tot op heden niets. Als voorbeeld haalt de Simar aan dat het Bestuurscollege een beslissing nam over de bedrijfsgeneeskundige dienst zonder zelfs het GO te horen. Voor een goed verloop is het noodzakelijk dat regelmatig vergaderd wordt en het GO geraadpleegd.

Gedeputeerde Flanegin zegde de Simar toe dat de vergadering volgende week zal plaatsvinden. De Simar verzocht om te zorgen dat de vergadering plaatsvindt voordat de eilandsraad aan de begrotingsbehandeling begint.

Nisbet wil vergadering raad over Aruba-huis

ORANJESTAD — Op verzoek van de Arubaanse oppositie kwam de Arubaanse eilandsraad gistermiddag bijeen om te spreken over het incorporeren van de Arubaanse wensen in het programma van de nieuwe regering. De urenlange debatten leken wel een herhalingsoefening van de persconferenties die na de vorming van de nieuwe regering werden gehouden, alsmede herhaling van de debatten in de Staten bij aanvaarding van de nieuwe regering. Er kwam dan ook totaal niets nieuws naar voren.

Bij aanvang van de vergadering overhandigde Benny Nisbet (PPA) voorzitter Zaandam een verzoek om een openbare vergadering te houden over de problemen rond het Aruba-huis. De heer Nisbet wilde over de onverantwoordelijke verspilling van belastinggelden in dit verband spreken. Voorts deed hij een dringend beroep op de voorzitter om het record van reeds tien geschorste vergaderingen af te handelen. In het bijzonder die over het beleid van de overheid bij het WEB, waarvan elk huis op Aruba dagelijks de nadelige gevolgen ondervindt.

Niet te spreken was de heer Nisbet over het feit dat de heer Betico Croes in plaats van verantwoording af te leggen, weer naar Nederland was gereisd.

Tegen kwart voor zeven verdaagde voorzitter Remy Zaandam de vergadering tot de volgende week donderdagmiddag om twee uur.

Djabierne 10 di desember den stadion di SDK

Jong Holland kontra selekshon di Hungria

WILLEMSTAD– Despues di e tremendo partido ku e barikahelnan di SUBT a efektua kontra e fuerte ekipo di futbòl Brasilero Corinthians dia 5 di september ultimo, ta toka turno awor na e trikolornan di Jong Holland pa saka kara ora ku dia 10 di desember proksimo nan enfrenta e selekshon nashonal di Hungria. Na trata aki di e selekshon kompletu ku a partisipa ultimamente na e kampeonato mundial na Spaña. Apesar di no a yega masha leu den e kampeonato mundial ultimo Hungria semper a ser konsidera komo un dje ekiponan peligroso den e sertamen maksimo di futból na Mundu.

Na dos okashon e selekshon di Hungria a logra klasifika pa e buelta final dje Kopa di Mundu i na otro tres okashon nan a yega di penetra té den e buelta kuart final. Sinembargo kisas pa motibu di mala suerte nunka nan no a logra podera dje titulo maksimo den futbòl mundial.

Kon ku bai bin nan ta aparese na e di tres puesto riba ranking di FIFA komo e ekipo mas produktivo den e departamentu di gol anota. Nan ta wordu supera den esaki unikamente pa e ekiponan di Brazil i Alemania Federal. E hungadó di Hungria mas eksitoso den e departamentu di gol ta e delantero Kocsis kende na aña 1954 a anota no menos ku 11 gol, e ta okupa tambe e di kuater puesto riba e lista individual di maksimo goleadó.

Den e selekshon ku a partisipa ultimamente na Spaña por a mira den akshon e sigiente selekshon Hungaro: Meszaros (portero), defensornan Martos, Balint, Garaba i J. Toth. Den medio kampo: Muller, Nyilasi i Sallai. Den atake: Fazekas. Torocsik i Kiss.

JONG HOLLAND

Jong Holland sin duda lo no tin un tarea fasil enfrentando e selekshon enkuestion. Sigur si tuma na konsiderashon e estilo di futbòl duru ku ta wordu hunga na Europa. Kon ku bai bin e ekipo trikolo aktualmente ta un dje ekiponan mas talentoso den e kampeonato di futbòl lokal huntu ku Undebá i SUBT. Na varios okashon tambe e ekipo di Jong Holland a yega di saka kara di tantu Korsou i Antiyas dignamente den eksterior i lo ta interesante pa wak kiko e hungadónan di aktualidat manera entre otro Erwin "Bajot" Godfried e punta di lansa i e defensor prinsipal Sonny Martina, por hasi kontra e selekshon Hungaro.

E enkuentro ta pendiente pa tuma luga mitar di nuebe anochi den stadion di Sentro Deportivo Korsou. For di dia 29 di november ta kuminsa bende karchi na SDK.

WILLEMSTAD– Manera ta konosi a tuma luga djadumingu ultimo apertura di e parke di beisból nobo na Sta. Maria. Riba e kombinashon di potret por mira e momentu ofisial kaminda e hobensito Moron ta korta e sinta enkuestion den presensia di prome mandatario señor Ronnie Casseres i e diputado di deporte señor Winston Lourens. Tambe por mira un representante dje kompania di seguro Fatum na momentu di e prome sake. Manera ya ta konosi e kompania enkuestion a hasi un bunita gesto enkonekshon ku konstrukshon dje fasilidat deportivo ya menshona.

Kuminsando mayan djasabra

Kareda di baiskel internashonal

WILLEMSTAD — Mayan djasabra i djadumingu klup di siklismo Oasis ta organisa enkuentronan di siklismo internashonal, ku partisipashon di un ekipo di Puerto Rico, dos ekipo di Trinidad, unu di Haiti, unu di Aruba, un ekipo di St Maarten y sinku ekipo di Korsou. E karedanan lo wordu kore riba e kamindanan ku ta kondusi pa Bandabou i nan ta en konekshon ku selebrashon di e di sinku lustro dje klup di siklismo enkuestion.

Un total di no menos ku 60 siklista lo bataya pa e premio maksimo na okashon di e 25 aniversario di Oasis den kategoria junior i senior.

DJASABRA

Mayan djasabra e kareda ta start pa 7'or di mainta na Brionplein, kue rumbo pa Westpunt, lora na kaminda di Bou Barber bai Santa Cruz, sali bek na Fontein riba kaminda di Bandabou pa bin termina pa mas of menos 9'or na Hotel Holiday Beach. E kareda aki lo ta un distansia di mas of menos 70 kilometer.

DJADUMINGU

Mayan djasabra e kareda ta start pa 7'or di mainta na e monumento na Nieuwe Haven, pasa rònt Schottegat, lora na Palu Blancu, bai Hato i despues sigi pa Westpunt, Kenepa, Lagoen, Fontein i kaba na Holiday Beach Hotel. E distansia ta di 90 kilometer i e koredónan lo tuma mas of menos dos ora pa kore e trayekto.

Un suplika ta bai na tur òutomobilista pa tene kuenta ku e koredonan riba e kamindanan menshona, tambe ta bai un suplika na henter pueblo di Korsou pa bin anima e siklistanan lokal ku a prepara debidamente pa ku e evento.

Apertura kampeonato di futból amateur

WILLEMSTAD — Djadumingu proksimo pa 4'or di atardi ta tuma luga den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat, apertura dje kampeonato di futbòl amateur Fedefak. E partido inòugural ta priminti di bira un gran bataya ora ku e ekipo kampeon di 1981 Union Deportivo Sta Cruz enfrenta e kampeon di di dos divishon Centro Hubenil Mahuma ku a kaba di promove pa e prome divishon di Fedefak.

Remarkabel ta ku e ekipo di Mahuma a perde unikamente dos partido durante dje kampeonato anterior, inkluso durante dje partidonan valido pa e play-off. Lo ta interesante pa mira si e ekipo di Mahuma por kontinua ku nan racha of ku e ekipo di Sta Cruz ku pa dos aña konsekutivo a titula kampeon di prome divishon por buta un fin na e racha viktorioso dje muchanan prosedente di Mahuma. Lo ta interesante pa mira e muchanan di Sta Cruz manera e portero Wendred Mongen, Ruthilio Martina, Lucio Djaoen i Frensel Djaoen den bataya kontra esnan di Mahuma manera entre otro Eldred, Kenneth i Marlon Calmes, Norman St Jago, Sjurex Sambo i Andy Celestina.

Pa mitar di kuater e entrega di premio relashona ku e kampeonato 1981 lo tuma luga. Na e okashon ei e ekiponan di Sta Cruz i CC Wacao lo risibi nan premio korespondiente na e titulo di kampeon i subkampeon prome divishon. Mahuma i Hubentut Westpunt lo risibi e premionan korespondiente na e di dos divishon. Un suplika ta bai na e barionan di Sta Cruz, Mahuma i pueblo di Korsou en general pa ta presente na stadion di SDK, pa presensia un bon partido di futbòl amateur.

Parke na Sta Maria ta propiedat di Curacao Little League

WILLEMSTAD — Pa medio di esaki, direktiva di Curacao Little League kier a rektifika un mal komprondementu ku a surgi relashona ku apertura di e Ball Park nobo na Santa Maria. Eroneamente a sali publika den diferente medio di publisidat ku e Ball Park ta propiedat di Liga Vruminga. Direktiva di Curacao Little League kier a pone bon kla, ku e uniko donyo di e Ball Park nobo na Santa Maria ta Curacao Little League. E Ball Park aki ku a wordu konstrui ku fondonan kolekta den komersio pa dirigentenan di Little League, lo wordu usa eksklusivamente pa muchanan di 6 pa 13 aña di edat i ta afilia na teamnan di Liga Vruminga i Little League.

Publikamente direktiva di Curacao Little League kier a yama danki na tur esnan ku a kopera ku donashon, habitantenan di tantu e barionan di Suffisant komo Santa Maria ku a kopera, ku awe Curacao Little League ta dispone di dos Ball Park pa espesialmente nos hubentut.

Direktiva di Curacao Little League kier a partisipa na tur hende, ku pa tur asuntu relashona ku e Ball Park na Santa Maria, mester tuma kontakto ku señor Rolando "Boy" Garcia, presidente di Curacao Little League.

Ingezonden

Onrechtvaardig

VAN WAT IK heb meegemaakt i.v.m. het Antilliaans kampioenschap baseball AA dit jaar moet ik zeggen dat de Curacaose vereniging Alpha-Zelbo onrechtvaardig is bejegend. Volgens mij was de wijze waarop het georganiseerd werd niet korrekt. Stel je dit eens voor: club A speelt 2 avonden achter elkaar, en wint ook beide wedstrijden, krijgt geen rustdag, en gaat niet naar de finale. Club B speelt 1 wedstrijd (je zou ook gerust kunnen zeggen 2 wedstrijden), verliest, krijgt een rustdag en gaat naar de finale. Hieruit kan je dan de conclusie trekken: in een competitie georganiseerd op zo'n systeem kan je beter de 1e wedstrijd verliezen, want dan heb je een kans om de finale te bereiken.

Men zal dan naar voren brengen, maar Alpha heeft later 2 wedstrijden verloren en kon dus niet naar de finale. En nu komen we waar we wezen moeten. In een tijdspanne van ±50 uren heeft Alpha 4 wedstrijden moeten spelen. Een dergelijke inspanning kan je niet eens van professionals verwachten. Zelfs machines kunnen slecht gaan functioneren, wanneer men die te lang achtereen laat werken. Wat verwacht je van spelers die amateurs zijn, en die onder zeer onprettige omstandigheden hadden moeten spelen, en waar enige van de scheidsrechters duidelijk partijdig waren. Als ik zeg dat Alpha gewoonweg afgestraft werd door enige "umpires", dan word ik zeker beticht van subjectiviteit. Maar wat ik hier stel is niet ver van de waarheid. Velen zullen wel zeggen: o, ja de schrijver van dit stuk is bestuurslid van Alpha en hij probeert motieven te vinden om Alpha's verlies te verdedigen. Eén ding is duidelijk Alpha is de dupe geworden van een zeer slecht optreden van een chief-umpire. Hij is zeker fout geweest anders zou Nabafe hem niet straffen. M.i. is deze man niet geschikt als umpire voor dergelijke wedstrijden, hij miste de nodige takt om op te treden als chief.

Ik zal maar verder niet uitweiden over de slechte leiding, en over de slechte, chaotische organisatie op Aruba van deze competitie. Iedereen die op Aruba was, heeft dit alles aan den lijve ondervonden. Wat ik wel wil stellen is het volgende: Vier wedstrijden in 50 uren (=2 dagen+ 2 u) is iets Onmenselijks. Het is gewoon roofbouw op onze jonge spelers, en deze spelers wil ik verdedigen. Toevallig is het Alpha geweest, maar het had even goed ook een ander team kunnen zijn, en dan was het ook funest voor die spelers. Hier op Curacao heb ik vele commentaren gehoord, daarom schrijf ik dit om uit de doeken te doen hoe de zaken zich op Aruba hebben ontwikkeld. Misschien hadden we radicaler moeten optreden, met het gevolg dat alles in de soep had kunnen lopen. Maar we wilden niet onbeschoft worden, want we hebben onze naam hoog te houden, en we toonden respect voor het publiek dat van Curacao was gekomen.

HUBERT A SINT JAGO

Jeugd tennistoernooi te Asiento

WILLEMSTAD — Morgen, zaterdag, gaat op de tennisbanen van Asiento te Rust en Burgh het Boolchand's/Penn jeugd tennistoernooi van start. De openingswedstrijd zal gaan tussen Ingrid Gonesh en Patrick Brandt, kategorie enkel, op baan één. In het dubbelspel ontmoet het duo gevormd door Zabdiel Wieske/Tino Mingue op baan twee Kenneth Hennep en Williams van Ramhorst. Winnaars van het B-klasse enkelspel krijgen een Minolta camera als prijs. Alle deelnemers worden verwacht bij de openingswedstrijden.

ADELAIDE — In het duel tussen de damesteams van de Gemenebest en de „rest van de wereld" leidt de door Amerikaanse tennisters aangevoerde „rest"-ploeg met 4–0. Op de tweede dag waren er overwinningen voor Tracy Austin en Pam Shriver.

Kampeonato di ajedres Janwe

WILLEMSTAD — Klup di Ajedres Janwe a kontinua djasabra ultimo ku su kampeonato regular na sentro di bario Janwe. Den grupo-A algun gran enkuentro a keda presenta, di kua e partido entre Benito Bito i Arthur Rosaria a hala bastante interes. E enkuentro tabata di nivel basta haltu, ku ambos hungado desplegando un bon konosementu di wega tantu den komienso komo final dje partido. E wega tabata unu di kambionan rápido, kaminda ku Benito Bito den final a sali vensedó obligando Rosaria na entrega.

Den un otro bon enkuentro David Curiel a kibra e racha triunfal dje hobensito Robert Moron. Apesar di e derota aki, Robert Moron por mira atras riba un bon aktuashon prinsipalmente den komienso dje partido.

E otro resultadonan ta komo siguiente: Marcos Cova-Jefgenni Marti 1-0, Dennis Pikero-Clandius Smith 1-0, Gino Cova-Anton Pijpers 1-0. E partido Marc de Maayer-Alrun Tokaay a keda suspende té un otro aviso.

Tabla di posishon den grupo-A (prome 7 puestonan);

1. David Curiel 6 pt.- 6
2. Alrun Tokaay 5 pt-6
3. Benito Bito 4 1/2-6
4. Claudius Smith 4 pt - 8

5/7 Dennis Pikero, Robert Moron i Marc de Maayer tur ku 3 1/2 pt. -6

Klup di Ajedres Janwe ta avisa su miembronan den grupo A i damas ku pa suspende un partido mester komunika esei serka señor Pikero tel. 674619, kende ta e lider di kompetensia den e respektivo gruponan. Den grupo di damas tabatin algun enkuentro ku realmente a sorprende varios hende pa nan desaroyo final. Monique Blume despues di tabata den ventaha kontrá Karin Garmers mester a observa kon e ultimo aki, maniobrando mahestralmente, a logra un tabla a base di "jaque eterno".

Luthmilla Garmer, kondusiendo e piesanan pretu, tambe a hasi bon uso di su teoría pa logra un tabla kontra Cynara Veeris. E otro resultadonan ta M. Maduro-R. Koeyers 0-1, S. Arrendel-J. Garmers 0-1, S. Veeris-Maduro 0-1, B. Espoza-E. Espoza 0 0-1 M. van Druten-N. Stacia 0-1 i M. den Dunne-M.Arrendel 0-1.

Den grupo-B e resultadonan ta komo sigiente: G. van der Ploeg-R. Coeriel 1-0, G. Stacie-P. Veeris 1-0 i S. Moesker-C. Coeriel 1-0.

Resultadonan den e grupo-C ta: R. Bito-A. Arias, 1-0, T. Domhoff-D. Noorder 0-1, C. Frank-G. Emelina 1/2-1/2, J. Noorden-A. Kraal 1-0, E. Garmers-P. Kraal 1-0, A. Stacie-A. Koeyers 1-0 i D. Maduro-P. Kraal 1-0.

E kampeonato ta kontinua mayan na sentro di bario Janwe i lo kuminsa 9'or en punto k'e sigiente enkuentronan den grupo-A; Marcos Cova-Dennis Pikero. Gino Cova-Claudius Smith, Robert Moron Jefgeni, Marti,, Anton Pijpers-Arthur Rosaria. Benito Bito-Alrun Tokaay i Marc de Maayer-David Curiel.

Tur hende ta bon bini mayan na sentro di bario Janwe.

Sewrajsing invikto den kampeonato di ajedres Capablanca

WILLEMSTAD — Ganandó di Omalio Merién den e di kuater buelta Glenn Sewrajsingh praktikamente a sigura su mes di e titulo di kampeon 1982 di klup di ajedres Capablanca.

Sinembargo tantu Antonio Pinto komo Gino Mirza ta konfia ku nan lo strobé di ripití su hazaña di 1976, aña kua Glenn a skor 100 porshento den 9 partido. Omalio Merién ta sigui na di dos luga empata ku 3 punto ku Gerard Chin-A-Lien. A. Pinto, E. Baart, G. Mirza i J. Plaate ta komparti di 4 te ku di 7 luga ku 2 punto kada un, mientras ku J. Lapas i señora E. Koolman ta sera e lista. Lastimamente tres partisipante a keda retira di e kampeonato despues ku nan no a presenta pa dos partido.

E kampeonato ta kontinua awenochi ku e siguiente partidonan: A. Pinto-G. Sewrajsingh; G. Chin-A-Lien-O. Merién; J. Plaate-E. Baart; G. Mirza-J. Lapas; R. Baart-E. Koolman.

Miembronan ku no ta partisipá na e kampeonato, miembronan sostenedor i otro interesadonan ta bon bini pa presensia e partidonan of pa hunga un partido amistoso, na Plantersrust 6. Ultimamente e "barsito" ta bon surti i e preisnan ta rasonabel.

LONDEN — Vele van de 100.000 Britten, die volgend jaar de marathon van Londen willen lopen, hebben de nacht van vrijdag op zaterdag voor postkantoren in de rij gestaan om een van de 18.000 beschikbare startbewijzen te veroveren.

Kampeonato lokal di vòlibòl

WILLEMSTAD — E kampeonato di vòlibòl lokal a kontinua ayeranochi den e kancha kubri di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat ku kuater partido, ku a laga e sigiente resultado:

MASKULINO SUPERIOR

Stakamahachi a dal Warwaru sin muchu difikultat ku skor di 3-1. E parsialnan tabata 15-10, 11-15, 15-8 i 15-6. Den otro partido valido pa kategoria ariba menshona e ekipo di Red ABC mester a bataya formalmente pa gana dje hoben ekipo di Xaverianen ku skor pertá di 3-2. E resultado dje sinku setnan tabata: 15-6, 1-15, 15-9, 11-15 i 15-10.

Den kategoria maskulino A e ekipo di Olympia a derota UNA ku skor di 2-1: 15-2, 6-15 i 15-7. Den divishon femenino A Olympia a pasa sin muchu difikultat ku skor di 2-0 riba Zeemacht: 15-8 i 15-5.

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua mayan djasabra ku tres partido for di kua e bataya di mas interesante lo bai entre e ekiponan di Stakamahachi i Warwaru, valido pa e play-off semi-final den kategoria maskulino superior. Den kategoria femenino superior tambe lo tin un partido interesante ora ku Green Socks enfrenta Hurricane. Den partido valido pa kategoria klase A maskulino e ekipo di Off Dam ta sali kontra Kibrahacha. E programa ta inisia pa mitar di ocho.

Bishita di Kampeon Europeo den Kick Boxing

WILLEMSTAD — Durante dje siman aki tabata di bishita aki na Korsou e kampeon di Hulanda i di Europa den Kick Boxing, Rob Kaman. Fuera di e dos titulonan ariba menshona Kamas ta posishona aktualmente na e di tres luga riba ranking mundial pa loke ta trata e deporte enkuestion. E organisashon di karate Free Way Fist a probecha di e bishita di Rob Kaman, pa duna su praktikantenan lokal di faha pretu i tambe esnan interesa e oportunidat pa amplia nan konosementu pa loke ta trata teknika dje deporte, via varios seshon di praktika duna pa e kampeon Rob Kaman. For di djaluna ultimo señor Kaman a duna klinika den barionan di Buena Vista i Bandabou dos bia pa dia na tur esnan interesa.

Den un kombersashon kortiku ku nos tabatin ku señor Oswin Jose presidente di Free Way Fist na Korsou ela splika ku nan no por a monta un programa den kua Rob Kaman lo a mira akshon, debi ku te na ultimo ora nan á bin hanya e konfirmashon ku Rob lo bishita Korsou.

Apesar di esaki tur e trainingnan na enkargo di Rob tabata un eksito i e praktikanan di Kick Boxing indudablemente por a sera konosi ku mas teknika dje deporte. Mayan djasabra Rob Kaman ta sali pa Hulanda, kaminda ku elo bai prepara su mes pa un fuerte kombate kua e tin pendiente pa tuma luga dia 20 di yanuari na Thailand. Na e okashon ei Kaman lo enfrenta e kampeon di e pais enkuestion.

ACC organiseert auto rally

WILLEMSTAD — De ACC (Automobiel Club Curacao) organiseerd op 20 november de "Marlboro-Miller Rally". Deze Rally zal ongeveer 5 uren duren en zal worden verreden in twee klassen, te weten de A-klasse en de B-klasse. De uitzetters van deze rally zijn de heren E.S. Theeboom en F.G.J. van der Veen terwijl deze rit gesponserd is door Centrale Handelsmij NV. De inschrijving zal plaatsvinden op maandag 15 november te Hotel Restaurant La Paix van 20.00 tot 22.00 uur.

Verwikkelingen rond WK-dammen nemen toe

SAO PAOLO — De verwikkelingen rond het wereldkampioenschap dammen nemen toe. De Sovjetrussische deelnemers blijken nog steeds thuis te zijn. De loting ging niet door. Het bestuur van de internationale dambond kreeg een telegram, waarin de Russen melding maakten van het feit dat zij niet konden afreizen, omdat zij geen inreisvisa hadden gekregen. Tevens deelden de Russen mee het toernooi om het wereldkampioenschap niet te erkennen, zo dit nog zou doorgaan.

Het aanwezige bestuur van de internationale dambond, bestaande uit Wim Jurg, president; R. Picard, directeur des tournois, en Aad Ivens, penningmeester, kwam direct met het Braziliaanse organisatiecomité bijeen. Later werd een communiqué uitgegeven waarin staat, dat de Braziliaanse federatie in de gelegenheid zal worden gesteld voor vrijdagmiddag 17.00 uur de bewijzen op tafel te leggen dat de aangevraagde visa wel zijn verstrekt. Dat dient te gebeuren met overlegging van namen en data en tevens met opgave van geweigerde visa met de reden daarvoor. De FMJD zal bij het in gebreke blijven van de Braziliaanse regering maatregelen nemen.

Donderdagavond was het in Sao Paolo niet duidelijk of het toernooi al dan niet kan doorgaan. De opening werd wel verricht en begon te middernacht. De loting zal voorlopig niet worden gehouden.

STOCKHOLM — De „Pro Council" van het herentennis heeft de organisatoren van het Zweedse Grand-Prix-toernooi een boete opgelegd van 25.000 dollar wegens het niet toelaten van Zuidafrikaanse spelers. Zweden weigerde verleden maand de Zuidafrikanen Kevin Curren en Freddie Sauer een visum te verstrekken.

Dispensatie voor Bjoern Borg

STOCKHOLM — Bjorn Borg, die als gevolg van zijn lange afwezigheid van het toernooicircuit, is afgezakt naar de 265e plaats op de wereldranglijst, krijgt dispensatie om het volgend jaar uit te komen in de toernooien van de super series.

Dat heeft de voorzitter van de internationale tennisfederatie Philippe Chatrier aan het eind van een driedaagse bespreking in Stockholm bekend gemaakt. Het bestuur van de internationale tennisfederatie besliste verder, dat het toernooi van Stockholm zijn grand-prixstatus zal verliezen, als de Zuidafrikanen een tweede maal verhinderd worden om deel te nemen.

Evenals de andere spelers, die voorkomen bij de eerste 200 van de wereldranglijst heeft Bjorn Borg zich twee maanden geleden in New York (hij stond toen 19e) verplicht deel te nemen aan tenminste twaalf toernooien van de Grand Prix (10 superseries en 2 kleinere toernooien), maar daarbij gevraagd of hij alleen twaalf toernooien van de superreeks zou mogen spelen. Het bestuur van de internationale tennisfederatie heeft deze wens ingewilligd.

Gedeputeerde Betto Thomas:

Goed beleid Kodela gezien investeringen

WILLEMSTAD — Het feit dat de Kodela sinds 1977, toen het electriciteitsbedrijf door de overheid werg overgenomen van de OGEM, 47 miljoen gulden heeft geinvesteerd, zonder bij de overheid voor hulp te moeten aankloppen, is een bewijs van het effectieve beleid dat er gevoerd wordt. Aldus de gedeputeerde belast met Kodela, Hildo "Betto" Thomas, gisteren bij de officiele ingebruikneming van het substation op Montagne.

Volgens Thomas zou het zonder het substation op Montagne niet mogelijk zijn geweest om de verschillende nieuwbouwprojecten op Bandariba een regelmatige stroomvoorziening te garanderen. Door de bouw van ondermeer 600 nieuwe volkswoningen op Montagne en verkavelingen van verschillende projecten op Jan Thiel, Kas Grandi en Semikok is het stroomverbruik sterk gestegen, wat de bouw van het substation noodzakelijk maakte.

Met de bouw van het station is een investering van 3.5 miljoen gulden gemoeid die helemaal door de Kodela zelf is betaald, aldus Thomas. Dit jaar zelf is ook begonnen met installatie van een verbinding van dertigduizend volt tussen Mundo Nobo en Zegu en de bouw van een ander substation op Zegu. Deze projecten zullen begin volgend jaar worden afgebouwd.

Volgend jaar zal begonnen worden met de bouw van een ander substation op Tera Kora om een optimalere stroomvoorziening voor het westelijke gedeelte van het eiland te garanderen.

'Thomas had veel loftuitingen voor de Kodela die volgens hem een achterstand van vier à vijf jaar moest inhalen, nadat de concessie van de Ogem in 1977 was afgelopen. Dit bedrijf had in de laatste jaren vóór het aflopen van haar concessie niets meer geinvesteerd, wat ook tot uiting is gekomen in de regelmatige storingen die in de jaren daarna optraden, aldus Thomas. Ook het transportsysteem, zei Thomas, is achtergebleven in vergelijking met de ontwikkeling van de woonwijken.

Om deze achterstanden te kunnen elimineren heeft de Kodela in de jaren na de overname van de Kodela veel moeten investeren om het electriciteitstransportsysteem te kunnen verbeteren. Tot 1981 is door de Kodela 37 miljoen gulden geinvesteerd. Dit jaar bedroegen de investeringen tien miljoen en in de komende vijf jaar zal een totaalbedrag van zestig miljoen gulden worden geinvesteerd in het electriciteitsvoorzieningssysteem.

WILLEMSTAD — Gedeputeerde Betto Thomas neemt een kijkje in het nieuwe substation van de Kodela op Montanje. Links: Ir Mario Evertsz, directeur van de Kodela.

Cursus handenarbeid voor werklozen Kustbatterij

WILLEMSTAD — "Fundashon Union den Kustbatterij" begint op dinsdag 16 november met een cursus kreatief handenarbeid. Doel van deze cursus is om personen boven de 18 jaar die werkloos zijn te instrueren over handenarbeid. Hen wordt onder andere geleerd allerlei huishoudelijke artikelen te maken zoals van afgedankt materiaal, macramé haken, breien, leerbewerken en tekenen. Aan het eind van de cursus krijgen de deelnemers tevens instructie hoe ze een expositie kunnen opzetten. Bewoners van Kustbatterij en omliggende wijken hebben voorrang bij inschrijving. Dat kan op 15 november gebeuren van vier tot vijf uur 's middags en dinsdag 16 november vanaf vier uur, op Jeanne D'Arc Huishoudschool.

Deze cursus vormt deel van een project-dossier dat door de stichting bij Cede Antiyas ingedeeld is. In totaal zijn er acht kleine projecten die de stichting binnen Kustbatterij wil realiseren, zoals een speeltuin, de restauratie van een bunker en batterij en een cooperatieve winkel. (Voor meer informatie kan men contact opnemen met voorzitter mevrouw Luyando, Kaya Darg 24, of secretaresse mevrouw Cardoze, Kaya Darg 3).

Het weer

WILLEMSTAD — Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur: Half tot zwaar bewolkt met in de loop van vanmiddag tijdelijk opklaringen. Vannacht en morgenochtend kans op nog enkele buien.

Overzicht: In de loop van de nacht heeft zich een oud fronten systeem snel geaktiveerd en enige buienaktiviteit op de Benedenwindse eilanden veroorzaakt. Door de langzame beweging van dit systeem zullen ook in de komende 24 uur de Benedenwindse eilanden hierdoor worden beinvloed.

Ged. Ing. Franco:

Gemeenschap betaalt water in elk geval

WILLEMSTAD – Het doet er niet toe wie moet opdraaien voor de kosten van ingevoerd water; het gaat hoe dan ook toch van de begroting van het BC af. Aldus verklaarde gedeputeerde ing. Willie Franco vanmorgen desgevraagd aan de Amigoe.

Hij verklaarde niet te weten welke beslissing uiteindelijk genomen is; of het nu de KAE, de DWD of het BC deze schulden zou moeten betalen. De mondelinge afspraak is wel gemaakt dat de KAE de circa 30.000 ton water zou betalen. Hoe dan ook, het komt er uiteindelijk op neer, dat het toch de belastingbetaler (de bevolking) is die indirect voor dit geld zal moeten zorgen. Ged. Franco verklaarde niet precies te weten hoe groot het totaal bedrag is. Naar hij verklaarde moet er eerst een balans worden gemaakt.

Kofferbak vernield

WILLEMSTAD — Een bestuurder die haar auto nabij een school te Mahaai geparkeerd had, constateerde bij terugkomst dat men de kofferbak vernield had en daaruit ontvreemd had een handtas met inhoud: een trouwboekje, bankboek, vier paspoorten, een rijbewijs enkele blanco cheques en 800 gulden aan los geld.

Dame vervalst girocheque voor 10.000 gulden

WILLEMSTAD — Op verzoek van de recherche keerde gisteren een pas opgestegen vliegtuig terug naar het vliegveld van Curacao, om de buitenlandse dame E.A.P. af te zetten. Ze werd aangehouden in verband met oplichting. Omstreeks half twee 's middags kwam melding binnen dat iemand een girocheque voor een bedrag van 10.000 gulden vervalst had en verzilverd. Het bleek E.A.P. te zijn. Bij navraag bij de Vreemdelingendienst Hato bleek ze reeds met een vliegtuig vertrokken te zijn. Daarom maakte het vliegtuig op verzoek van de recherche rechtsomkeer zette de vrouw af. Men trof haar met een bedrag van 3451 dollar aan.

TV-programma over Papiamentu

WILLEMSTAD – Het programma „Papiamentu, fundeshi di un enseñansa nobo'' wordt vanavond om half zeven op Tele-Curaçao gepresenteerd. Deze film kon verleden week door onvoorziene redenen niet gepresenteerd worden. De tekst is door de huidige gezaghebber, Ronnie Casseres, geschreven, die toentertijd adjunct-hoofd was van de Schooladviesdienst.

Nieuw FJC-bestuur

WILLEMSTAD – Gedurende de algemene vergadering op 6 oktober heeft de Female Jaycees Curaçao (FJC) zijn bestuur voor 1983 gekozen. Het bestuur bestaat uit: voorzitter Margerie Mathew, 1e vice-voorzitter Maria Bakmeyer, 2e vicevoorzitter Guisbelle Tokaay, secretaresse Carmelita Richardson, penningmeester Ethlyn Hanley, en commissarissen Terry Major, Magda Trinidad en Viveca Boelijn.

Waterleiding stuk in wijk Buena Vista

WILLEMSTAD – Ter hoogte van de Puerto Ricoweg is een pijpleiding van de Dienst Waterdistributie (DWD) gebroken, waardoor de bewoners voor een tijdje zonder water zullen blijven. Het personeel van de DWD is bezig deze leiding te repareren en de bewoners van deze buurt krijgen zolang water van een speciale tankwagen, die in deze buurt water distribueert.

"Holenmensen" op noord-Borneo

KUALA LUMPUR – In de Maleisische deelstaat Serawak, op noord-Borneo, is een kleine stad ontdekt, die nog in het „stenen tijdperk'' leeft, zo meldde de „New Straits Times'' in Kuala Lumpur vandaag. De stam woont in holen in een bergachtig bosgebied. De mensen spreken een eigen taal, dragen slechts bladeren, en maken vuur met vuurstenen. Ze leven van sago en vruchten die in het wild groeien.

Maleisische functionarissen hebben begin november de eerste contacten gelegd met deze tot dusver onbekende burgers van Maleisië. Volgens hun berichten trouwen de stamleden ook binnen de eigen familie. De mannen trouwen hun dochter, als hun vrouw is overleden. Weduwen nemen een zoon als nieuwe echtgenoot.

DORTMUND — In het Westduitse Dortmund is opnieuw een 22-jarige geestelijk gehandicapte man gestorven aan difterie, zo is van officiele zijde meegedeeld. Hij is de derde leerling van een school voor geestelijk gehandicapten die sinds eind vorige maand aan de infectieziekte is overleden.

Engeland voor vrije handel met Rusland

LONDEN — De Britse regering is tegen elke poging van de Verenigde Staten het vrije handelsverkeer met de Sovjet-Unie te blokkeren, zo heeft de Britse minister van Handel, Peter Rees, gisteren gezegd. Het beleid van de regering is zeker niet gericht op het aanvaarden van een veto van een buitenlandse mogendheid, hoe de vriendschapsbetrekkingen met die mogendheid ook zijn, aldus Rees. De Amerikaanse sancties tegen de aanleg van de aardgasleiding van Siberie naar West-Europa zijn onaanvaardbaar. De Amerikaanse regering probeert zich tussen al afgesloten contracten te dringen en de Amerikaanse wetten te doen gelden buiten Amerikaans grondgebied, zo meent Rees.

Ontslag Italiaans kabinet geweigerd

ROME — De president van Italie, Sandro Pertini, heeft gisteravond geweigerd de ontslagaanvraag van het kabinet Spadolini te aanvaarden. Dit is in kringen bij de president vernomen. Eerder op de dag had premier Giovanni Spadolini het ontslag van zijn coalitieregering van vijf partijen bij de president aangeboden. In een communique van de president wordt gezegd dat hij Spadolini heeft uitgenodigd de ontstane "institutionele en politieke" situatie in het parlement uit de doeken te doen. De reden voor de ontslagaanvraag was volgens de eerste-minister het verbreken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het kabinetsbeleid zoals die bleek uit de voortdurende woordenstrijd tussen de christendemocratische minister voor de schatkist en de socialistische minister van Financien.

NAVIBLUE Shipmanagement nv (Curaçao, 1979), opgericht door mr Adriaan van Krimpen, mede namens Geomar nv, heeft als doel het huren, verhuren en vervrachten, beheren en exploiteren van een of meer zeeschepen. Het kapitaal werd bepaald op één ton, in aandelen van één mille, waarvan er meteen twintig werden geplaatst, waarbij Geomar er 19 voor zijn rekening nam en Van Krimpen één. Van Krimpen is met de directie belast.

VS hopen op betere relaties met Rusland

George Bush naar begrafenis Brezjnjev

WASHINGTON — De Verenigde Staten zullen langs alle mogelijke wegen proberen de betrekkingen met het Kremlin te verbeteren, maar "voor een tango zijn er twee nodig", zo zei de Amerikaanse president Ronald Reagan gisteren op een persconferentie in Washington. Hij sprak in betrekkelijk milde en verzoenende tonen over de Russisch-Amerikaanse betrekkingen, maar waarschuwde tegelijkertijd dat "vrede het produkt is van kracht, en niet van zwakheid".

Voor verbetering van de relaties zijn van de zijde van het Kremlin niet alleen woorden, maar ook daden nodig. Reagan kondigde ook aan dat vicepresident George Bush waarschijnlijk de Amerikaanse afvaardiging naar Brezjnjevs begrafenis zal leiden. De samenstelling van die delegatie wordt vandaag bekendgemaakt. Reagan zei voorts dat hij binnenkort een belangrijke rede over ontwapening zal houden.

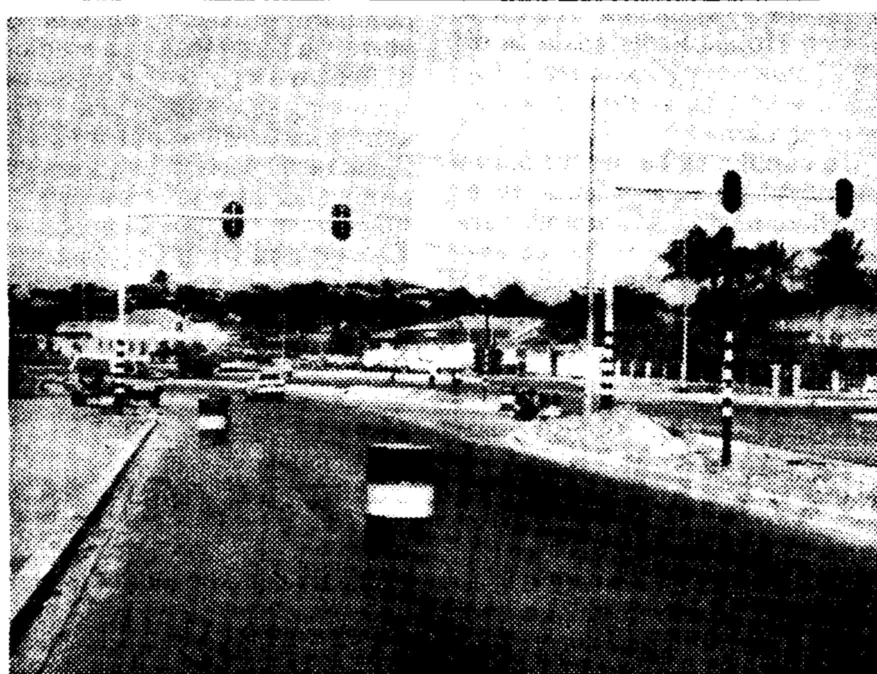
De Amerikaanse president meende dat "aanzienlijke vooruitgang" is gemaakt bij de besprekingen met de westerse bondgenoten over een gemeenschappelijke handelsstrategie tegenover de Sovjet-Unie. Maar hij stelde nog geen intrekking van de sancties tegen leveranciers van materiaal voor de aardgaspijpleiding van de Sovjet-Unie naar West-Europa in het vooruitzicht.

Hij wilde niet speculeren over de vraag of de spanning tussen oost en west in de komende onzekere tijd verder zal oplopen. Maar hij verwachtte geen machtsvertoon van het Kremlin terwijl potentiele opvolgers van Brezjnjev hun positie proberen te consolideren. Ondanks krachtige taal was de toon van Reagans persconferentie, evenals die van zijn condoleantieboodschap aan Moskou, minder vijandig dan tot dusver gebruikelijk. Bij zijn aantreden als president, 22 maanden geleden, zei Reagan dat de leiders in het Kremlin in staat zijn tot "liegen, bedriegen en tot elke misdaad" om het wereldcommunisme te bevorderen.

Reagan hield vast aan een eerder geuite beschuldiging dat Sovjet-agenten een rol spelen in de Amerikaanse vredesbeweging die campagne voert voor een bevriezing van de kernwapens. Het Kremlin zag voordeel in bevriezing omdat ze een voorsprong hebben, aldus Reagan. Op vragen naar bijzonderheden wilde hij niet ingaan. Over het Midden-Oosten zei Reagan dat het Israelische nederzettingenbeleid in bezet gebied een obstakel is voor de vredes[...] spanningen, maar dat sanctie[s] tegen Israel niet worden over[...]wogen. Hij meende dat gro[te] vooruitgang is gemaakt in de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en de Arabische landen.

Australie leent in Nederland

AMSTERDAM— Op dinsd[ag] 16 november kan worden ing[e]schreven op een Hf, 200 m[ln] grote obligatielening van Austr[a]lie. De lening, waarvoor beur[s]notering zal worden aangevraag[d] draagt een rente van 9 pct e[n] heeft een looptijd van 15 jaa[r]. De uitgiftekoers zal uiterlijk op 15 november voor beurs worde[n] bekendgemaakt, aldus een mededeling van de AMRObank. De storting op de lening moe[t] plaatsvinden op 15 december. De aflossing vindt plaats i[n] vijf nagenoeg gelijke termijne[n] op 15 december, voor het eerst in 1993, vervroegde gehele of gedeeltelijke aflossing is niet toegestaan.

WILLEMSTAD — Op de Schottegatweg-Oost zijn verkeerslichten aangebracht. Ze zijn nog niet in gebruik; ook al niet omdat de wegen ter plaatse nog niet gereed zijn. Het verkeer wordt er al maanden lang omgeleid. Voor de zakenlui in de directe omgeving is deze situatie wel zeer nadelig.

Burgerlijke stand

WILLEMSTAD — ONDERTROUWD: 3 november: Erwin Stuart en Fulbia Henao Martinez, Wolfred Sabina en Ivette Poulina, Renhold Terborg en Loreta Ravales, Willy Jansen en Exseline Mercelina, Curtis Suarez en Luseth Zink, Alvin Fléming en Druxella Daal, Hedwiges Kock en Grace Steward, Ricardo Beverhoud en Julia Pourier, Hendricus Frensch en Yvonne van den Oudenalder, Rudolf van 't Kruys en Ingrid Noel, Franciscus Manuela en Margriet Martina, Frans Niessen en Marilyn Durant.

Stafauto van Hitler in Belgische handen

BRUSSEL — Een particulier museum in Brussel is in het bezit gekomen van de in 1940 speciaal gebouwde stafauto van Adolf Hitler en is van plan hem in december ten toon te stellen in West-Duitsland. Charles de Pauw, de directeur van het Brusselse automuseum, zegt dat hij de weelderige Mercedes-77 OK-achtzitter voor 100.000 dollar kocht van een Amerikaanse verzamelaar en dat hij hem van 1 tot 10 december wil ten toon stellen in Essen, naast auto's die zijn gebruikt door de Amerikaanse presidenten Franklin D. Roosevelt en John F. Kennedy.

Daarna zal de kogelvrije wagen pronkstuk worden van een nieuw automuseum in Brussel, aldus De Pauw. Onder de snufjes die de Fuehrer in de Mercedes liet aanbrengen, waren een speciaal compartiment voor een Lugerpistool, een kogelvrij scherm en een sirene. De wagen werd in 1945 na de ineenstorting van het Derde Rijk uit Europa verscheept.

WEEKEND HIGHLIGHTS

weekend vertier

... OPEN ... LANDIA
... 21.00 en 24.00 uur ... of a Champion ... (Aftfilm, Engels, ... 18 jaar, fl. 2,75 en ... 75)

... OLDEN DRIVE IN
... uur "La vida sigue ..."

[illegible]

... CURACAO: 20.30 ... Town: 17.30 ... 15.15 ... 30 ... 20.30 ... 22.00 ...

Zakenvaria

CONTINENTAL ILLINOIS Overseas Finance Corporation nv (Curaçao, 1979) met als oprichters CCC nv en NACC nv, heeft als doel het direct of indirect financieren van werkzaamheden [illegible] Co. [illegible] Antilles [illegible] werd [illegible]

NS HOLDINGS [illegible] NS Finance Corporation nv [illegible] op Curaçao gevestigd. NS Holdings werd opgericht door drs Albert R. Smit uit Den Haag en Nederlandse Scheepshypotheekbank nv, uit Rotterdam [illegible], waarbij [illegible] gezegd "[illegible] voor schulden van tot de NS-groep behorende ondernemingen of vennootschappen". Het kapitaal werd bepaald op twee miljoen dollar, [illegible] waarvan vierhonderd aandelen A en 1600 aandelen B. Daarvan nam Nederlandse Scheepshypotheekbank [illegible] 400 A-aandelen en ook 1599 aandelen B, terwijl drs Smit één aandeel B nam. Met de directie werden belast Appeldam nv op Curaçao gevestigd en mr Jacob Vriesendorp, wonend op Bermuda. Dit wat betreft NS Holdings. NS Finance Corporation had als oprichters mr Jacob Vriesendorp, wonend op Bermuda en NS Holdings nv, waarover het voorgaande ging. Doel van deze nv is het direct en indirect financieren van werkzaamheden [illegible] ondernemingen [illegible] vennootschappen [illegible] beleggingsdoeleinden. Voor het kapitaal geldt hetzelfde als het geval was met NS Holdings. De vierhonderd A-aandelen werden genomen door NS Holdings, welke ook 1599 B-aandelen nam, terwijl mr Vriesendorp één B-aandeel nam. Met de directie werden belast Appeldam nv en Vriesendorp. Hoewel nergens expliciet aangegeven, mag worden aangenomen dat NS niet staat voor Nederlandse Spoorwegen, maar voor Nederlandse Scheepshypotheekbank.

ABAGO Incorporated nv (Curaçao, 1979), opgericht door CCC nv en NACC nv, wil zich bezig houden met het vervaardigen, raffineren, distilleren, bewerken, behandelen enz. van alle soorten chemicaliën, petro-chemische producten, aardolie, gas en andere koolwaterstoffen. Het kapitaal werd bepaald op 50 duizend dollar, in aandelen van één dollar, waarvan er 10 duizend meteen werden geplaatst, gelijkelijk verdeeld over Curaçao Corp. Co nv en Netherlands Antilles Corp. Co. nv, terwijl CCC nv met de directie werd belast.

INTERNATIONAL OIL Exploration Company (Inexco) nv (Curaçao, 1980), opgericht door CCC en NACC nv, heeft als doel het verkrijgen [illegible], exploreren en exploiteren van gebieden voor de productie van koolwaterstoffen, maar ook het verkrijgen van alle soorten machinerieen. Het kapitaal werd bepaald op 50 duizend dollar in aandelen van 1 dollar, waarvan er meteen 10.000 werden geplaatst, gelijkelijk verdeeld over Curaçao en Netherlands Antilles Corporation Company, welke nv's ook met de directie werden belast.

SAFIRE NV (1980, Curaçao), door Curaçao en Netherlands Antilles Corporation Company nv (CCC en NACC) opgericht, heeft onder meer als doel de verkoop en installatie van beveiligingsapparatuur, maar verder ook algemene beleggingsdoeleinden. Het kapitaal werd bepaald op 30 duizend dollar in aandelen van 1 dollar, waarvan er 6000 meteen werden geplaatst en waarbij beide oprichters er 300 voor hun rekening namen. CCC nv treedt als directie op.

IFABANQUE (Netherlands Antilles) Finance nv, opgericht door CCC nv en NACC nv, heeft als doel de werkzaamheden te financieren van vennootschappen behorende tot het concern van Compagnie Financière d'Ifabanque, Luxemburg SA. Het kapitaal werd bepaald op 7.625.000 gulden, in aandelen van één mille, waarvan er 1.525 meteen werden geplaatst. Daarvan nam Curaçao Corp. Co. nv 1.524 voor zijn rekening en Netherlands Antilles Corp., Co nv één aandeel. CCC nv werd met de directie belast.

VENTURA PETROLEUM nv (Curaçao) heeft in 1979 zijn statuten gewijzigd, bij welke gelegenheid de doelomschrijving als volgt [illegible]: zich bezig houden met het vervaardigen, raffineren, distilleren, bewerken, behandelen, mengen, vervoeren, kopen, verkrijgen en verkopen alsmede op andere wijze handelen in alle soorten chemicaliën, petrochemische producten, aardolie, gas en andere koolwaterstoffen. Het kapitaal werd bepaald op dertigduizend dollar, in aandelen van één dollar, waarvan 6000 preferente aandelen, welke allemaal meteen geplaatst werden, samen met 100 gewone aandelen. Als gerechtigde trad op nv-directeur Cornelis B. Lind.

Foto-wedstrijd Amigoe

Vanwege het grote succes van verleden jaar herhaalt de Amigoe dit jaar het idee van de foto-wedstrijd in de kerstkrant. Iedereen die abonnee is van de Amigoe en op de Antillen woont, kan daaraan meedoen door maximaal drie foto's in te sturen. Een deskundige jury zal de foto's in een later stadium beoordelen.

De beste inzendingen worden afgedrukt in de kerstkrant van de Amigoe in december. De drie uitverkoren inzendingen worden beloond met een prijs.

De foto moet van een dusdanig niveau zijn dat hij voor zichzelf spreekt. Er worden geen specifieke belemmeringen opgelegd voor wat betreft de boodschap die met de foto's moet overgebracht, maar aangezien eventuele publicatie ervan in de kersttijd valt, zou het prettig zijn als het in die sfeer zou passen. Een paar suggesties die geïnteresseerden aan de hand kan worden gedaan zijn: hoop, wanhoop, liefde, haat, angst, vertrouwen, rust, chaos, vrede, oorlog, verdriet, vreugde, geest, natuurschoon, humor; en zo zijn er heel wat meer suggesties en gemoedstoestanden waarmee een fantasierijke fotograaf via een foto meer inhoud kan geven.

De foto's moeten in zwart/wit worden afgedrukt en moeten een formaat hebben van minimaal 5 bij 7 inch of 13 bij 18 cm. Naam en adres van de inzender kunnen op de achterkant van de foto worden genoteerd. De inzendingen moeten vóór 30 november bij onze fotoman op de diverse eilanden binnen zijn om voor deelname in aanmerking te komen.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

PICKUP Datsun Bj. 81, in goede staat van onderhoud. Sta Rosaweg 53, tel.: 76256/70505.

RENAULT 4F6, bj. 1979, tel.: 23107/24028/82961, financiering mogelijk.

VOLKSWAGEN Brasilia '74, tel.: 79029.

HONDA Civic, bouwjaar 1974, f. 2500,— cash. Tel.: 82184 tussen 5-7.30 uur.

LADA Niva 2121 i.g.s., goede prijs, tel.: 77599.

CHEVROLET Monte Carlo 1977 i.z.g.st., fl. 6000,—. En buitenboordmotor Evinrude 10 p.k. Informatie tel.: 671048, Jan Sofat 196.

SET di sala f. 300,—, set di comedor + buffet f. 300,—, 3 bijzettafels f. 50,—, 1 schemerlamp f. 15,—, 1 krantenbak, Siouxweg 14, tel.: 43851.

REISWIEG f. 150.—, Auto Lada Station 1500 '82 i.z.g.s., prijs f. 6500,—, tel.: 36478 na 18.00 uur.

WEGENS vertrek: 1 zitkamerset teakhout, 1 stove, 1 wandmeubel, 1 airco. Onverwacht 51 (zijweg Commandeursweg).

UN AUTO Ford Maverick den bon estado. Por pasa dialuna na Blomonteweg 7 (zijweg di Cubaweg) entre 4-6'or.

EEN bankstel, een encyclopedie, auto-onderdelen Renault T.S. 16, tel.: 673228.

MAZDA 929 L 82, full equipped, 20.000 km; een Sansui Super Compo, financiering mogelijk, tel.: 79296, Heraweg 6.

PRIMA Go-Kart Yamaha 100cc, evt. met onderdelen en trailer. Vraagprijs f. 1250,—. Esperanzaweg 14, Goede Hoop.

WEGENS vertrek:
1. As is where is. Chevrolet Chevette 1979 met airco en radio in goede conditie, NAf. 4000,—.
2. TV tafeltje 19" op wielen NAf. 30,—. Inl. Bonamweg 25, tel.: 79187.

UN AUTO Chevette 1981, prijs f. 7500,—, tel.: 25063 of 25974. Por yama for di 10'or mainta te 7'or atardi.

SUBARU 1979 met airco i.z.g.st. Te bevragen: 612500, Kamer 204 zaterdag en zondag hele dag.

TWEEDEHANDSE eetkamer en zitkamer, tel.: 23776.

MAZDA 626 Coupé S, bouwj. 1981, fully equipped, i.z.g.s. Te bevragen tel.: 611018 na 5 uur.

GROTE antieke kast, tel.: 674892.

2 ZWARTE pekingeesjes voor goede prijzen, Penelopeweg 1, tel.: 671137.

UN Subaru '77 den bon condicion, prijs fl. 2800,—. Adres: IJsselmeerstraat 17, tel.: 43549.

OPPASHUIS gevraagd: in de periode van 2 tot 15 dec of van 7 tot 15 dec. Informatie Fam. van Baardewijk, tel.: 671020.

AUTO Chrysler Le Baron 1980, 6 cylinder, full equipped, f. 11.000,—. Inl. tel.: 76155.

PUPS Groenendaeler (Belgische herder) met stamboom, tatoeage etc. fl. 700,—, tel.: 674166.

LANCER 4 deur 1978; RCA kleuren tv 13", tel.: 79623.

WEGENS vertrek inboedel te koop, o.a. antieke meubelen, Ansingstraat 24.

1 PERS. bed (hout) f. 75,—; 2 fauteuils (d. groen corduroy) f. 100,— p. st.; 2 formica keukenstoelen f. 30,— p.st.; 2 airco's (fanmotor hapert) f. 75,— p.st.; 1 grote staande fan f. 65,—; modelbouw vliegtuigjes (w.o. F16, sch. 1:48); planten. Herculesweg 9, tel.: 79694.

TK PLANTEN, Fruit-Orchids, vogelk.; 1 pers. bed m. matras; kl. tv; video Sony; bet. pr. onderz. meu. + N. Ant.; Cur. zeil-visb. 15 Ft 25 pk Jhonson outb. pr. nieuw, tel.: 55354.

EEN Mazda 323, 1 1/2 jaar oud. f. 7500,— cash. Blenchiweg 6.

BOOT 17 voet, bedekt met polyester, met 70 pk motor, prijs f. 3500,—, tel.: 43515.

EEN Renault 12, bouwj. 1973, prijs f. 500,—. Van Leeuwenhoekstr. 12, tel.: 24170.

1 STAANDE lamp kap kleur bruin en beige; 1 bolvormig hanglamp kleur wit. Tel.: 43957. Adres: Dommelstraat 32.

PLANTENVERKOOP, zeer redelijke prijzen, dagelijks open. Druifweg 36, Dominguito.

BABY spijlenbed (praktisch nieuw) incl. matras f. 200,—, box f. 85,—, uitschuifbare box f. 35,—, babybadje op standaard f. 65,—, babyloopstoeltje f. 35,—, babyautozitje f. 35,—, babyzitje f. 10,—, tel.: 70737.

AUTO merk Lancer, jaar 1975, tel.: 77263.

MAZDA 121 1978, airco, AM/FM, cassette player, tel.: 53808.

VW 1300 1968 (Duits) t.e.a.b., tel.: 44168.

BUITENBOORD-motor, rubberboot, koffiezetapparaat 110 V, diaprojektor; plantenmandjes, tuingereedschap, Kaya Kokolishi 60, tel.: 77273.

POSTZEGEL-verzameling, tel.: 78638.

RONDE koperen ketel, koperen kolenkit, antiek bureautje, Mahonie kabinetkastje, Mahonie klein kistje, tel.: 35625.

2,30 EN 2,40 watt Speakers, 1 tapedeck, tuner, amplifier. Zaterdag 10-12 uur, Caracasbaaiweg 187a.

FENDER Twin reverb. Amp. pearl, 5 pcs drumset, Yamaha YC-250 organ, 4 peavey pa speakers, VW bus, Plantersrust 13, tel.: 23985.

INBOEDEL te koop, Castorweg 10.

2 MANOU fauteuils + ronde tafel, eettafel + 4 stoelen, 3 deurskast, Rice cooker, Hairfohn. Kaya Nanzi Koko C-21, Romar.

SPLINTERNIEUWE volautomatische wasmachine General Electric. Redelijke prijs. Montezumaweg 87.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

APPARTEMENT voor een serieus pers. Volledig gemeubileerd, incl. service airco, etc. Vooruitbet. van borgsom. 't Valkennest, tel.: 82259 na 18.00 uur.

GEMEUBILEERD aircoslaapkamer + bad, eigen ingang. Inf. tel.: 613721.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUISJE voor periode van ± 2 jaar, 2 à 3 slaapkamers voor jonge arts, tel.: 614043.

ALLEEN staande heer zoekt v.z.s.m. appartement in goede buurt, tel.: 81337.

WOONHUIS min. 3 slaapkamers, huurprijs tot fl. 300,—, tel.: 44375.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

GEROUTINEERDE typiste zoekt werk voor hele of halve dagen, tel.: 44301.

GEDIPLOMEERDE bejaardenverzorgster biedt gaarne haar diensten aan. Informatie tel.: 81269, vragen naar Ivette.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

TA busca un hende pa strika un biaha pa siman, tel.: 36063, Emancipatie Blvd. 29.

LOOKING for a maid 3 days a week, tel.: 36063, Emancipatie Blvd. 29.

GEVRAAGD: hulp in de huishouding voor de hele week (leeftijd tussen 30-40 jaar), gelieve 13 november op te bellen, tel.: 37047.

DIVERSEN CURACAO

MARINE echtpaar zonder kinderen zoekt oppashuis voor de mnd. Dec/Jan. Van Schoor, Vredenberg 8H.

OPPASHUIS gevraagd voor echtpaar zonder kinderen voor de maand december '82, tel.: 93532.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

GARAGE sale en auto Lada, zat. 9 uur - 12 uur, Dadelstr. 48.

RENAULT 18TL, bouwjaar 1980 met airco i.z.g.s., financiering mogelijk. Inlichtingen tel.: 23115/23888.

TE DINTELOORD (NB) ruime eengezinswoning met veel extra luxe, vraagprijs f. 160.000,—. Voor inlichtingen Pos Chiquito 14B.

SET di comedor + 4 stoel f. 300,—, tel.: 25419.

CONNELY HP Graphite profesional slalomski + cover. De beste slalom op de markt. Double profesional bindings, f. 600,—, tel.: 21369.

WEGENS overcompleet nieuwe Reynolds foodmixer, kostprijs. Exocet market, Seroe Biento 3A.

DUFOUR wing surfplank, 2 zeilen + 2 zwaarden + trappeze, best offer. Seroe Biento 24C na 18.00 uur.

MISTRAL windsurfer incl. 2 zeilen fl. 1500,—. Boegoeroei 51, tel.: 25663.

2 PERSOONSBED f. 800,—, racefiets f. 800,—, 75 pk outboardmotor Evinrude f. 3000,—, 3 transformators f. 200,— per stuk, Shakespearestr. 2, tel.: 22083.

GARAGE sale: o.a. babyspullen, blender, foto-ontwikkelaar. Zondag 14 nov. Morgenster 34.

ENKELE reis Nederland 21 nov. f. 850,—, tel.: 22936 tussen 18.00 uur en 20.00 uur.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

UNFURNISHED room, Bubali 112.

GEMEUBILEERD huis met 3 slaapk. voor f. 800,— per maand vanaf 16 dec. 1982, tel.: 25419.

EEN appartement, tel.: 24857.

ONGEMEUBILEERD woonhuis, drie slaapkamers, boven aan Palisiaweg 53. Prachtig uitzicht, f. 600,—/maand.

Victor Hafkamp voor radio-Hoyer

WILLEMSTAD — In het programma "Wat zegt hij ervan" van Radio Hoyer 2 komt morgenochtend de journalist Victor Hafkamp aan het woord. Hij is hoofd van de Caribische afdeling van de Wereldomroep en is in de Antillen voor een werkbezoek. Wat zegt hij ervan wordt samengesteld en gepresenteerd door Anneke van Arkel en wordt rechtstreeks uitgezonden vanuit de studio van Radio Hoyer.

WORLD IN A NUTSHEL

MOSCOW — The Soviet Union is preparing a hero's funeral for President Leonid Brezhnev whose sudden death on Wednesday left a question mark over the shape of the future Soviet leadership. He will be buried on Monday after lying in state for three days. Soviet sources said it seemed likely a collective party leadership would run the affairs of state until after the funeral.

WARSAW — Poland's military rulers say they will release Solidarity leader Lech Walesa from detention in a few days, a clear sign that they believe the banned union's underground opposition has been beaten.

SIDON (LEBANON) — A huge explosion flattened Israel's military headquarters in the south Lebanese port of Tyre and unconfirmed reports said at least eight people were killed and 50 wounded. Workmen spent the night sifting through tons of rubble looking for more victims.

WASHINGTON — President Reagan said Israel's policy of building jewish settlements in occupied Arab lands was damaging peace efforts in the Middle East but ruled out threats of sanctions against the Israeli government.

ROME — Prime Minister Giovanni Spadolini has to ask parliament today to decide the fate of his collapsed five-party coalition following President Sandro Pertini's refusal to accept the government's resignation yesterday.

KENNEDY SPACE CENTRE — The US space shuttle Columbia has smoothly launched a communications satellite owned by a private American company and the four-man crew expect identical results later today in the positioning of a second, space agency officials said.

MEXICO CITY — Honduras has moved at least 2,000 troops to its border with El Salvador in an operation designed to support an anti-insurgent drive by the US-backed Salvadorean army, Central American sources said.

BELFAST — Security forces shot dead three men in Northern Ireland last night after the first meeting of a new provincial assembly, the latest British attempt to end 13 years of bloodshed.

BONN — Frankfurt police captured two of West Germany's most-wanted urban guerrilla suspects, Adelheid Schulz and Brigitte Mohnhaupt, a federal criminal office spokesman said.

UTRECHT — The socialist FNV transport workers union and the Federative Railwaymen's union today decided to go through with the rail strike on Monday, November 22, the day the new government presents its policy programme to parliament. A joint announcement of the two unions said it was clear that the Lubbers government was going ahead with the old government's plan to freeze public sector wages next year. The railway strike will not be nationwide, but is intended to paralyse traffic in a number of regions. Most of the teachers' unions are preparing for widespread strikes at secondary schools next week, following expiry of an ultimatum to the Education Minister to withdraw a decision to cut teachers' salaries.

LONDON — Western politicians today stressed the need to maintain calm and stability in East-West relations after the death of President Leonid Brezhnev. Western European reaction to the Soviet leader's death highlighted his contribution to detente during the 1970s rather than dwelling on the subsequent deterioration in relations between Moscow and Washington. Despite deep differences between the superpowers., President Reagan expressed hope for an improved relationship with the new Soviet leadership. In a statement of condoleance, he said he would maintain an active dialogue with the Kremlin on all major issues. In Peking a diplomat said China was probably glad that Leonid Brezhnev renewed Moscow's bid for rapprochement with Peking in the last major policy move before he died. The Chinese Foreign Ministry had no immediate comment.

THE HAGUE — The consequences of President Brezhnev's death cannot yet be gauged, Dutch Foreign Minister Hans van den Broek told the parliament today during a commemoration of the late Soviet leader. He said Mr Brezhnev has left his mark on many developments and his death was not only significant for the Soviet Union. It was still too early to say what consequences it would have for the world.

THE HAGUE — The Netherlands government will continue to "follow closely" the violation of human rights in Turkey, Foreign Minister Hans van den Broek told the Second Chamber of parliament today. Replying to oral questions by communist member Gijs Schreuders, the Minister added that the government would also continue to endorse the Council of Europe complaint against Turkey about human rights violations.

LONDON — The Anglo-Dutch Shell group, the world's second biggest oil company, today reported profits for the third quarter of 1982 down about 13 per cent on the same July-September period last year. Shell said third quarter net income was 451 million sterling against 519 million sterling in the same period last year. Sluggish demand for refined oil products and petrochemicals in the current recession affected the Group's operations. It said the strength in foreign exchange markets of the US dollar, in which crude oil is priced, made it difficult to recover costs in countries whose currencies had weakened. The shares of Shell Transport and Trading, British parent of the Group, fell sharply by 18 pence sterling to 414 pence on news of the quarterly result.

ANKARA — General Kenan Eyren, Turkey's military leader overwhelmingly elected president on Sunday, formally took office. A senior election official said final figures from the national referendum on a new constitution showed a majority of more than 91 per cent in favour.

Asiento cricket team won two matches in Caracas

WILLEMSTAD — In the weekend of 5/7 November the Asiento Cricket Club maintained their traditional link when they visited the Caracas Sports Club and played two matches.

SATURDAY

Asiento CC batted first and after a quiet start ran into some troubel when three wickets were down with only 34 runs on the Board. But C. Guillen (56) and V. Green (18) used their experience to put the Curacao score to 100. At 133 for 7 a declaration was made and Caracas went to bat. It was a tight battle and at the close when bad light stopped play Caracas were 118 for 7 - thanks to a brilliant knock of 65 by Basil Mathura.

TEST MATCH

Curacao was asked to bat first. Woodriffe with a great captain's inning and well supported by a very improved player Elton Finch batted for an hour and give the Curacao CC another solid start.

The dismissal of Woodriffe brought Goodluck (25) to the crease, after a rather meticulous start, he then smashed the boundary rails with some rocketting fours off paceman "Steve' and along with E. Finch put on a most valuable 50 partnership.

With the score at 73 for 1 at lunch, all was set for some firework - and after lunch the talented veterans C. Guillen (44) and V. Green (16) ripped the bowling to pieces and what was said to be the best Caracas team for the past 10 years now seemed no match for the Curacao CC. Finally S. Mohammed lived up to expectations and displayed his exciting stroke-play with an undefeated 41.

With the score at 197 for 7 Woodriffe made a well timed declaration.

Caracas went to bat and it was soon evident that the Curacao pace attack of Green and Goodluck aided by the spinning fingers of Sahid Mohammed was too much for the Caracas Sport Club, except for R. Ali who made 48. By the close they were 120 for 7 wickets and were quite happy to settle for a draw - and avoid certain defeat.

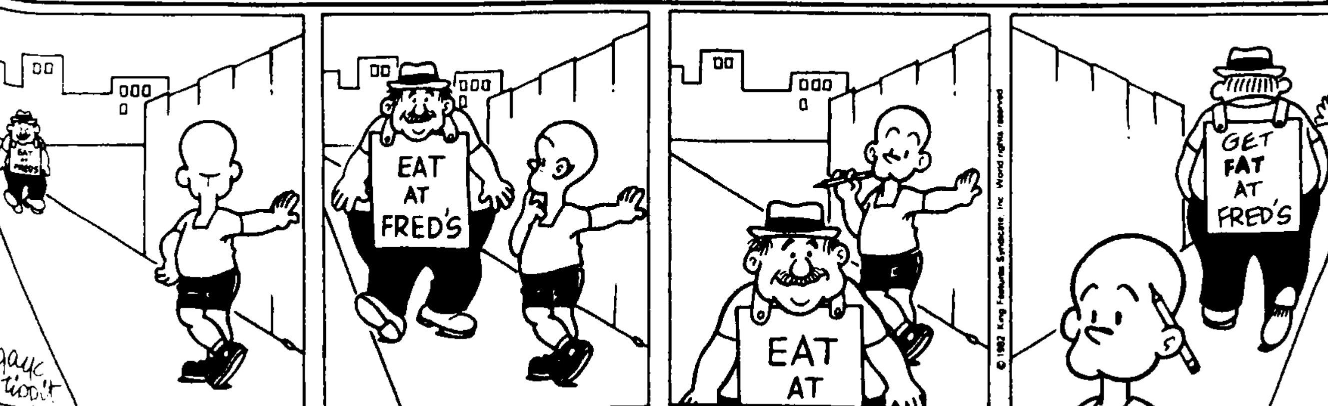
It was a great week-end of cricket and much credit should be given to Capt. Woodriffe for the way he handled what was considered to be a weak team and yet extract such positive results.

30 years PYO in Guyana

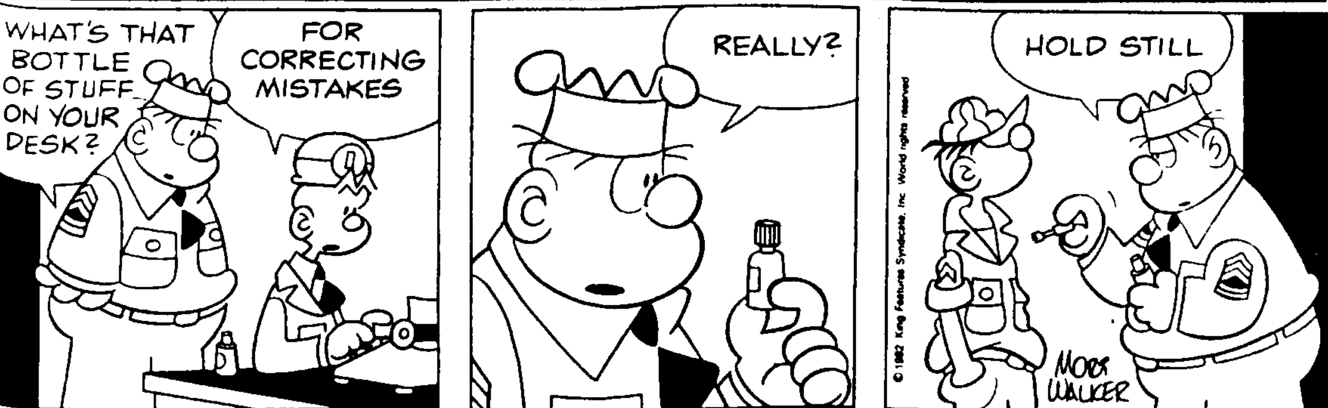
GEORGETOWN— The Progressive Youth Organisation, PYO is celebrating its 30th anniversary. The organisation, youth—arm of the PPP, has so far marked the occasion with county conferences held under the theme 30 years in the struggle to liberate Guyana.

English Companion

HENRY ® By Jack Tippit

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

Jim Henson's™ MUPPETS

QUINCY ® By Ted Shearer

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	63 1/2 + 3/8	I.B.M.	85 1/4 + 7/8
ASA Ltd.	52 3/4 + 1 1/4	I.T.T.	33 1/2 - 1/2
Atl.Richf.	42 5/8 - 1/2	K.L.M.	35 1/2 - 1/4
Bally	31 3/8 + 1 7/8	Merck	85 1/2 + 1
Burroughs	46 1/2 + 1/4	Motorola	86 1/8 + 3/8
Comsat	90 1/2 + 1 3/4	N.C.R.	85 3/4 + 1/8
Coca Cola	48 7/8 + 1/8	Pepsico	42 1/4 + 5/8
Disney	67 7/8 + 7/8	Pfizer	71 - 4 1/8
Dome Mines	9 3/4 - 1/2	Royal Dutch	33 3/4 - 1
Dupont	42 1/2 + 1/4	Schlumberger	42 3/8 - 3/8
East.Kodak	92 1/4 + 5/8	Shell Oil	36 5/8 - 3/8
Exxon	30 - 1/8	Syntex	60 + 3 1/2
Ford	31 1/2 + 1/4	Union Pac.	49 3/8 unch
Genl.Dynamics	42 1/4 - 1 5/8	U.S. Steel	20 3/8 + 1/8
Genl.El.	91 + 1	West.El.	37 1/8 + 1/8
Genl.Motors	56 1/4 + 1 1/8	Xerox	39 5/8 - 1/2
Dow Jones	1054,73 + 10,21	Gold	404.40 + 1.10
Six months tsy bills closed-Veterans.		Silver	9,48 - 0,25

AMSTERDAM

A.B.N.	278,50	Philips	28,80
Akzo	29,70	Robeco	245,50
Heineken	90,20	Rolinco	241,50
Kon.Olie	93,80	Unilever	207,20

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.435	1.455	1.475
PND STERLING	2.89	2.945	3.005
NED GLD	62.86	63.58	64.38
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW FRANCS	79.69	80.41	81.21
FR FRANCS	23.18	24.28	24.98
DUITSE MARK	68.43	69.15	69.95
SUR GLD	--.--	100.07	102.59
IT LIRE	0.88	1.18	1.24

PA GRADISI

Na tur esnan ku a duna nan koperashon i atenshon na aktonan pa kambia nòmber di:

ST. CECILIASCHOOL

pa

KOLEGIO CHAYA WILLEMS

ta bai mi sinsero gratitud.

Dios bendishoná Boso tur, i laga e skol karga hopi fruta.

Yûfrou Chaya Willems, Leidenstraat 10.

Zwarte Kunst in de tuin

Uit de verhalenbundel "Strange People in a Crazy Harbour", door: Henk A. KLOMP.

WILLEMSTAD — Toen ik ...e jaren geleden politiedienst ...eed op Bonaire, was mijn ...andplaats Kralendijk. Echter ...ns in de zes of zeven weken ...ende men dienst te doen op de ...olitiewacht Rincon. De politiewacht Rincon was een eenmanspost en men deed er zeven maal ...ierentwintig uur dienst zonder ...rije dag. Ja, dat was in de oude ...ijd en overtime bestond er toen ...og niet. Het werk bestond, ...nder anderen, uit het uitdelen ...an de post, assistenties ver...chten en patrouilles rijden met ...n beschikbare pick-up. Het ...aren lange dagen en men ...eelde zelf zijn dag in wat de ...erkzaamheden betrof.

's Avonds om twaalf uur ging ...e wacht dicht en dan begaf ...en zich ter ruste, om ...morgens om zes uur op te ...aan en weer aan de lange dag...ak te beginnen.

Men kookte zelf zijn potje op ...n oude kerosine stoof en ging ...f en toe een biertje drinken bij ...eneer pastoor, die blij was om ...ns een macamba op visite te ...ebben.

...en ijskast was in de wacht niet ...anwezig en de koele dranken ...erden betrokken bij Remigio, ...e een winkeltje had naast de ...olitiewacht.

Op een nacht, het was om...reeks half drie, werd er op de ...ur van de wacht gebonkt. Ik ...chrok ervan wakker. Toen ik ...pen deed, stond er een jongen ...n een jaar of twaalf op de ...oep. Hij was buiten adem en ...heel overstuur.

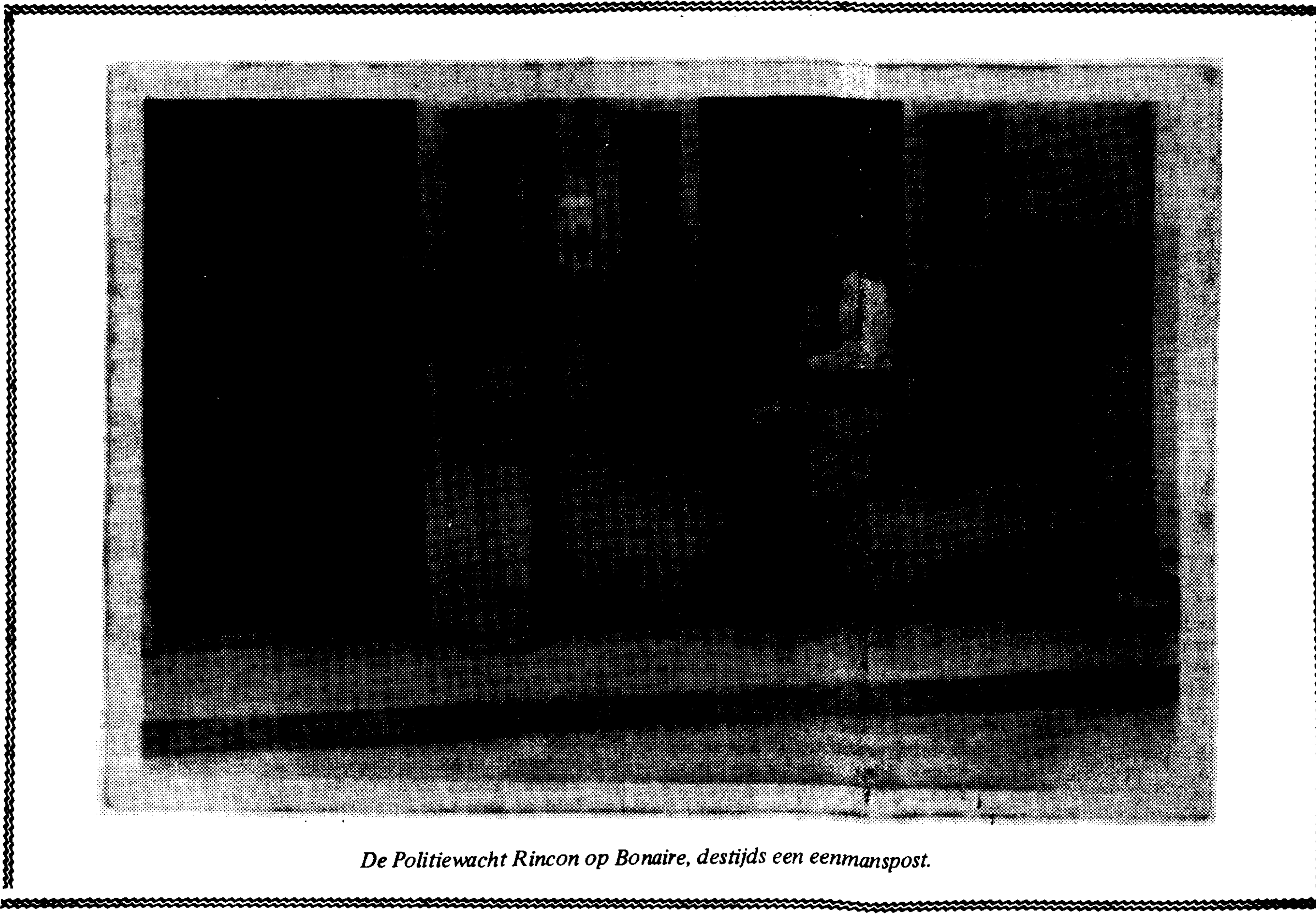
Toen ik hem had binnenge...en en gekalmeerd, deed hij ...n verhaal: "Ja brigadier, ...ijn moeder heeft mij gestuurd. ...r is een vreemde man bij ons ...hter in de tuin, met een hoge ...ed op en een zwarte jas aan en ...e is daar een gat aan het gra...n en of brigadier maar even ...n komen kijken".

Ik vond het een vreemd verhaal. Nadat ik mijn uniform had aangetrokken, ging ik met de jongen mee. Wij gingen tevoet want ik wilde de geheimzinnige graver verrassen. Bij het bewuste huis aangekomen, werd de voordeur voorzichtig geopend door een hevig verschrikte vrouw, die mij naar het achterhuis leidde, waar ik door de geopende shutters in de achtertuin kon kijken. Het was volle maan.

Inderdaad was daar een lange man bezig met een pikhouweel en een schop een gat aan het graven. Hij had een hoge hoed op en droeg een zwarte pandjesjas. Op het eerste gezicht leek het net een doodgraver uit een van de griezel verhalen van Alfred Hitchcock.

Voorlopig liet ik hem zijn gang gaan om te zien wat nu eigenlijk de bedoeling was van deze geheimzinnige spitterij. Toen hij het gat kennelijk diep genoeg had gegraven, zag ik dat hij iets in de kuil legde. Het glinsterde in de maneschijn maar ik kon niet direkt uitmaken wat het was. Daarop schepte hij de kuil weer dicht en stampte de aarde met zijn voeten goed aan.

Op dat moment deed ik de achterdeur open en liep op de vreemde delver af. Hij schrok hevig en ik herkende hem direkt. Hij bleek een bekende zakenman uit Rincon te zijn. Toen ik hem vroeg wat hij daar op dit nachtelijk uur uitvoerde in de koraal van een ander en wat hij daar begraven had, antwoordde hij dat hij bezig was om zijn gezondheid te zoeken.

De Politiewacht Rincon op Bonaire, destijds een eenmanspost.

Ik beval hem daarop òm het voorwerp dat hij begraven had, weer op te graven. Na wat tegengestribbeld te hebben, begon hij toch te spitten en even later kwam er een grote fles tevoorschijn die gevuld was met een vloeistof. Op het eerste gezicht leek het op citroenjenever.

De vrouw was ook naar buiten gekomen en toen zij zag wie er in haar tuin aan het graven was geweest ontstond er een hevige scheldpartij. Ook de buren waren door dit tumult wakker geworden en kwamen nieuwsgierig kijken. De zakenman in zijn potsierlijke dracht voelde zich flink opgelaten. Ik nam hem mee naar de wacht en liet hem zelf de pikhouweel, de schop en de fles dragen. Ook de vrouw en de buren gingen mee. Het was een vreemde nachtelijke processie.

Aan de wacht gekomen stuurde ik de nieuwsgierigen weg en sloot de deur van de wacht. De zakenman biechtte zijn verhaal op. Hij had al geruime tijd last van hevige rugpijnen en was daarvoor verschillende malen naar de dokter geweest die hem medicijnen had voorgeschreven. Die medicijnen schenen echter niet te helpen en ten einde raad was hij naar een oude man in Playa gegaan, een Puertorikein, die aan zwarte kunst deed. Hij had de man vijfhonderd gulden betaald en deze had hem de raad gegeven om bij volle maan een fles urine in de koraal van de buurvrouw te begraven. Hij moest beslist daarbij een hoge hoed op hebben en een zwarte geklede jas dragen. "Ja, brigadier, ik zoek mijn gezondheid", eindigde hij zijn verhaal meewarig.

Ik raadde de zakenman aan om in het vervolg die flauwe kul achterwege te laten en waarschuwde hem als hij weer van die grappen zou uithalen, dat ik dan proces-verbaal tegen hem op zou maken terzake erfvredebreuk. Daarop stuurde ik hem weg.

De volgende dagen liet de zakenman elke middag een grote thermosfles met hete chocolademelk voor de brigadier aan de wacht bezorgen.

Ik heb er niet van gedronken, je kon nooit weten!

Statiaanse tabaksplant zorgt in 17e en 18e eeuw voor aroma in tabakscultuur van Amersfoort

LEUSDEN — In de moderne ...d met zijn grote economische ...oblemen, is er veel belang...lling voor de studie eco...ie. Zeer begrijpelijk na...lijk. Zo doende echter is er ...r belangstelling gegroeid ...r de geschiedenis van de ...nomie. We hebben de aarde ...n God gekregen en we moeten ...van leven en hoe deden we ..., en vooral de vraag, ...bben we de aarde onvrucht...r gemaakt", houdt de ...ensen bezig.

...e mens zocht ook genots...ddelen en één der van is de TABAK!

De indianen zaten hun pijp ...t tabak te zuigen toen ...olumbus er aan kwam. Zij ...sten welke bladeren ze uit de ...ossen halen moesten om ...erlijke tabak te krijgen, die ...n aroma gaf en een ver...ikking voor de rustende ...diaan. De Europeanen deden ...t na en jaren lang bij de drie...oeksvaart van Amsterdam ...ar Elmina en van Elmina ...ar Curacao en dan weer terug ...ar Amsterdam. Op de retour...is werd veel tabak ...eegenomen, die men op de ...st van Venezuela gekocht ...d, bv de Varinas tabak. In de ...oie blauwe potten zag men de ...ak uit Varinas van Vene...la staan; de naam stond er ...in die oude tabakswinkels.

Later kreeg men veel tabak uit ... Verenigde Staten, vooral uit ... provincies Virginia en ...aryland. In Holland had men tabak vooral rond Amersfoort. Maar, schrijft een geschiedschrijver uit Amersfoort. "Aan de Amerikaanse vrijheidsoorlog hebben de Amersfoortse planters veel geld kunnen verdienen, zij kochten de export via St Eustatius op. In Amsterdam zag men op de markt in het jaar 1772 wel 9300 soorten tabak. Dat kon men in Amersfoort goed gebruiken om hun eigen inlandse tabak wat beter te doen smaken. Maar toen óók niet, met de snel zeilende schepen tabak naar St. Eustatius meer vervoerd kon worden, liet men de mensen in Holland en elders maar zuiver Amersfoortse tabak roken; niet meer vermengd met de tabak van Statius.

Die toestand kende men ook in de laatste wereldoorlog toen de Hollanders ook maar steeds door wilden gaan met roken en nog eens roken. Toen Statius niet meer kon leveren aan de tabakshandelaren van Amersfoort maakte men goede winsten, doch de mensen hadden het wel in de gaten, dat de tabak niet meer zo goed was. Men probeerde ook elders in den lande dan maar tabak te verbouwen, zo bv in Datumawoude bij Dokkum, maar heel eerlijk zegt men daar dat het "stinkende waar" was en niets anders. Men miste de tabak van Statius heel erg.

Hartog wijst er op in zijn boek over de Bovenwinden 1964, hoe ook vóór de doorvoer van de Amerikaanse tabak naar Amersfoort reeds tabak geleverd werd door het eiland Statius en dat reeds in het jaar 1636 in Vlissingen tabak uit Statius op de markt wordt aangeboden. In 1639 kwam er al weer een partij op de markt. En later ook in de veertiger jaren van de zeventiende eeuw verkocht men het op de markt in Rotterdam. Hoeveel tabak er verloren ging staat niet opgegeven als men de verovering verhaalt van Rodney.

Men heeft later op Statius zelf eens geprobeerd om tabak te planten, maar dat liep op niets uit. Men wist niet meer hoe het moest, in het jaar 1902? Men had het al eens geprobeerd op Sint Maarten in het jaar 1873 "maar gebrek aan kennis van de teelt, de oogst, de behandeling van het tabaksblad leidde tot een wansucces", zo ook op Bonaire in 1982.

In het jaar 1778 waren er nog wel een 1200 arbeiders werkzaam rond Amersfoort in de tabakscultuur. Dit alles is echter compleet verlopen. Er kwamen geen boten meer van Statius, om de tabak van Amersfoort de goede aroma te geven????

Op Curacao telde men onder de kolonisten al heel gauw mensen uit Amersfoort, zoals de Van Moyaerts, de Van Pruissen, Van der Meulens en Helmich's. Deze families waren echter schijnbaar nog niet geinteresseerd om tabak naar Amersfoort te zenden. Ze zijn in de slavenhandel onder andere rijk geworden en pater Schabel S.J. ging de families tot in Amersfoort opzoeken om te vertellen ook dat hij niets van slavenhandel moest hebben. "Ieder mens is een beeld van God" en jullie slaan dat beeld van God, geselen en verachten het beeld van God"...Men maakte wel goede winsten schijnbaar, want we zien opgegeven dat een zekere Moyart koopman in Amersfoort huizen koopt in Leusden, als "De Brink" en "de grote Riet" en de "Kleine Steenbeek" was dat met op Curacao "verdiend" geld? De economische geschiedenis is nog te vaag bestudeerd om tot conclusies te komen.

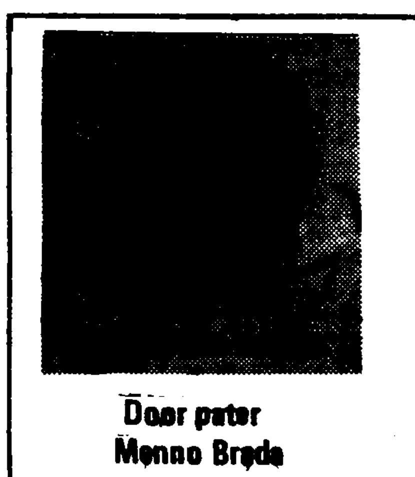
In het jaar 1760 wordt vermeld, dat de helft van de inwoners van Amersfoort betrokken is bij de tabaksbouw en de tabakshandel. Men maakte een extra soort van manden om de tabak goed te kunnen verzenden. Men weet niet wie er in Amersfoort begonnen is met de tabakscultuur. Men heeft het vermoeden uitgesproken dat die cultuur van tabak in Amersfoort door vreemdelingen in de stad gekomen is, maar ook een modern schrijver als C. van Hengsel die een boek uitgaf "Bijdragen tot de geschiedenis van Leusden tot 1811" (Leusden 1982) weet geen oplossing waar toch wel die mensen in Amersfoort de liefde voor de tabakscultuur vandaan hebben. We zouden natuurlijk kunnen fantaseren dat die mensen uit Amersfoort die we eerder noemden, hun stadsgenoten, er toe aangezegd hebben, en we zien dan in onze fantasie hen al van Curacao komen met grote potten vol Varinas tabak, of met vele rollen tabak. Wie heeft ontdekt dat de streek daar zo geschikt was voor tabak cultuur, een mild klimaat met veel regen en weinig wind, terwijl de bodem uit lemig zand moest bestaan; dat vond men daar in Leusden en omgeving van de Utrechtse heuvelrug. In de maand Augustus zijn er verschillende onweersbuien, en die worden niet opgenomen door de zee, maar vallen daar neer en geven een zware regenval, juist geschikt voor tabaksplanten. De tabak gaf werk het hele jaar door.

Maar de vraag blijft staan wie heeft als eerste, de mensen daar in Amersfoort en omgeving geleerd hoe ze tabak moesten verplanten. Was dat iemand uit de West? Iemand uit Curacao!? Heel dat proces van planten laten ontkiemen en dan uitstekken, het aanleggen en ophogen en bemesten van die tabaksbedden? Wie heeft dat de mensen daar geleerd? Het begieten, het uitdunnen, het wieden en uittoppen van de planten? Het uitdrijven van ongedierte en tenslotte het plukken en uitkerven van de bladen? Men had geen ruimte genoeg om al die bladeren te laten drogen en men ging zelfs in de kerk die bladeren drogen, maar daar kwam de dominee toch tegen in het geweer. Dat pastte niet in het godshuis al die tabaksplanten die daar te drogen hingen. De mens is wel vindingrijk, dat men daar zelfs het kerkgebruik voor gaat gebruiken om morgen goede sigaren en goede pruimtabak en snuiftabak te kunnen verkopen....Men moest grote schuren bouwen om de tabak te drogen; schuren veel groter dan kerken....

Nergens vonden we precies vermeld hoe men de tabak uit de West en die tabak uit St. Eustatius precies gebruikte. We krijgen de indruk dat die Statiaanse tabak gebruikt werd voor een goed dekblad.

De kerk en het gouvernement hebben veel gedaan om het gebruik van tabak tegen te gaan, maar na 1492 verbreidde zich het "zuigen van tabak" over Europa en men noemt ook de Zuidelijke Nederlanden als tabaks-land maar de vraag blijft staan hoe is Amersfoort een tabaksstreek geworden? Wie heeft de mensen in die stad en omstreken geleerd, en dat met groot succes, hoe ze tabak moeten verbouwen en hoe ze dan met wat aanvoer uit Statius heerlijke tabak op de markt konden brengen? Een handel waar duizenden mensen hun brood mee konden verdienen?

Nu in de moderne tijd iedere dokter wel begint met zijn patienten het roken te verbieden en de anti-rook-campagne internationaal werkt en doorwerkt is een nieuwe poging om Amersfoortse tabak op de markt te brengen wel niet meer mogelijk. Wie zou weer de ingewikkelde teelt van tabak aan de mensen kunnen uitleggen? Wie zou dat kunnen doen in deze tijd? Maar voor ons blijft de vraag open wie heeft dat de mensen geleerd drie eeuwen geleden? Men zal er wel niet meer achter komen. Maar het blijft een mooi voorbeeld van een voorbijgaande teelt cultuur die door dit genotsproduct duizenden mensen een stuk brood verschafte.

Door pater Menno Brada

Het trotseren van regen en wind

Telumée Miracle

RUIM TIEN JAAR GELEDEN startte de Britse uitgeverij Heinemann de publikatie van een speciaal op Caribische literatuur gerichte bibliotheek: Caribbean Writers Series. Het afgelopen decennium verschenen ruim vijfentwintig titels. De nadruk ligt op de Engelstalige Caribische literatuur. Men treft onder meer werk aan van Michael Anthony, V. S. Naipaul, V. S. Reid, Roger Mais en Samuel Selvon. Twee romans uit de Franstalige literatuur werden in vertaling opgenomen, te weten Jacques Roumain, Masters of the Dew (oorspronkelijk Gouverneurs de la Rosée, 1944) en Joseph Zobel, Black Shack Alley (oorspr. La rue cases-nègres, 1950). Een derde roman van de Franse Antillen werd dit jaar toegevoegd, Pluie et vent sur Télumée Miracle van Simone Schwarz-Bart (oorspr. 1972). In het Engels kreeg het boek de enigszins ongelukkige titel The Bridge of Beyond.

Janine Pradeau

In **The Bridge of Beyond** vertelt Télumée haar levensverhaal. De eerste twee hoofdstukken - die te samen het eerste, kortere deel van de twee vormen, onder de titel 'My People' - besteden aandacht aan de levensloop van haar moeder, Victory, haar grootmoeder, 'Queen without a name', en haar overgrootmoeder, Minerva. Hiermee gaat Télumée terug tot aan de tijd (van de 'afschaffing') van de slavernij. Door in het eerste deel de genealogie door te trekken tot aan de slaventijd en langs de vrouwelijke lijn, worden direkt twee belangrijke facetten van de roman duidelijk naar voren geschoven: de dominante positie van de vrouw en de verreikende uitwerking van de slavernij in de Caribische samenleving in het algemeen en in het leven van Télumée in het bijzonder.

Een overzicht van het handelingsverloop is geen bezwaar, daar de roman zijn kracht zeker niet ontleend aan spannende of onverwachte gebeurtenissen, en vergemakkelijkt mijn uiteenzetting. Télumée's leven - dat zich in de periode tot voor de Eerste Wereld Oorlog moet uitstrekken - begint in het zeer kleine, arme agrarische dorpje L'Abandonnée. Op tienjarige leeftijd stuurt haar moeder, die verliefd raakt op een andere man en een nieuw leven met hem wil beginnen, Télumée naar haar grootmoeder in het dorpje aan de andere kant van 'the bridge of beyond'. De andere kant is de wereld van het dorpje Fond Zombi. 'Queen without a name' is voor Télumée in alle mogelijke opzichten een voorbeeld en zij zal Télumée diepgaand beïnvloeden. Télumée doet wat onderwijs op en wanneer ze oud genoeg is gaat zij werken in het grote huis van de blanke familie Desaragne. Hier ervaart ze rassendiscriminatie met name door het gedrag van Mevrouw Desaragne en haar gasten, en de wellust van de blanke man in de gedaante van de heer des huizes. Ze 'slaat' hem af en vertrekt enige tijd later om met Elie te gaan samenwonen in het huis dat hij zelf voor hen heeft gebouwd op steenworp afstand van dat van haar grootmoeder. Een volmaakt gelukkige tijd breekt voor haar aan, hoewel ze bang is voor de toekomst. Terecht. Elie neemt een andere vrouw, raakt zijn werk als houthakker kwijt door gebrek aan afname in een periode van enorme droogte gevolgd door een vreselijk regenseizoen waarin alle fruit en groente verrot. Elie raakt aan de drank, begint Télumée te slaan en stuurt haar uiteindelijk het huis uit. Dit gebeurt op het moment dat 'Queen without name' stervende is. Haar dood en de ervaringen met Elie brengen Télumée tot op het punt van krankzinnigheid. Zij komt deze diepe inzinking eigenlijk pas te boven dankzij de liefde en bescherming van een andere man, Amboise. Een tweede gelukzalige periode breekt aan op de heuvel La Folie waar zij een woning hebben, echter niet voor lang omdat Amboise wordt gedood bij een stakingspoging op de rietsuikerplantages. Vanaf dat moment leidt Télumée een zeer teruggetrokken leven waarin zij alle magische krachten en kennis cultiveert die zij van Ma Cia (een goede vriendin van 'Queen without a name') heeft geleerd. Hierdoor komt ze toch weer in aanraking met mensen, vooral met hen die haar raad en genezingskracht zoeken. Min of meer door omstandigheden gedwongen adopteert Télumée een meisje, Sonore, dat zij weldra aanbidt. Een derde periode van geluk breekt aan en wordt afgebroken door een gewetenloze oude man, Médard, die zich bij haar opdringt en 'haar' kind van haar wegneemt. Na deze slag trekt ze zich terug op een stukje grond in een naburige gemeente, echter nog steeds 'in het bezit' van een innerlijke levenskracht, wat haar de naam 'Télumée Miracle' bezorgt.

OPTIMISME

Het handelingsverloop brengt een derde element in de roman duidelijk naar voren: het niet ten ondergaan aan ongeluk en leed. Een vierde element laat zich formuleren aan de hand van een groot aantal motieven die hiernaar verwijzen: een fatalistische kijk op alle ellende bevat een ongebreideld optimisme. Télumée formuleert het aan het eind van de roman als volgt. 'I thought I would sleep with one man only and he abused me; I thought Amboise immortal; I believed in a little girl who left me; and yet, without quite knowing why, I don't regard any of all that as a waste of time. It may be that all suffering, even the prickles in the canefields, are part of the glory of man, ...' De vier genoemde elementen zijn nauw op elkaar betrokken. Simone Schwarz-Bart trekt de lijdensweg van de slaventijd en het onlosmakelijk hiermee verbonden optimisme door tot ver na deze lange periode en deze betreffen vooral de vrouw. Alleen in dit laatste opzicht - de primaire aandacht voor de vrouw - wijkt Schwarz-Bart af van eerdere verworvenheden van de Caribische literatuur. Hierin is zij hoogenaamd uniek binnen de Caribische literatuur - die gedomineerd wordt door de visie van de man (dikwijls ook wanneer het een vrouwelijke auteur betreft) - en zonder meer indrukwekkend. In het aanknopen bij bestaande (verouderde) tradities is haar roman fascinerend, maar dit heeft ook reeds felle kritiek opgeroepen.

De twintiger en dertiger jaren van deze eeuw gaven een creatieve explosie te zien op vrijwel alle Caribische eilanden. De 'voorbereidingen' daartoe kunnen worden getraceerd tot diep in de negentiende eeuw. Schwarz-Bart's keuze voor personages en plaats van handeling uit de arme boerengemeenschap, sluit direct aan bij het 'Indigénisme', een politico-literaire stroming uit Haiti ongeveer vijftig jaar geleden. Met name onder invloed van de studies van de ethnoloog Dr. Jean Price-Mars - in het bijzonder **Ainsi parla l'oncle** (1928) - werd de aandacht gevestigd op de culturele uitingen van Afrikaans origine en op de mensen bij wie deze hoorden, i.c. de uitgebuite boerenbevolking van het Haitiaanse platteland. De auteurs stond voor ogen 'relever aux yeux du peuple haitien la valeur de son folklore'. Een belangrijke roman uit deze stroming is de bovengenoemde **Gouverneurs de la Rosée** van Roumain. De positief waarderende aandacht voor de rol die Voodoo speelt in het leven van de boerenbevolking in **The Bridge of Beyond** komt eveneens voort uit deze stroming.

Vergelijkbare pogingen zich te ontdoen van het Westerse cultuurpatroon en recht te doen aan de Afrikaanse culturele erfenis deden zich tegelijker tijd voor op Cuba (het zogenaamde 'Negrismo' met werk van Guirao, Tallet, Carpenter en Guillén) en in de Verenigde Staten (de zogenaamde **'Harlem Renaissance'** met werk van Claude McKay, Countee Cullen en Langston Hughes). De drie genoemde 'bevrijdings'-bewegingen hebben de weg bereid voor de mede door Frans Antillaanse auteurs gesterkte **stroming 'La Négritude'**. Deze politico-literaire stroming heeft Schwarz-Bart in verschillende opzichten tot lichtend voorbeeld gediend. Een belangrijk thema van de Negritude is 'la souffrance', (het dulden van) het lichamelijke en geestelijke lijden. Ook hier wordt de lijn steeds doorgetrokken van de slaventijd tot aan het heden. De idealisering van de Afrikaanse cultuur en mens is een tweede thema uit de Negritude waar Schwarz-Bart zich bij aansluit. De belangrijkste prestatie van de Negritude is voor velen de wijze waarop haar schrijvers de eigen gevoelens en ervaringen hebben weten te uiten in een Europese taal. Op verschillende niveaus heeft men de (Franse) taal naar zijn hand weten te zetten, in het bijzonder voor wat het ritme en de betekenis betreft. Scharz-Bart heeft vooral dit in haar roman perfect weten te cultiveren. Helaas is in de Engelse vertaling nogal wat van deze prestatie verloren gegaan, maar de rijkdom aan beeldspraak komt toch in vertaling nog voldoende tot zijn recht. Het is deze rijkdom en de aangrijpende beschrijvingen van Télumée's gemoedstoestand die **The Bridge of Beyond** zo aantrekkelijk maakt.

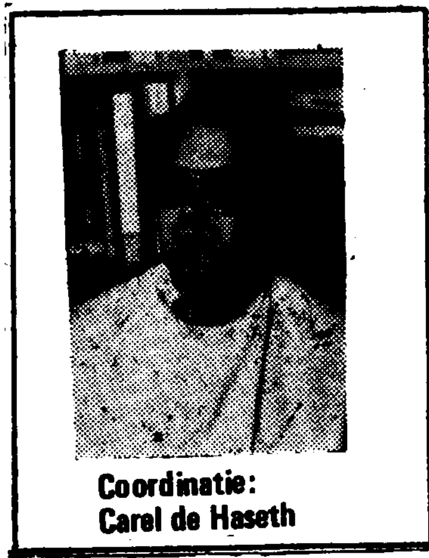
BEWONDERING

De stylistische waarde die deze roman vertegenwoordigt wordt evenmin ontkent door Schwarz-Bart's critici, waaronder de schrijfster Maryse Condé uit Guadaloupe. Maryse Condé gaat in haar studie over Antilliaanse schrijfsters **La Parole des femmes** (Paris: L'Harmattan, 1979) nog een stapje verder in haar bewondering. Overeenkomstig Condé's eis de werkelijkheid niet fraaier voor te stellen dan deze is, voldoet Schwarz-Bart's roman in meerdere opzichten aan haar eisen, onder meer voor wat betreft de tekening van het onderwijs, de relatie man-vrouw, het vrouwzijn, de dood. Dit heeft Condé er overigens niet van weerhouden felle kritiek op de roman te uiten, onder meer in een lezing die zij hield in Nederland enkele jaren geleden. Condé's kritiek richt zich met name op het bevestigen van alle oude stereotypen in de roman (wat zonder meer juist is opgemerkt) en het geheel ontbreken van een nieuwe visie op het leven in de Caribische samenleving(en). Condé stelt '(w)aar wij behoefte aan hebben, is onszelf met onze zwakke en goede punten naar waarde te schatten, hoe wij ons van eerstgenoemde kunnen ontdoen en de laatsten tot ontplooiing kunnen brengen. 'Een met betrekking tot de idealisering van het neger-zijn, 'De waarheid is: 'niggers' bestaan niet. Er zijn slechts mensen die ten behoeve van een kapitalistische wereld uitgebuit worden, die moeten begrijpen waarom zij tot slaven gemaakt werden, wie er voordeel van heeft, en hoe zij voor hun eigen economische en politieke vrijheid kunnen strijden. 'Wat hier wordt voorgestaan is, in plaats van het benadrukken van een **rassen-verschil moet het klasseverschil als uitgangspunt worden genomen. Een visie overigens, die al veel ouder is. Zowel het 'Indigénisme', als de 'Harlem Renaissance', als de 'Négritude' liepen uit op deze stellingname. Schwarz-Bart heeft deze keuze echter niet willen maken in deze roman, en vanuit een bepaald perspectief geheel terecht: de regen en de wind die de vrouwen te trotseren hebben is dikwijls venijniger (geweest) dan die waar mannen mee te maken hebben. Het lijkt** me een juiste zaak niet alle vormen van onderdrukking over een kam te scheren.

AART G. BROEK

(De aangehaalde woorden van Maryse Condé komen uit haar lezing 'Het beeld van de mens in de Caribische en Afrikaanse literatuur: een vergelijkende studie' in Verzen van verzet. Over de rol van literatuur in ontwikkelingslanden. Groningen: Rijks Universiteit, 1975.

Voor een vluchtig overzicht met een uitgebreide bibliografie over de genoemde stromingen zie Janheinz Jahn, A History of Neo-African Literature London: Faber, 1968) Simone Schwarz-Bart, The Bridge of Beyond London etc.: Heinemann (Caribbean Writers Series, no. 27), 1982. 174 blz. × f. 11,50. Franse editie uitgegeven door Editions du Seuil (Collection Points), Parijs.

Coordinatie: Carel de Haseth

Geboekt

HET IS NAJAAR. Dus, er is nieuws! Nieuwe over boeken! Uitgevers presenteren hun najaarsaanbieding! Uit die veelheid van berichten las ik deze "Geboekt" voor u bij elkaar.

Frankfurter Buchmesse

Zes dagen lang herbergde de stad Frankfurt voor de 34ste maal de grootste internationale boekenbeurs ter wereld: de Frankfurter Buchmesse. 6000 journalisten bezien, met veel bezoekers en mensen uit het boekenvak, 295.000 boeken, waaronder 86.000 nieuwe titels, van 5688 uitgevers. Zoals u zich wellicht nog herinnert, was in 1980 het thema: "Zwart Afrika". Dit jaar staat religie centraal. Adriaan van Dis, aan wiens artikel ik de cijfers ontleende, spreekt van een "ware zielenmarkt". Maar, dat was niet waarover ik u wilde informeren.

Eén van de belangrijke zaken tijdens de beurs is het onder de aandacht brengen van het eigen fonds bij buitenlandse uitgevers. Dat kunnen de diverse uitgeverijen doen. Dat kan ook via een stichting lopen. In Nederland bestaat zo'n "Stichting tot bevordering van de vertaling van Nederlands letterkundig werk". Deze stichting doet niet anders dan het aanprijzen van Nederlanse auteurs bij de uitgevers in den vreemde. De bedoeling haar arbeid is Nederlandse li[...] tuur op de fondslijsten van [...] tenlandse uitgevers te krij[...] Wat leverde al dat werk [...] konkreets op, op dit mome[...] Zo vindt de buitenlandse [...] een Zweedse vertaling van [...] de Jongs 'Opwaaiende zo[...] jurken" en van Jan Wol[...] 'De Walgvogel'. Er is een No[...] vertaling van de 'Max Havel[...] Maarten 't Harts studie [...] 'Ratten' is gepubliceerd in E[...] land en er komen Zweeds[...] Italiaanse vertalingen van re[...] tievelijk 'De aansprekers' [...] 'Een vlucht regenwulpen'. [...] ik geef u deze lange lijst [...] voor niets. Temidden van [...] dat werk gaat er ook een [...] talting uitkomen, in het D[...] niet alleen van W.F. Herm[...] 'Nooit meer slapen', maar te[...] van **Dubbelspel van Frank** [...] nus Arion, onder „Dop[...] Spiel" ingebracht in de [...] „Dialog Dritte Welt". En [...] lijkt me een uitstekend [...] richt. Dat ondanks vaak ge[...] belangstelling en onverkort [...] kosten uitgevers in binnen[...] buitenland nog steeds vert[...] gen aan durven. Al trede[...] wel "verschuivingen" op. [...] uitgeverij als 'De Arbeiders[...] die vele jaren 60 % vertal[...] bracht en 40 % vrucht[...] eigen bodem, heeft die p[...] tages nu omgekeerd! Dire[...] Theo Sontrop wijt dat o.a. [...] het feit dat "vertalinge[...] Nederland geen aandacht [...] gen". Laurens van Krevel[...] Meulenhoff zegt dat het [...] niet meer gaat om kw[...] maar om sensatie en gla[...] bekroning en verfilming. [...] Nederland het winterprog[...] van de diverse omroepe[...] start valt op hoe be[...] series als de verfilming [...] Waugh's "Brideshead revi[...] a.h.w. worden onderbouw[...] de presentatie van het b[...] o.a. via de verschillende bo[...] clubs. Dat dwars tegen al de[...] lijke "stromingen" in (en u [...] dit niet als alleen maar ne[...] van mij opvatten) kleinere [...] verijen toch durven doo[...] met projekten die maar be[...] aandacht krijgen is bewond[...] waardig.

Onthutsend toneel over [...] nische moeder

Onder deze kop recenseerde [...] Kester Freriks, auteur van [...] terecht opvallend boek 'Hol[...] lins toren', de voorstelling [...] rée" van **Norman de P[...]** Het stuk speelt in de wijk [...] lem en gaat over een de[...] nische vrouw die haar kin[...] een oven heeft verstikt. De [...] regie van **Felix de Rooy** [...] de actrice **Marianne Rolle** [...] **rées waanzin** "met een [...] hutsende beheersing Razen[...] verandert haar intense [...] schreeuw in gefluister; ont[...] ze in gejammer waarin pl[...] ling momenten van lucid[...] doorbreken". Freriks bes[...] zijn recensie met de no[...] "een bij vlagen aangrijp[...] voorstelling".

ANDRIES VAN DER [...]

De wereld van een Yaqui-indiaan

Het verschijnsel Castaneda

DE NAAM CARLOS CASTANEDA heeft een magische klank. Hoe hij er uit ziet dat weet niemand. Zijn uitgever heeft hem nooit gezien. Hij beweert zelf dat hij culturele antropologie gestudeerd heeft aan de universiteit van Californië, maar daar ontbreekt elk spoor van ene Carlos Castaneda. Wat men wel van hem weet is dat hij een aantal razend populaire boeken geschreven heeft over de ongelooflijke wereld van een Yaqui-Indiaan.

Als Castaneda in Mexico op zoek gaat naar medicinale kruiden, komt hij voor het eerst in kontakt met Don Juan, een kenner en beoefenaar van een eeuwende vorm van medische en psychologische wetenschap, die tegenwoordig tovenarij genoemd wordt. Het eerste boek van Castaneda, "The teachings of Don Juan" (1968) is het resultaat van deze eerste ontmoeting tussen Don Juan en Castaneda. Dit boek wordt gevolgd door "A sperate reality" (1971), "Journey to Ixtlan" (1972), "Tales of power" (1974) en "The second ring of power" (1977; eerder besproken op de Boekenpagina).

Met "Tales of power" treedt een breuk op. Tegen het einde van dit boek moet Castaneda afscheid nemen van Don Juan en er volgt een dramatische sprong in een ravijn. In "The second ring of power" is Don Juan afwezig en moet Castaneda zelfstandig verder.

"The Eagle's gift", het nieuwste boek van Castaneda, is een brug tussen "The second ring of power" en "Tales of power". De eerste helft van "The Eagle's gift" betreft de crisis van de leerling-tovenaar Carlos Castaneda. Hij is op een dood spoor gekomen: hij moet niet alleen verder zonder Don Juan, maar bovendien moet hij leiding geven aan acht oud-leerlingen van Don Juan en Don Genaro. Om weer op de goede weg te komen, doorloopt hij samen met La Gorda de gebeurtenissen vooraf aan het afscheid van Don Juan en de dramatische sprong in de ravijn.

Naarmate Castaneda dieper in de wereld duikt van de Yaqui-Indiaan Don Juan Matus en Don Juan's vriend, de Mazatec-Indiaan Don Genaro Flores, worden de theorieën en begrippen complexer. Uit zijn vorige boeken waren de begrippen "tonal" en "nagual" al bekend. Nieuw in "The Eagle's gift" is de "Rule of the Nagual". Volgens deze theorie beheerst een Arend, die de reflectie is van alle levende wezens, het lot van allen. De Arend biedt de mensen een opening, een weg naar de vrijheid. Om de mensen door de opening te leiden heeft de Arend de Nagual's geschapen. De Nagual's opereren altijd in paren: een mannelijke en een vrouwelijke Nagual. De arend geeft hun vier vrouwelijke krijgers, dire mannelijke krijgers en een mannelijke koerier. De vier vrouwelijke krijgers vertegenwoordigen de vier vrouwelijke types. De eerste is het Oosten: orde; de tweede het Noorden: kracht; de derde het Westen: gevoel en de vierde het Zuiden: groei. De drie mannelijke krijgers en de koerier vertegenwoordigen de vier mannelijke types: de geleerde, de organisator, de "man of action" en de leerling.

De eerste opdracht van de Nagual's is om vier vrouwelijke krijgers te vinden, die replica's zijn van de geschonken krijgers, maar met één verschil. De door de Arend geschonken vrouwelijke krijgers waren "stalker"'s d.w.z. specialisten van de "tonal" en nu moeten er "dreamer"'s gevonden worden en dat zijn experts van de "nagual".

Vervolgens moeten de Nagual's nog drie koeriers vinden. Tenslotte moeten ze een nieuwe mannelijke en vrouwelijke Nagual vinden en deze weer voorzien van vier vrouwelijke krijgers, die "stalker" 's zijn, drie mannelijke krijgers en een koerier.

Om terug te keren naar de crisis van de leerling-tovenaar. Don Juan had Castaneda uitgezocht als nieuwe Nagual, maar de vier "stalker" 's die hij gegeven had bleken "dreamer" 's te zijn en bovendien bleek de Zuidelijke krijger een Noordelijk type te zijn.

Of de gebeurtenissen die Castaneda beschreven heeft feitelijk waar zijn, dat blijft voor mij de vraag. Feit is in ieder geval dat de serie boeken van Castaneda een consistente opbouw hebben. Ik heb hem niet kunnen betrappen op een tegenspraak. Integendeel. De serie boeken is concentrisch van opzet. "Journey to Ixtlan" is een uitwerking van "A separate reality" en "The teachings of Don Juan". "The Eagle's gift" is een vervolg op met name "The second ring of power" en "Tales of power".

Feit is ook dat als de gebeurtenissen wel waar zijn, dan zijn ze buitengewoon belangrijk, en als ze niet waar zijn dan heeft Castaneda uitzonderlijk veel fantasie, en ook dat heeft zijn eigen waarde, zoals Tolkien bewezen heeft.

WALTER PALM

Carlos Castaneda: 'The Eagle's gift" Penguin Books.

TOPHITS
….E HITNAN MAS BENDÍ I POPULAR…
….DATONAN RISIBI DI DISKOBARNAN LOKAL I RADIO….

siman pasá			siman riba lista
1	* SAMBA PA TI	JOSE FELICIANO	15
5	*El derecho de nacer	Oscar D'Leon	9
2	Abracadabra	Steve Millerband	11
3	Hard to say I'm sorry	Chicago	17
4	Un toque de locura	José Luis Rodriguez	23
10	* Africa/Make believe	Toto	11
12	* Momentos	Julio Iglesias	8
13	* What happened?	Willie Colon/R. Blades	9
6	Wasted on the way	Crosby Stills & Nash	15
8	Love is in control	Donna Summer	17
21	* Big fun	Kool & The Gang	9
28	* I keep forgettin'	Michael McDonald	7
11	'Till the morning comes	Roberta Flack	15
30	* No hay sombra que me cubra	José Feliciano	5
26	* Eye of the tiger	Survivor	11
29	* Hold on/Nueva York	Santana	9
25	* Punpurunchi	Tipico Santa Rosa	5
7	A lo que viniste	Doble R & S.S.S.	13
9	Love will turn you around	Kenny Rogers	17
34	* Truly	Lionel Richie	3
14	Just an illusion	Imagination	21
20	Dámelo todo	Conjunto Quisqueya	15
33	* The look of love	A B C	5
15	Even the nights are better	Air Supply	21
17	Dueño de nada	José Luis Rodriguez	25
23	Campeon sin corona	Victor Jimenez	13
24	Don't throw it all away	Stacy Lattisaw	11
39	* Heart attack	Olivia Newton John	5
27	I've never been to me	Charlene	19
40	* Muscles	Diana Ross	3
32	Still in the game	Steve Winwood	10
35	American Music	Pointer Sisters	7
41	* El toquecito	Los Kenton	7
16	Do it dance it	Boy Dap	15
18	We've got the groove	A Taste of Honey	13
22	Un Barbuleta/Hulanda	Zjozjoli	17
31	A que no le cuentes	Ednita	11
47	* Who can it be now	Men-at-Work	3
50	* Heartlight	Neil Diamond	3
48	*Love me tomorrow	Chicago	3
36	Under the Boardwalk	Tom Tom Club	7
45	Baby we're gonna love tonite	Lime	5
49	Get closer	Linda Ronstadt	3
–	Love come down	Evelyn King	1
–	Heartbreaker	Dionne Warwick	1
–	The girl is mine	Michael Jackson & Paul McCartney	1
–	Telegraph road	Dire Straits	1
–	Used to be	Charlene & Stevie Wonder	1
–	Don't go	Yazoo	1
–	Herencia Africana	Celia Cruz	1

ÑAPA PAGINA MUSIKAL

Tophits komentario

…ON TA BAI AMIGUNAN, …os ta den luna diesún i e aña …a ta yegando na su fin, un …ku varios akontesimentu …tante! Un di esnan ku sin … lo bai figura den e lista di …nan di aña ta e kantante …toriqueño JOSE FELI…NO ku e aña aki a hasi furor. Ku seis siman riba e prome lugar di benta e posibilidatnan pa resulta e hit di aña ta grandi, Feliciano a regresa den ambiente musikal i a ser aklama specialmente na Amerika Latino. Na di dos puesto e siman aki ta pará e leon di salsa; OSCAR DE LEON ku por sierto tambe a presenta ku un tremendo komposishon e aña aki: EL DERECHO DE NACER.

Na puesto no. 6 nos ta topa e grupo Toto ku tambe ta otro ku a triunfa e aña aki ku nan Lp number kuater, na puesto no. 7 i 8 respektivamente nos ta haña algun kantante konosi den ambiente latino; JULIO IGLESIAS i tambe WILLIE COLON & RUBEN BLADES, tur esakinan anteriormente tambe a presenta ku bon komposishon e aña aki. KOOL & THE GANG ta otro grupo ku konstantemente ta riba merkado ku nan kansionan alegre kombinando nan trabou ku e brasileño Eumir Deodato, e hit aktual di nan BIG FUN, ta subi pa puesto no 11 e siman aki. MICHAEL MC DONALD ta subi diesseis puesto pa alkansa posishon no. 12 e siman aki ku su eksito grandi e aña aki; I KEEP FORGETTIN'. JOSE FELICIANO tin otro eksito ta moviendo na puesto no. 14 i ta parse ku esaki; NO HAY SOMBRA QUE ME CUBRA lo bai resulta otro hit grandi pa e kantante ku tin hopi aden ainda.

Kontinuando ku e hitnan den estilo Rock nos ta topa SURVIVOR (no.15) i SANTANA (no. 16) subiendo ketu bai riba e hitparade lokal. E tipiko lokal ku pa años ta deleitando pueblo ku nan musika krioyo; TIPICO SANTA ROSA ta ketu bai den ambiente i tin su hit PUNPURUNCHI for di nan ultimo Lp bon pegá i e siman aki nan ta alkansa puesto no. 17. Na varios okashon tin hende ta puntra nos di kon e hitparade aki no ta meskos ku esunan di radio? Simplémente 'pasobra nos ta basa nos datonan riba benta lokal i pesei e no ta meskos, porehempel no semper ora un disko ta bende bon e ta ser toka hopi na radio i tambe no semper ku un disko ta hopi solicita na radio e ta bende bon den disko barnan…

Tur kos ta sinta na e promoshon ku e kansionan ta haña na radio i e aseptashon di publiko. Ta un hecho konosi ku esaki (esta e promoshon) na nos isla ta laga hopi di desea i pesei nos ta nota ku hopi hende ta sintonisa radionan venezolano pa asina skucha kiko tin nobo riba merkado i mesora ta bin informa na disko barnan na unda tin un surtido 'up to date'… Un di e hitnan grandi ku tambe a kuminsa resona prome aki banda di nos ta TRULY di e kantante principal di e grupo Commodores; LIONEL RICHIE, nota bon… den tres siman ya e ta alkansa puesto no. 20 i ainda falta más, sin duda mester tené na bista!

E grupo ingles ku a kombina su musika ku BR&B: ABC a presenta e aña aki ku nan prome Lp riba merkado ku un ritmo hopi gustá, nan hit THE LOOK OF LOVE ta avansa e siman aki pa puesto no. 33 i tambe ta otro ku tin basta tempu riba merkado pero ku aktualmente ta haña atenshon na radio… OLIVIA NEWTON JOHN tambe tin su hit HEART ATTACK bon pegá aktualmente i e siman aki e ta subi pa puesto no. 28. DIANA ROSS tambe a subi algu e siman aki, nos ta bisa 'algu' pasobra den otro okashon elo ta subi ku pasonan grandi, e hit MUSCLES sinembargo no ta un hit mediocre, pero ainda esaki no ta pegá manera sa sosode ku Ross su hitnan… E grupo dominikano LOS KENTON ta kontinua ku nan eksito i e siman aki nan ta subi pa puesto no. 33 ku nan kansion pegahoso; EL TOQUECITO…

E grupo MEN AT WORK, ku aktualmente ta okupa e prome lugar di benta na Merka, ta subi tambe e siman aki i ta okupa puesto no. 38 ku nan hit WHO CAN IT BE NOW. NEIL DIAMOND a kaba di graba su ultimo Lp i ku e kansion HEARTLIGHT titulo di e Lp tambe e ta subiendo riba listanan musikal i aki na Antias tambe ta logra penetra, e siman aki e ta subi na posishon no. 39. E grupo CHICAGO ta otro ku a presenta un bon Lp e aña aki: semper e grupo a sa di impone su hitnan pa via di kansionan suave i melankóliko i e hit LOVE ME TOMORROW tambe ta pertenese na e estilo aki, e siman aki nan ta subi na no. 40

Den e debutantenan e siman aki nos ta topa varios nomber konosi atrobe, manera EVELYN KING ku e biaha aki ta bon pegá ku su eksito LOVE COME DOWN un hit grandi p'e sin duda. DIONNE WARWICK ta otro ku a uni talento ku BARRY GIBB pa huntu produsi un tremendo Lp, i ku tin tur kos aden pa bira otro eksito pa Warwick i tambe Barry Gibb; HEART BREAKER… no. 45. E duo di aktualidat ta MICHAEL i PAUL, di e dos grandinan aki bo por spera hopi i ku e hit THE GIRL IS MINE nan ta prueba esei, nan ta debuta na puesto no. 46. I te aki nos ta keda e siman aki, nos lo ta pronto atrobe ku boso, si Dios ke, chiaooo…

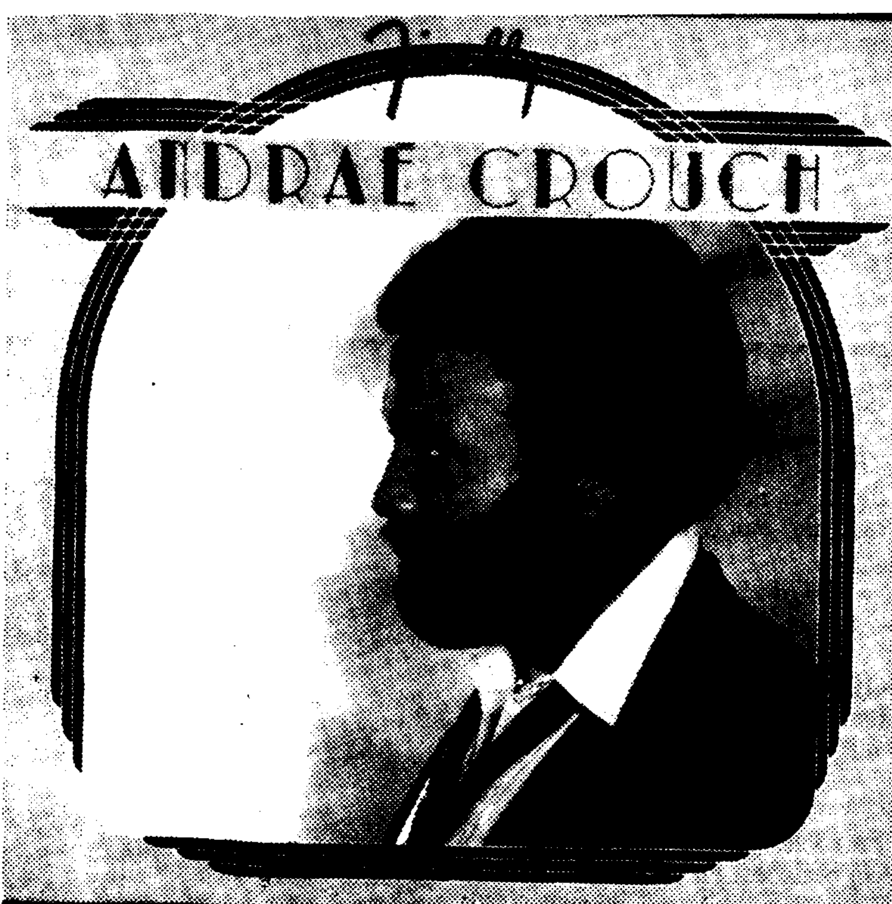
Paul Mc Cartney i Michael Jackson grabando disko huntu

…PARCE KU e aña aki tur e …perstar'-nan no ta hasi we… Sea nan ta traha riba nan … produkshonan o' nan ta …bina ku otro grandinan den …sika pa presenta produksho… ku no tin mester di komen…o….. E aña aki nos a mira … bon ehempel ora Stevie …der a kolabora huntu ku …l McCartney pa logra un di …ksitonan mas grandi te …r!

…dando den mesun ambiente … ta nota awor Paul McCart… huntu ku MICHAEL …CKSON. E proksimo LP di e hoben aki ta primintí di bira otro eksito grandi p'e despues di e super produkshonan huntu ku Quincy Jones riba e Lp OFF THE WALL ku a bende miyones di ehemplar rònt mundu! Aktualmente tin un singel riba merkado di Michael i Paul ku ta bini tambe riba e LP nobo di Michael. E hit THE GIRL IS MINE ya ta eskalando posishon na Merka i ta kuminsa zona na radionan lokal kaba. Nos a poné komo un tip algun siman pasá en espera di reakshon di publiko i nos ta kere ku esaki lo bira un hit sigur aki na Antias.

Otro disko di Andraé Crouch

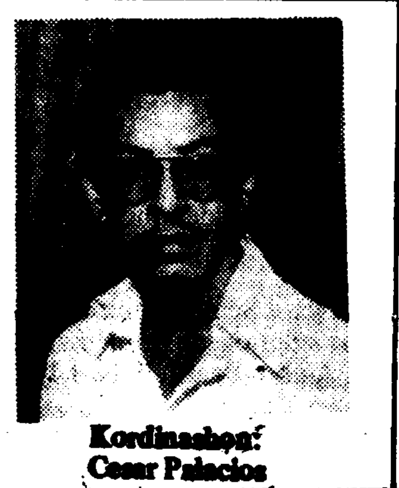

PA SU FANS ESAKI ta un grato notisia, pero pa esnan ku no konose ANDRAE CROUCH ainda, nos kier a introdusi nan e maestro aki, ku ta interpreta musika spiritual ó Gospel manera e ta más konosi. Andraé ta un di e kantante-musikonan más talentoso di ultimo tempu i su kalidat di kompositor por ser kompara ku por ehempel Stevie Wonder ó Lionel Richie, aunke di estilo nan ta diferenshá. Andrae ta buska yudansa di algun bon musiko, speshalmente den kategoria klasiko i Jazz, manera DOUG MATTEN ku ta konduktor di orkesta, BILL MAXWELL, JOE SAMPLE i DAN FERGUSON tur interpretenan di Jazz. Pues e parti musikal sin duda ta na un nivel haltu, ademas semper Andrae ta presenta ku e bosnan más perfekto posibel pa yena su musika, e koro ta konsisti di kantantenan ku hopi eksperensha i ku sierto estudio di musika! Riba su longplay nobo e ta bolbe logra un trabou eksepshonal kombinando su estilo tradishonal ku ritmo mas moderno, mas bien e ta bai bek na su kuminsamentu, tempu su koro tabata kompañá sinembargo esaki ta material nobo ku sin duda lo kai na agrado di su publiko.

E hecho ku Andraé ta interprete Gospel music no ta indika ku su popularidat ta limita, pasobra na hopi okashon ela ser invita pa kanta den ambiente distinto for di su kreensha religioso, sinembargo manera e mes ta bisa; tur hende mester tende e bon mensahe di salbashon ku Cristu a laga atras i pesei no ta importante pa kua publiko bo ta kanta! Riba e komposishon EVERYBODY'S GOT TO KNOW e ta kanta klaramente tokante e tema aki, tambe den e kansion WE NEED TO HEAR FROM YOU e ta refleha e nesesidat ku hende tin pa siña di Dios i ku mester buska pa haña sá mas di loke Dios ke pa hende hasi… Ademas di ta bon kantante e ta un ekselente kompositor, su kansionan na varios okashon a ser premia ku p.e. Grammy, The Dove i Black Artist Award of America.

Regularmente por skucha su kansionan resona den iglesianan Cristian tur kaminda, hasta na otro idioma, manera aki na Antias tambe. Semper Andraé su personalidat a briya, su karakter alegre i semper dispuesto pa komparti loke e tin a hasié un artista masha gusta. Segun Andraé un berdadero Cristian semper mester ta dispuesto pa konta kosnan ku Dios ta hasi, nan mester refleha den nan loke Dios a hasi i kiko e bida di un Cristian-nasí di nobo ta kontene. Ekspresando esaki den musika Andraé ta sintié muchu mas miho, manera por ehempel riba e komposishon SWEET COMMUNION e ta konta di e sena ku Cristu a laga atras pa tur ku kier rekorda e hecho di ku Cristu tabata e yiu di Dios i ku ela hasi un sakrifisio grandi pa kada persona riba e mundu aki. Porsierto ku e kansion aki ta un di esnan mas bunita riba e Lp aki, ku areglo di musika i bos tremendo.

Den su musika e ta reflaha un alegria i fé desbordante, e kombinashon di bosnan ta krea un ambiente realmente impreshonante, den e koro tin entre otro; Howard Smith, Edna Wright, Sandra Crouch i Phyllis St. James ku kasi semper ta kompañé den su grabashonan. E meskla di musika moderno i palabranan di Dios Andraé a logra pa via di su kombertimentu pa Cristu, ku segun e ta e fuente di inspirashon pa su kansionan, pues un invitashon na bo ku kier konose algu mas di Gospel i evangelio di Cristu pa skucha e Lp aki, sin un tremendo produkshon.

Kordinashon: Cesar Palacios

TIPS

CURTIS BLOW
– boogie blues –

PETER GABRIEL
– shock the monkey –

FRIDA
– something's going on -

SUPERTRAMP
– it's raining again –

DEVO
– peek a boo –

ROD STEWART
– guess I'll always love you –

GLORIA GAYNOR
– tease me –

ABBA
– the day before you came –

PATRICK COWLEY
– technological world –

SHEENA EASTON
– i wouldn't beg for water –

ÑAPA
-MUSiKAL-
DEN '82 TE KOS

Hit rònt mundo

MERKA
1. UP WHERE WE BELONG
–Joe Cocker & Jennifer Warnes–
2. WHO CAN IT BE NOW?
–Men at work–
3. HEART ATTACK
–Olivia Newton John–
4. I KEEP FORGETTIN'
–Michael McDonald–
5. JACK & DIANE
–John Cougar–
6. EYE IN THE SKY
–Alan Parsons Project–
7. HEARTLIGHT
–Neil Diamond–
8. YOU CAN DO MAGIC
–America–
9. GLORIA
–Laura Branigan–
10. TRULY
–Lionel Richie–

INGLATERA
1. DO YOU REALLY WANT TO HURT ME
–Culture Club–
2. ANNIE I'M NOT YOUR DADDY
–Kid Creole & Coconuts
3. STARMAKER
–The Kids from Fame–
4. LOVE ME DO
–The Beatles–
5. PASS THE DUTCHIE
–Musical Youth–
6. MAD WORLD
–Tears for Fears–
7. LIFELINE
–Spandau Ballet–
8. ZOOM
–Fat Larry's Band–
9. HARD TO SAY I'M SORRY
–Chicago–
10. I WANNA DO IT WITH YOU
–Barry Manilow–

ALEMANIA
1. WORDS
–F. R. David–
2. NUR GETRAEMT
–Nema–
3. STERNENHIMMEL
–Hubert Kah–
4. ADIOS AMOR
–Andy Borg–
5. DON'T GO
–Yazoo–
6. HARD TO SAY I'M SORRY
–Chicago–
7. WEIL I DI MOG
–Relax–
8. I KNOW THERE'S SOMETHING GOIN' ON
–Frida–
9. JEDE STUNDE
–Karat–
10. MANCHAL MOECHT ICH SHON MIT DIR
–Roland Kaiser–

HULANDA
1. STATE OF INDEPENDENCE
–Donna Summer–
2. PASS THE DUTCHIE
–Musical Youth–
3. PRIVATE INVESTIGATIONS
–Dire Straits–
4. DO WAH DIDDY DIDDY
–Dolly Dots–
5. IDAHO AS COR
–Anita Meyer–
6. DO YOU REALLY WANT TO HURT ME
–Culture Club–
7. SADDLE UP
–David Christie–
8. TO TURN THE STONE
–Frida–
9. TRY JAH LOVE
–Third World–
10. I CAN SEE CLEARLY NOW
–Lee Towers

Manera tabata e kaso aña pasá e aña aki tambe nos ta prepara un resumen kompakto di e aña aki ku ta finalisando, tur datos i resultado di diskonan popular i esnan más bendí, un aña sin duda hopi aktivo, pues keda pendiente pa e resumen final di e aña aki, ku probablemente lo ta riba e ultimo dia di aña.....

Mini-LP: revelashon grandi riba merkado

APESAR KU NOS TA BIBA dushi na nos isla awendia, e krisis ekonomiko mundial tambe ta afekta nos, speshalmente si nos ta depende di produktonan importa.. Den un tempu manera nos ta biba aden aktualmente ku kosto di bida haltu i preisnan haltu, sin lugar na duda e parti social i placentero di bida ta sufri hopi di e konsekuenshanan ekonomiko! Musika semper a kautiva hende i Disko ó mihó bisá e vinyl pretu ku kua nan ta produsi disko tambe a bira un material karu… pesei awendia bo por haña disko ku preis di Fls. 25,00 pa'riba i ku tendensia di subi ketu bai!

Na Merka na unda nan ta perseverá di tur sorto di manera pa mantene e industria aki na un bon nivel nan ta inventá kontinuamente metodonan nobo pa inyekta den e industria! Un di e sistemanan nobo, aunke e tin basta tempu riba pia, ta MINI LONGPLAYS ku pa su kompakto i atraktivo ta birando masha popular i konviniente pa hopi grupo i kantante individual ku ta prefera hasi uzo di dje na lugá di un longplay! Aunke e palabranan ta kontradesi otro: mini ta nifika 'kortiku'/long kiermen 'largu'; sinembargo technologia moderno i fantasia humano ta kombina e faktornan aki pa asina logra un eksito grandi financieramente i tambe musikalmente!

Aktualmente ront mundu e sistema aki ta ser husá i ta hañando atenshon di kompanianan grandi, ku añanan prome no tabata mira un bon futuro den e mini-Lp nan. Sin duda esaki ta un bon alternativa pa gruponan ku durante nan periodo di preparashon pa graba un longplay ku varios komposishon, ta tuma hopi tempu: seis luna… un aña ó dos!? Pa komplase publiko i prinsipalmente pa mantene nan popularidat ta lansa un mini-Lp ku por ehempel tres ó kuater kansion komersial en espera di e longplay nobo! Kisas den prinsipio esaki tabata sirbi komo un medio pa 'pasa boka' pero aktualmente e negoshi di E P ó mini Lp a floresé i a yuda pa popularisá gruponan manera DEVO, TALK-TALK, MISING PERSONS i THE PRETENDERS. Na Europa tambe e Ep ó mini Lp tin basta tempu riba merkado i a yuda krea posibilidat pa diferente grupo i kantante nobo hasi nan debut riba merkado musikal!

Na Antias tambe ya varios grupo a kuminsa hasi uzo di mini-Lps ku ta ofrese un bon posibilidat pa trese komposishonan lokal riba merkado di gruponan ku no tin asina tantu komposishon ó tambe pa esnan ku ta spera di lansa un longplay fin di aña! BOY DAP & SU EXPLOSION LATINA, APPLES, MAVIS ALBERTINA i DOBLE R & SSS tur a hasi uzo di un mini Lp, ta bon pa nos splika si, ku un mini Lp no ta distinto for di un Longplay pa loke ta trata forma i grandura; 12 inch ta e grandura normal solamente tin menos grabashon riba e vinyl… Loke sí ta iregular ainda ta e preisnan, pasobra no ta tur kompania tin mesun preis stipula, por ehempel na Merka CAPITOL i COLUMBIA ta bende Eps na $ 6-7…, SIRE enkambio ta mantene na $ 4.98 ku solamente tres maksimo kuater kansion ariba. Pero apesar di e diferenshanan aki e MINI-LP ta surgi komo un bon medio pa mantene industria di disko riba pia.....

Kerk en wereld

AAN DE UITREIKING van de Erasmusprijs onlangs aan pater Schillebeeckx is veel aandacht besteed. Bekend is dat niet iedereen het met hem eens is. Ook zijn collegae verschillen van mening met hem en dat is een goede zaak. Feit is echter dat hij een belangrijke plaats in neemt in de huidige theologie en dat hij probeert daarbij uit te gaan van wat aan de basis leeft. In deze aflevering van Kerk en Wereld treft men onder meer het vraaggesprek aan dat Leo van Vlijmen van de Brabant-pers met pater Schillebeeckx heeft gehad in verband met deze prijsuitreiking.

Erasmusprijswinnaar Schillebeeckx over achterdocht van Rome:

"Aanval op kerkstructuur is erger dan een ketterij"

"EEN PARALLEL tussen Erasmus en mij? Ik vind dat een beetje gekunsteld; er liggen ruim vier eeuwen tussen zijn tijd en de tijd die we nu beleven.

Wat we wel kunnen zeggen is, dat Erasmus ook tegen twee fronten heeft gevochten. Hij wilde in de kerk blijven - dat benadrukt hij voortdurend - , maar tegelijkertijd bekritiseerde hij de kerk zeer sterk. Ik zie hem niet zozeer als theoloog dan wel als iemand die een kerkpolitiek standpunt heeft ingenomen. Wat ik vooral in hem apprecieer is zijn tolerantie, zijn opkomen voor menselijke waarden en ook, zoals hij zelf altijd zei: We moeten de weg zoeken en als er geen is moeten we een weg maken. Ik denk dat dit het belangrijkste is in verband met de Erasmusprijs."

U zoekt nieuwe wegen in de theologie en u probeert, zoals u in "Jezus, het verhaal van een levende" schrijft; de kloof tussen de geloofsgemeenschap en de academische exegese te overbruggen. Maar voor de gewone gelovigen zijn uw boeken toch nog zeer moeilijk.

"Van "Jezus, het verhaal van een levende" zijn 180.000 exemplaren verkocht. Dat wil zeggen, dat het op een of andere manier toch overkomt, hoe moeilijk het wellicht ook is.

Het gaat per slot van rekening om een reconstructie van de voorgeschiedenis van het Nieuwe Testament: wat is er gebeurd tussen de dood van Jezus en vijftig à zestig jaar later rond die boeken van het Nieuwe Testament? Dat is natuurlijk een wetenschappelijk zoeken en dat is moeilijk. Ik heb geprobeerd de gelovige rechtstreeks aan te spreken, maar ik geef toe dat veel van wat ik schrijf nog eens 'vertaald' moet worden. En dat gebeurt ook, met name in de prediking, ik heb de indruk, dat mijn theologie meer nog dan door mijn boeken via een vertaling in de verkondiging en in de liturgie naar de gelovigen komt."

Maar het zijn juist uw boeken die u tot een teken van tegenspraak hebben gemaakt. Er is kritiek op, niet alleen vanuit Rome, maar bijvoorbeeld ook in ingezonden stukken.

"Ik heb het gevoel, dat de meeste mensen die mijn boeken bekritiseren ze eigenlijk niet eens gelezen hebben. Ze hebben het vaak van horen zeggen. Wat Rome betreft ligt dat natuurlijk anders. Daar leest men zéér zorgvuldig en ik ben nu eenmaal een theoloog die bijna elk jaar een nieuw boek publiceert en elk boek brengt weer nieuwe moeilijkheden met zich mee."

PIJN WENT

Toch zijn het, sinds het eerste proces in 1968, vanuit Rome in feite slechts loze pogingen geweest. U bent nooit veroordeeld, zelfs niet berispt en u behoefde nooit iets te herschrijven.

"Inderdaad, de negen hoofdpunten waarover ik mij in Rome heb moeten verantwoorden zijn in orde bevonden. Ik heb niets hoeven toegeven; ik heb alleen gezegd, dat men mijn boeken verkeerd had gelezen en dat heb ik bewijzen. Slechts op vier detailpunten, die overigens helemaal niets met mijn hoofdthema te maken hebben, moet ik nog eens nader, in de vorm van een publikatie, terugkomen. Maar ik ben nergens van beschuldigd. De procedure met betrekking tot mijn boek over Jezus is afgesloten en tóch blijft er natuurlijk iets hangen. Zeker nu er weer een nieuwe procedure op gang is gekomen naar aanleiding van mijn boek over het priesterambt. Ook dat kan weer jaren gaan duren."

Intussen zal dan wel het derde deel van uw trilogie over Jezus en Zijn kerk verschenen zijn. Verwacht u daar ook moeilijkheden over?

"Ik denk, dat dit derde deel zelfs méér problemen zal opleveren dan de vorige delen, want dit gaat over de kerk, over kerkstructuren. Als je daar kritiek op levert is dat altijd nog erger dan wanneer je ketterijen verkondigt over de Drieëenheid of over de christologie. Het zou eigenlijk andersom moeten zijn, maar kritiek op structuren hangt nu eenmaal met posities en personen samen. Dat komt harder aan."

Lijdt u onder de achterdocht van Rome; bedroeft het u?

"Bedroeven is nog het beste woord, omdat je toch voor jezelf weet dat je al dat werk voor de kerk doet en dat men aan de andere kant op een of andere manier blind of doof blijkt te zijn.

Men schijnt niet te beseffen dat ik het geloof alles behalve wil uithollen. Integendeel. Het moet toch voor iedereen duidelijk zijn dat er in mijn boeken geen sprake is van een afwijking van het geloof. Het gaat mij om een andere zegswijze, een benadering. Dat men dit niet ziet vind ik echt droevig."

Maar u went aan de pijn?"

"Ja, je krijgt eelt. En van de andere kant ook een zekerheid. Ik heb mijn derde proces. De eerste twee zijn ook op niets uitgelopen. Je wordt er rustiger onder."

ANDERE DENKSFEER

Wat zijn nu eigenlijk de verschillen in theologische denksfeer tussen u en uw critici? Die moeten toch veel dieper liggen dan concrete stellingen waarover verschil van mening kan ontstaan.

"Inderdaad, het gaat om een verschil in denkwijze. Denkt men in strakke formules, autoritair, of denkt men vanuit ervaring. Alleen al het woord ervaring is voor Rome verdacht. Want dan stel je je eigen denken tegenover het gezagsdenken. Het wat zich in formules van de paus, van bisschoppen, van concilies uitdrukt is een gezagsdenken, waardoor men overtuigd is - want ze zijn ook overtuigd - dat men daar een houvast aan heeft.

Maar in feite moeten al die formules toch weer geinterpreteerd worden.

Wanneer een paus iets zegt moet je je toch afvragen: wat bedoelt hij eigenlijk? Zeker als het een paus uit de vorige eeuw is geweest. Je moet de context bestuderen. Het juridische denken, het denken in formules is zich niet bewust van het feit, dat het denken zelf in de geschiedenis staat, dus cultureel bepaald is.

Men gaat aan de formule een absolute waarde toekennen, terwijl elke formule, zelfs een dogmatische, alleen een verwijzende waarde heeft: de waarheid ligt in die richting. Méér kun je ook niet zeggen: je moet het mysterie mysterie laten. Bij hen gaat het echter slechts om exacte inzichten, om waarheden die vastgelegd zijn door de paus en dat dan nog onder de mythe van de pauselijke onfeilbaarheid. Ik zeg mythe, want de paus is, ook volgens de formulering van het dogma, slechts in enkele uitzonderlijke gevallen onfeilbaar en dus niet in alles wat hij zegt."

Een ander onderscheid tussen u en uw critici is, dat u de theologie, het geloof probeert te vermenselijken.

"Inderdaad, maar dat betreft dan meer de inhoud. Dat is heel duidelijk in de christologie en ook in wat wij het Godstraktaat noemen, het spreken over God. Vroeger was het theologisch spreken over het christelijk geloof vaak krenkend voor de mensen. De moderne theologie legt hoe langer hoe meer de nadruk op het feit dat in de mate waarin een godsdienst menskrenkend is, deze godsdienst een valse godsdienst is of een godsdienst die losgekomen is van zijn eigen authentieke wortels. Een God die pure positiviteit is kan de mens niet kleineren.

Dat wil niet zeggen, dat iemand die voor zijn overtuiging uitkomt ook niet offers moet kunnen brengen. Maar dat is iets wat je zelf wilt en niet een soort zelfkleinering. Er is natuurlijk ook een duidelijke samenhang met de hele ontwikkeling in de cultuur. De behoudende theologen die zich tegen de nieuwe opkomende cultuur verzetten zijn vaak ook mensen met een politieke positie of een politieke stellingname. Er is een verband tussen beide dat met de vinger aan te wijzen is. Daarom denk ik dat het ook te maken heeft met persoonlijkheidsstructuren en niet alleen met wijze van denken.

TOEKOMST VAN DE KERK

Er is in de kerk niet alleen sprake van polarisatie tussen behoudend en vooruitstrevend, er wordt ook massaal afgehaakt. Ziet u nog enig perspectief voor die kerk?

"De toekomst van de kerk zal bestaan uit haar aanwezigheid bij de toekomst van de wereld. De kerk als sacrament van de wereld. Dit wil zeggen, dat de kerk minder naar zichzelf, naar binnenkerkelijke problemen moet kijken en zich moet bezig houden met de problemen die er in de wereld zijn en dat zij tot de oplossing dáárvan moet inspireren. Dat zijn ook de gedachten die leven bij wat men de basisgemeenschappen noemt. En ik denk, wanneer men over de toekomst van de kerk spreekt, dat men dan toch hoe langer hoe meer naar die basisgemeenschappen zal moeten kijken. Ik bedoel niet alleen de kritische, marginale basisgemeenschappen - hoewel die ook - , maar ik noem basisgemeenschappen alles wat in de kerk van onderaf werkt, dus ook de parochies. Ik denk, dat dáár de toekomst van de kerk ligt, en hoe langer hoe minder op, laat ik zeggen, dat hoogste vlak, de top.

Helaas is de politiek van Rome juist andersom. Tegen de geest van het Tweede Vaticaans concilie in wil men daar juist steeds meer greep krijgen op de plaatselijke kerken. Dat blijkt ook uit de reizen van de paus, hoe men die verder ook kan appreciëren; zij vormen toch ook de neerslag van een bepaalde kerkpolitiek: het image van de kerk wordt door de paus bepaald. Het zou, ook theologisch gezien, veel juister zijn indien de paus bij zijn reizen de stem van de plaatselijke bisschoppen zou laten horen in plaats van de stem van Rome."

U legt de nadruk op de plaatselijke kerken en op de basisgemeenschappen. In vergelijking met Latijns-Amerika, waar de basisgemeenschappen bloeien, is er in Nederland echter nauwelijks sprake van een basiskerk. Het christendom in Nederland wordt vaak nog als burgerlijk gekarakteriseerd.

"Burgerlijk is tegenwoordig een scheldwoord geworden, maar over het algemeen hebben we bij ons inderdaad met een 'civil religion,' een burgerlijke godsdienst te maken. Toch is er vergeleken met twintig jaar geleden ook hier veel veranderd. Vroeger deed de pastoor alles en nu zie je toch dat het parochiele leven door vijftig, soms wel honderd mensen gedragen wordt. Uit de medeverantwoordelijkheid van de basis moet op de duur iets groeien. Van de andere kant geef ik toe, dat de kerk in Nederland een sobberend geval is. Maar dat zegt mij nog niets over de toekomst. Want als je terugblikt in de geschiedenis, bijvoorbeeld de Verlichting van de achttiende eeuw, toen was het hele kerkelijke leven verdwenen. Daarna krijg je het triomfalisme van de negentiende eeuw en een enorme opbloei in het begin van deze eeuw. Die ups en downs hebben we al zo vaak meegemaakt. En ik geloof dat op een of andere manier de vlam er toch weer in gaat schieten."

EENVORMIGHEID ONMOGELIJK

Denkt u, dat een paus daar grote invloed op kan uitoefenen?

"Dat kan inderdaad. Ik vraag me altijd af hoe de kerk er nu zou uitzien indien Johannes Paulus I in leven was gebleven.

Hij was natuurlijk geen sterke figuur, meer een beminnelijk mens als Johannes XXIII, maar zo iemand kan de kerk radikaal veranderen. Terwijl, wat men nu wil, dat is een sterke uniforme kerk, in het Oosten gericht tegen het communisme, in het Westen tegen de consumptiemaatschappij. Welnu, ik geloof dat dit onmogelijk is in onze pluralistische samenleving.

Wanneer je daar een sterke eenvormige kerk wilt hebben dan gaat zich dat wreken en het resultaat zal zijn dat je op de duur alleen maar een sterk topmanagement hebt en dat de gelovigen naar elders vertrokken zijn."

Daarmee zijn we weer terug bij de basis. Kenmerk van de basisgemeenschappen is het concreet beleefde geloof, bijvoorbeeld confrontatie met de onrechtvaardige samenleving in Latijns Amerika. Men verwijt die basisgemeenschappen echter dat zij wel actie voeren, maar nauwelijks of niet meer bidden en dat ze dus eigenlijk geen kerk meer zijn.

„Dat is een typisch Westers probleem dat voor Latijns Amerika in elk geval niet geldt. De basisgemeenschappen dáár bidden en zingen en zijn tevens zwaar gepolitiseerd. Men kent daar de tegenstelling tussen horizontaal en vertikaal niet. Bij hen is alles één, Zij ervaren het verschil tussen het profane en het sacrale niet zoals wij. Hier in het Westen leven we vanuit die tegenstelling en wij denken: als een gemeente gepolitiseerd is bidt zij niet meer. Dat is het verwijt van degenen die a-politiek zijn en die hun geloof in deugdzaamheid en gebed beleven. Maar waarom zou een gepolitiseerde kerk niet bidden? Ik zou nog wel eens willen zien waarom dit per se zo is.

De gepolitiseerde gemeenten die ik hier in Nederland ken zijn gemeenten met een zeer goede biddende liturgie. Dat is óók een scheldwoord geworden: vanaf het moment dat je horizontaal bent kun je niet meer vertikaal zijn, bid je niet meer. Maar dat kan men niet bewijzen en in feite is die slogan vaak een leugen. Men heeft dat van de moderne theologen trouwens ook gezegd: moderne theologen die studeren, maar die bidden niet. Waar haalt men dat vandaan?"

WIE IS GOD?

Erger nog, men zegt van moderne theologen ook wel dat zij niet meer in God geloven. Wie is God voor U?

„Ik moet zeggen: wie God is weet ik niet. Dat weet ik alleen door Jezus Christus, door te kijken naar de mens Jezus. Het uitgangspunt van mijn theologie is: 'Gij zijt een verborgen God'. Hoe leren we God dan kennen? Door medemenselijke ervaringen en dan vooral in de medemens Jezus die de persoonlijke manifestatie van God is. Je moet maar luisteren naar wat Hij gezegd heeft en kijken naar Zijn handelen om te zien hoe God zich verhoudt tot de mens. In Jezus krijg ik zicht op God en krijg ik zicht op wat de mens in zijn relatie tot God tegenover zijn medemens moet zijn. Jezus is de parabel (gelijkenis) van God en het paradigma (voorbeeld) van ons mens-zijn. In een en hetzelfde menselijke leven krijg je zo een zicht op de hemel en een zicht op de mensen. En daardoor gaan ook het Godsbegrip en de Godswerkelijkheid leven. Dat is een grote tegenstelling met wat je bijvoorbeeld kunt lezen op de posters die in de stations hangen: 'Ziet, God heeft u lief'. Ik vind dat een verkeerde, bijna onchristelijke manier van verkondiging. Jezus verkondigt namelijk heel anders. Bijvoorbeeld in het Evangelieverhaal over de ontmoeting met de tollenaar Zacheus die in een boom klom om Jezus te zien. Jezus zei niet tegen hem: 'God heeft u lief'. Hij zei: 'Ik wil bij jou komen.' En hij gaat dineren bij iemand die vanwege zijn bezigheden bij zijn medemensen niet meer in aanzien staat. Dus door zijn handelen, door zijn toenadering laat Jezus Zacheus zien dat God hem lief heeft. Niet door een poster, maar in en door zijn menselijk handelen. Dan krijg je toch een heel andere visie op de godsdienst, want dan zie je dat het vertikale alleen maar in het horizontale verschijnt. Alles wat Jezus doet kun je in dat perspectief uitleggen."

Deze benadering van God geeft dus eigenlijk het verschil aan tussen uw theologie en de theologie van vroeger?

„Ja, de behoudende theologen zijn puur vertikaal; zij spreken altijd in geloofstaal.

In veel documenten uit Rome zien we zware religieuze taal. Dat moet natuurlijk ook – en misschien spreken wij wel veel te weinig religieus –, maar ik vind dat het religieuze spreken pas moet komen nadat je eerst hebt uitgelegd wat het menselijke is. Je moet eerst Jezus als mens nen en dan kun je pas zeggen daarin nu juist het goddelijke verschijnt. Maar als je aan mensen die toch al niet meer in het christendom geloven gaat zeggen: God heeft u lief – dan betekent dat niets. Laat eerst zien hoe Jezus als mens verschijnt en probeer daarna duidelijk te maken hoe God in het menselijke aanwezig is. Maar we draaien het om: God is wel mens geworden, maar wij willen de mens dan weer wegdenken en zeggen: Hij is God! Als we de mens Jezus wegwerken om het goddelijke te zien gaat echter heel de zin van de menswording verloren."

En daarom kiest u voor een menselijke theologische benadering?

„Ja, want zonder de levende Jezus kan ik God niet kennen.

PSALMGEBED

Zijt Gij alleen een God
die in de nabijheid is;
ook niet een God ver weg?
Jer. 23,23
Gij zijt een verborgen God.
Jer. 45,15

Of verbergt Gij voor ons uw gelaat, om te zien hoe het dan ons vergaat?
Deut. 32,20

En toch:
Gij bedroeft en vernedert niet.
Klaagl. 3,33

Gij laat u zoeken door hen
die niet naar u vragen,
Gij laat u vinden door hen
die u niet zoeken.
Jes. 65,1

Zoek ik u in de leegte?
Jes. 45,19c

Ik hoor wel: 'Ik, de Heer, meld u heil
en verkondig wat recht is'.
Jes. 45,19d

Maar armen en misdeelden
zoeken water
en het is er niet,
hun tong is van dorst verdroogd.
Jes. 41,17

Hoe kan mijn ziel dan verstillen
om U, God, die mijn redding zijt?
Ps. 62

Mocht Gij mensen vinden die recht doen!
Jes. 64,4

Dán kunnen wij allen zeggen:
Gij zijt onze God,
een bevrijder van mensen.
Gij hebt mijn roepen gehoord.

Gij hebt me verhoord en gezegd:
'Wees niet bang', Klaagl. 3,51
'Zie, iets nieuws ga Ik maken;
het is al aan het kiemen,
ziet gij dat niet?' Jes. 43,19

Heer, ik geloof.
Kom mijn ongeloof te hulp.
Mc. 9,24b

En leer mij, arme dwaas,
Hoe dat ik bidden moet. (G. Gezelle)

Edward Schillebeeckx in: God is ieder ogenblik nieuw. Uitg. Ambo. Baarn. Prijs: f 16,50.

Edward Schillebeeckx (67), Vlaming, dominicaner priester, omstreden theoloog en schrijver van talrijke boeken over Jezus en Zijn kerk, die als voortrekker van de moderne theologie geldt, was tijdens het Tweede Vaticaans Concilie de belangrijkste theologische adviseur van de Nederlandse bisschoppen.

Edward Schillebeeckx publiceerde talrijke boeken, onder meer „Jezus het verhaal van een levende", zijn bekendste, en „Kerkelijk ambt", een van zijn meest recente geschriften. Beide publikaties waren voor de kerkelijke autoriteiten in Rome aanleiding om Schillebeeckx' theologische geschriften te toetsen. Nadat twee eerdere „processen" op niets zijn uitgelopen, vindt er momenteel een derde onderzoek naar de rechtzinnigheid van deze Vlaams-Nederlandse theoloog plaats.

Knippen of niet in Schillebeeckx?

BRUSSEL — Knippen of niet knippen in Schillebeeckx? Dat was onlangs in Belgie een waar dilemma voor de Belgische staatsomroep, de BRT, die zichzelf die vraag had opgedrongen. Maar men is eruit. "Niet knippen", luidde het besluit dat de omroep nam. Maar het befaamde Belgische gevoel voor compromis leidde tegelijkertijd tot een tweede besluit: in Schillebeeckx wordt dan weliswaar niet geknipt, maar hij gaat dan ook niet voor 20 oktober de ether in.

Wat was er aan de hand? Op 16 september zond de KRO in Nederland een vraaggesprek uit met de Nijmeegse roomshatholieke theoloog Schillebeeckx. De Vlaamse BRT zag daar wat in en vroeg en verkreeg toestemming om het interview over te nemen. Maar in het vraaggesprek doet de Nijmeegse hoogleraar op een gegeven moment de uitspraak dat "In een tijd van crisis christenen links moeten stemmen". Lichte paniek bij de Vlaamse omroep, want begin oktober waren er gemeenteraadsverkiezingen in Belgie en de uitspraak van Schillebeeckx zou op de kijkers wel eens als een stemadvies kunnen overkomen.

De BRT-leiding pleegde druk overleg met de KRO. Zou deze uitlating van de Nijmeegse hoogleraar uit het vraaggesprek geknipt mogen worden? Toen hakte de BRT zelf de knoop door. Het interview komt integraal op de buis, maar dan pas tien dagen na de verkiezingen van 10 oktober.

VOOR DE uitreiking van de Erasmusprijs aan pater Schillebeeckx werd hij door ruim honderd vrienden in de Nieuwe kerk van Amsterdam gehuldigd.

Daar spraken onder meer de Zwitserse theoloog Hans Kung, werkzaam in Tubingen (West-Duitsland), de gereformeerde theoloog H.M. Kuitert, (VU/Amsterdam) en de Amsterdamse studentenpredikant Huub Oosterhuis de bekroonde toe. Schillebeeckx kreeg het eerste exemplaar aangeboden van "God is ieder ogenblik nieuw. Gesprekken met Edward Schillebeeckx" door Huub Oosterhuis en Piet Hoogeveen.

Hans Kung noemde drie redenen waarom de theologie van Schillebeeckx jong blijft. In de eerste plaats omdat deze de wijsheid der ouden confronteert met de ervaring der jongeren. "Schillebeeckx's theologie heeft toekomst omdat hij weet waar hij vandaan komt". In de tweede plaats doordat Schillebeeckx niet tot elke prijs nastreeft om modern te zijn. "Zijn theologie is en blijft verbonden aan het centrum, het bevrijdende evangelie van Jezus Christus". In de derde plaats doordat Schillebeeckx niet in een ivoren toren theologie bedrijft, maar zich engageert in de strijd voor vernieuwing van kerk en maatschappij, aldus Kung.

NA FILOSOFEN, ECONOMEN en vooral kunstenaars heeft dit jaar een theoloog de Erasmusprijs ontvangen wegens zijn betekenis voor de Europese cultuur en wel Edward Schillebeeckx, hoogleraar aan de katholieke universiteit van Nijmegen, lid van de orde der paters Dominicanen en Vlaming van geboorte en intellectuele vorming, die een kwart eeuw lang het gezicht van de theologiebeoefening in Nederland en ook daarbuiten heeft bepaald. Vrijdag 17 september reikte prins Bernhard in zijn functie van regent van de stichting Praemium Erasmianum de Erasmusprijs uit. De plechtigheid was in de Burgerzaal van het Koninklijk paleis op de Dam in Amsterdam. Behalve koningin Beatrix, prins Claus en prinses Juliana waren ook nog andere leden van het koninklijk huis aanwezig. De Erasmusprijs werd voor het eerst in 1958 uitgereikt. In datzelfde jaar kwam Schillebeeckx uit Vlaanderen naar Nijmegen. Het initiatief tot de instelling van de Erasmusprijs kwam van prins Bernhard. Het heeft ten doel personen en organisaties te eren die een bijzondere bijdrage hebben geleverd aan de Europese cultuur. Met de toekenning van deze prijs wordt niet zozeer de betekenis van Schillebeeckx voor de kerken en voor de theologie op zich geeerd als wel het feit, dat Schillebeeckx werk zowel een bevestiging betekent van de Europese cultuur als bijdraagt tot kritisch zelfonderzoek van die cultuur.

Aan de prijs is een geldbedrag van honderdduizend gulden verbonden. Overeenkomstig de statuten van de stichting besteedt Schillebeeckx de helft van het bedrag aan het internationale theologische tijdschrift "Concilium". Schillebeeckx behoort tot de oprichters van dit tijdschrift, dat de ontwikkelingen in merk en maatschappij kritisch volgt en doorlicht. Hij is nog steeds lid van de hoofdredactie. Tot de zestiger jaren kende de theologiebeoefening in Europa twee brandpunten, namelijk Frankrijk en Duitsland. Sinds Schillebeeckx vormt Nederland een derde brandpunt. Vooral in het buitenland wordt de naam van Schillebeeckx onlosmakelijk verbonden aan de grote post-conciliaire vernieuwingsbeweging in de rk kerk van Nederland.

Schillebeeckx is een vruchtbaar schrijver. Hij heeft tal van wetenschappelijke werken op zijn naam staan. Sedert de zeventiger jaren concentreert hij zich op Christus als de bevrijder van de mens, die onder de druk staat van de vooral door de technische wetenschappen bepaalde cultuur. Vooral over zijn Christus-boeken heeft Schillebeeckx moeilijkheden gehad met de congregatie voor de Geloofsleer in Rome. Deze heeft dan wel geen loochening van de christelijke waarheden in Schillebeeckx boeken gevonden, maar Rome is er niet zeker van wat Schillebeeckx nu wel bedoelt. Rome is onzeker of Schillebeeckx opvattingen over Christus wel stroken met de uitspraak van het concilie van Chalcedon (vijfde eeuw) over Christus.

Internationaal is Schillebeeckx geeerd met ere-doctoraten van vooral Amerikaanse universiteiten zoals van de universiteiten van St Louis, Chicago, Californie, maar ook van Montreal en Leuven en in 1969 met de Belgische Cultuurprijs.

Compleet met vechtpartijen en sambadanseressen

Verkiezingsfeest in Brazilie

RIO DE JANEIRO — Samba-danseressen met de president, gesubsidieerd voedsel voor het volk, politiek geweld in het binnenland, chaotische verkiezingsbijeenkomsten, vechtpartijen tussen linkse rivaliserende groepen, schetterende propaganda uit geluidswagens. De verkiezingscampagne is in Brazilie in volle gang. Zo schrijft Roel Janssen, correspondent van het NRC Handelsblad.

Op 15 november vinden de eerste open verkiezingen sinds de militaire staatsgreep van 1964 in Brazilie plaats en het land bevindt zich in een uitgelaten verkiezingsroes. Voor de televisie wordt het belang van de democratie uitgelegd, alsof Brazilie na 18 jaar militair bewind nu eindelijk meerderjarig wordt. Alle muren, palen en bruggen zijn ondergeplakt met dikke lagen affiches van de verschillende kandidaten. Dat zijn er heel wat, want de Brazilianen hebben de keuze uit kandidaten van vijf partijen voor de funkties van gouverneur van de deelstaten, senator en afgevaardigde in het Federale parlement, lid van het deelstaat-parlement, burgemeester en gemeenteraadslid.

De helft van de 56 miljoen stemgerechtigden kiest voor het eerst van zijn leven zijn gouverneur. De laatste gouverneursverkiezingen in Brazilie waren in 1965. Alleen hierom al zijn de verkiezingen een enerverende gebeurtenis. Met de onuitputtelijke Braziliaanse gewoonte om van alles een carnaval te maken, zijn deze verkiezingen een uitbundige, waanzinnige happening.

Maar ze zijn ook politiek van enorm belang. De parlementsleden die nu gekozen worden, vormen in 1984 het kiescollege dat de opvolger van president Figueiredo zal moeten aanwijzen. De verkiezingen in Brazilie, het machtigste en belangrijkste land van Latijns-Amerika, hebben grote invloed op de ontwikkelingen in de rest van het kontinent.

In andere militair-geregeerde landen volgt men met spanning de afloop van het losbandige Braziliaanse democratische festijn.

De verkiezingen vormen het symbolische hoogtepunt van de politiek van geleidelijke liberalisering, die het bewind van generaal Joao Figueiredo voert. De president heeft zijn persoonlijk prestige in de strijd geworpen, niet alleen door zeer aktief de campagne van de regeringspartij 'PDS' te steunen, maar ook door te garanderen dat oppositie-kandidaten die gouverneursverkiezingen winnen, werkelijk benoemd zullen worden.

GEEN SPEL

Toen een journalist hem hiernaar vroeg, antwoordde Figueiredo geirriteerd: "Wat een belachelijke vraag. Je wilt zeker dat ik een staatsgreep pleeg, dacht je dat ik heel Brazilie afreisde omdat ik de verkiezingen als een spelletje beschouw?"

Gerustgesteld door de presidentiele uitbarsting gaat het verkiezingscircus door. De opiniepolls hebben in minstens vijf deelstaten een overwinning van de oppositie voorspeld, andere schattingen voorspellen dat de oppositie zelfs in negen van de 22 deelstaten zal winnen. Dat zijn de meest ontwikkelde, economische sterkste en politiek belangrijkste deelstaten.

De regeringspartij wint in het achterlijke, onderontwikkelde binnenland. In de deelstaat Sao Paulo, de "lokomotief" van de Braziliaanse economie, is de overwinning van Franco Montoro, kandidaat van de PMDB, het belangrijkste oppositiefront, zeker.

De populistische leider van de PDT, een kleine partij, Leonel Brizola, heeft de beste kansen in de deel staat Rio de Janeiro. Brizola, voor de staatsgreep van 1964 een radicaal en een van de felste tegenstanders van het militaire regime dat toen aan de macht kwam, is na een lange periode van ballingschap in 1979 teruggekomen naar Brazilie als een gematigde sociaal democraat. De verkiezing van Brizola in Rio de Janeiro belooft de grootste verrassing van deze verkiezingen te worden en tevens de meest explosieve uitdaging van het "systeem". Brizola zelf probeert de onrust en alarmerende geruchten over verzet tegen zijn benoeming in sommige militaire kringen te ontzenuwen. "Mijn verkiezing vormt de beste garantie voor het liberaliseringsproces". zegt hij.

STEMRECHT

De verkiezingen zijn minder vrij dan de regering doet geloven. De kiezers mogen hun stem uitbrengen op kandidaten voor alle funkties, maar die moeten wel tot dezelfde partij behoren.

Bovendien moeten de kiezers - alleen mensen die kunnen lezen en schrijven hebben stemrecht - zelf de namen van de kandidaten op wie ze willen stemmen op het stembiljet invullen. Beide regels benadelen de oppositie.

Ook de propaganda is aan regels gehouden. Televisiereclame is door een draconische wet, een overblijfsel uit de jaren van de dictatuur, verboden. De kandidaten mogen in de ter beschikking gestelde zendtijd slechts een pasfoto tonen met als commentaar een korte levensbeschrijving.

Zelfs die zijn opmerkelijk genoeg. Veel kandidaten, zelfs sommigen van de regeringspartij, laten zich voorstaan op hun radicale verleden en vermelden trots dat ze ex-studentenleider, ex-balling, begunstigde van de amnestie, ex-politieke gevangene, ex-verdediger van de mensenrechten of ex-bestrijder van het autoritaire bewind zijn.

Een aantal politieke activisten uit de roerige jaren zestig en zeventig, toen de stadsguerrilla vergeefs probeerde van de grond te komen, willen nu via een gekozen funktie het systeem veranderen. Andere kandidaten vertegenwoordigden de basisbewegingen die in Brazilie zijn opgekomen: de kerkelijke basisgemeentes, of minderheden zoals negers, indianen, vrouwen en homoseksuelen.

De verkiezingscampagnes vormen een gigantische bron van werkgelegenheid, extra welkom nu Brazilie voor het tweede achtereenvolgende jaar een recessie doormaakt. In plakploegen of samba-groepen, als stemmenronselaars of uitdelers van strooibiljetten, vallen er voor de duizenden werkloze arme sloebers een paar cruzeiros te verdienen.

In de campagnes wordt met geld gesmeten. In de deelstaat Sao Paulo, de rijkste van Brazilie, worden de uitgaven van alle kandidaten tezamen geschat op een miljard gulden. De gouverneurskandidaten van de regeringspartij PDS en van het oppositiefront PMDB in Rio de Janeiro geven ieder naar schatting 80 miljoen gulden uit.

De neiging van de bevolking om zich massaal van de regeringspartij af te wenden en de oppositie te steunen probeert de regering te keren door schaamteloos de verkiezingsregels die ze zelf heeft opgesteld te overtreden en met het volle gewicht van de overheidsmachine de kandidaten van de regeringspartij PDS te steunen.

De verkoop van feijao, het volksvoedsel zwarte bonen, tegen gesubsidieerde prijzen is begonnen. Er is een voedselprogramma voor werklozen aangekondigd. De bewoners van de "favelas", de krottenbuurten, hebben plotseling het gevoel dat naar hen geluisterd wordt. Al hun klachten over het ontbreken van waterleiding, licht en riolering worden geregistreerd en soms gehonoreerd. Er zijn nog nooit zoveel kleine openbare werken in Brazilie uitgevoerd als nu.

Wat dat betreft brengen de verkiezingen een werkelijke verbetering in de gebrekkige omstandigheden waarin het gros van de Brazilianen overleeft. Op de kosten let niemand meer. De rekening zal pas na 15 november wordt gepresenteerd. (Overgenomen uit het NRC Handelsblad).

VN-gebouw in New [illegible]

Amigoe Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 2. geliefd; 9. boei; 16. titel; 18. projektieplaatje; 19. vernis; 20. deel v.h. hoofd; 21. vr. munt; 22. muzieknoot; 23. telwoord; 25. vaartuig; 28. kledingstuk; 30. betaalplaats; 31. roeispaan; 33. eikeschors; 34. pl. in Belgie; 36. muziekterm; 37. gegevens, feiten; 38. puistje; 40. deel v.e. huis; 41. energie, veerkracht; 42. deel v.e. breuk; 45. oesternet; 46. afstammelingen; 48. kippeverblijf; 49. spinneweb; 50. hoofddeksel; 51. Engels bier; 52. roem; 53. hevig, sterk; 56. vordering, 58. lichaamszwakte; 60. riv. in Friesland; 61. groente; 64. puntje; 66. op dit moment; 67. bijb. figuur; 69. (ver)bond; 70. Jap. gordel; 72. hulpmiddel bij gebroken ledematen; 73. onderwijsvorm; 74. reeds; 75. niets uitgezonderd; 77. grond om boerderij; 78. belangrijkste zaak; 81. insekteneter; 83. matig sterk (It. afk.); 85. deel. v.d hals; 86. deel v.e. bijenkorf; 88. op de aangehaalde plaats (Lat. afk.); 89. draagbed; 92. gravin v. Holland; 94. Turkse waterpijp; 97. fooi; 98. kloosteroverste; 99. schrijver; 101. gevangenis; 102. hoofddeksel; 103. sorteerinrichting; 104. wildhandelaar; 105. echtgenoot; 106. bedrag; 108. takje; 110. woerd; 111. graafwerktuig; 112. ongeluksgodin; 114. timmermansterm; 117. hoeveelheid; 118. tijd om te eten; 120. oude lengtemaat; 121. vluchtheuvel; 123 lichtekooi; 124. lidwoord; 125. familielid; 127. afstandsmaat; 128. lichaamsdeel; 130. gerief; 131. onderwijsvorm; 132. des voormiddags; 133. hooggebergte in M. Europa; 135. reisje, tocht; 136. regels volgens welke een spel gespeeld wordt; 139. boom; 141. americium (afk.); 143. werpanker; 144. uniek; 146. omroepvereniging; 147. met genoegen; 150. water in Utrecht; 152. kalm, bedaard; 155. grond om boerderij; 156 ijzerhoudende grond; 157. nauwelijks; 158. opslagplaats van hout (Z. Ned.); 159. oppervlakte maat; 160. het bedrag dat opgenomen wordt; 163. een zekere; 165. grondsoort; 167. jongere broer of zuster; 168. inwoner van Nederland; 170. gevangenis; 171. honingbij; 173. drinkgerei; 174. geheel de uwe; 175. vaatwerk; 177. ten naaste bij; 179. een zekere; 180. streekgebied in Duitsland; 182. bedrijver; 184. zelfkant v. weefsels; 185. klein kind; 186. visman; 187. roem; 189. open plek i.e. bos; 190. mannelijke dier; 192. voorzetsel; 193. openbare verkoping; 194. in vertwijfeling.

VERTICAAL: 1. zodiak; 3. idem; 4. voorwaarde; 5. wedstrijd; wit marmeren knikker; 7. vierh. zoogdier; 8. godsdienst; 9. kosten koper; 10. deel v.d. mond; 11. enig in zijn soort; 12. af en toe; 13. open plek i.e. bos; 14. water in Friesland; 15. rampspoedig; 17. rondzang-koorzang; 22. knaagdier; 24. kannekenskruid; 26. afscheiding; 27. iem. die sproeit; 29. houding; 30. weefsel; 32. masker; 34. godsd. groep mensen; 35. woonplaats; 37. twee bij elkaar behorende personen; 39. het binnenste; 41. soort bunzing; 43. pl. in Gelderland; 44. keukengerei; 46. slag; 47. teken; 54. ondervinden; 55. nederige onderworpenheid; 57 langzaamhand. 59. opleving; 67. pl. in Gelderland; 68. natuurgeest; 70. boom; 71. niet dik; 76. openbare betrekking; 78 ree; 79. tropische vruchtboom; 80. uitgebraden stukje vet; 82. werkelijk; 84. wuft, werelds; 85. ambtelijk bureau; 87. muziekinstrument; 88. bep. ouderdom; 90. Amsterdams Peil; 91. teken dat iets uitgelaten is (Lat.); 92. wakker, bijdehand; 93. watergeest; 95. koren; 96. bep. grammofoonplaat; 99. rund; 100. koud van schrik, angstig; 106. loot; 107. pers. vnw.; 109. mijt; 111. hemellichaam; 112. administratie troepen; 113. nobel; 115. kort samenvattend; 116. afnemen; 118. grondstof; 119. overblijvende hoeveelheid; 122. landbouwwerktuig; 123. proeftijd; 125. ijzerhoudende grond; 126. wilde haver; 128. Engels bier; 129. snijwerktuig; 134. splinternieuw; 136. de oudste; 137. naam waarmee iemand geroepen wordt; 138. Chinese maat; 140. bus met stalen bolletjes; 142. bericht; 143. kneedbaar mengsel; 145. gewicht; 146. Ierland; 148. vermindering; 149. interval; 150. larve v.d. langpootmug; 151. gemeenschappelijke grond; 153. pl. in Brabant; 154. voddenman, handelaar in oud ijzer enz.; 161. pl. in Drente; 162. staartster; 164. voorzitter van een universitaire faculteit; 166. zeehond; 168, tuin, boomgaard; 169. wiel; 172. bouwland bij een dorp; 173. nakomeling; 176. wreed heerser; 178. keurig; 180. lidwoord; 181. steensoort; 182. spoedig; 183 snel; 186. dierengeluid; 188. muzieknoot; 189. te weten; 191. muzieknoot.

Oplossing Kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 5 november 1982.

P.C. Goebert,
Pos Chiquito 82—A
Aruba

Hij/Zij kan langs komen (Redaktie Amigoe Aruba) om zijn/haar prijs (fl. 25,—) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór **19 november 1982** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **13 november 1982** in te dienen. Aruba — Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James. Op de enveloppe duidelijk vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL.

```
SCHIMPNAAM.PSEUDONIEM
T...ALARM.A.NETEL...A
O.KNIE.KOEKOEK.CITO.S
O.A.SEN.RITME.MOE.C.C
KNAP.TEL.KEA.LOR.SERO
GELAG.KAR...EIS.PALET
AL.NAP.TACTIEK.NON.LT
T.JOLIG.MEIER.REEDS.E
.CURATOR.LEL.MOEDWIL.
A.KAN.RAS.N.BEU.EIK.G
LC.MT.IBIS.AALT.RC.ME
BYNA.GLACE.STEIL.HOUW
INN.HALS.KEI.ENIG.ORE
NS.LAMA.ETSER.EGEL.WE
O.ROZE.DIE.LUS.ABEL.R
.MATE.RUW...ZUS.EGEL.
S.DUPE.WIT.RIL.BLIK.B
TW.SADO.TENUE.SAGO.KL
AAS.DAMP.KAM.GELD.VIA
KANO.MIRRE.BRIEK.BANK
EL.NB.SEIN.AULA.DE.DE
R.ATE.SET.K.NET.OMA.R
.KURKEIK.PRO.TOMBOLA.
A.BOETE.NIOBE.RIBES.Z
RR.ENS.ZITTING.KEI.BY
BOORD.BIS...KAP.RADAR
EEND.DUN.LUS.LAM.LORI
I.T.WOL.RENTE.TAK.E.V
D.YVER.GAVIAAL.TREK.I
E...ESTER.E.REGIE...E
RAAPSTELEN.SLIEGERAAR
```

Grote onvrede over falend beleid van volkeren-organisatie

NEW YORK — De Verenigde Naties verliezen hun aantrekkingskracht op toeristen, schreef de New York Times onlangs. Het aantal bezoekers aan het hoofdkwartier van de volkerenorganisatie in New York is de afgelopen jaren met veertig procent gedaald in vergelijking met het begin van de jaren zestig (600.000 toeristen per jaar nu tegen een miljoen toen). Zo schrijft W.H. Weenik in het NRC Handelsblad.

Yasushi Akashi, ondersecretaris-generaal van de VN voor informatie, schrijft dit verschijnsel onder andere toe aan het geringe succes dat de VN hebben geboekt bij het effectief beheersen van internationale crises. Voor het publiek zijn de VN daarom niet produktief en kennelijk dus geen bezoek meer waard.

Niet alleen "het publiek" vindt dat de organisatie van de Verenigde Naties niet goed functioneert. Ook secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar is ontevreden, en met hem vele stafleden in de top van de VN. In zijn begin september verschenen jaarlijks rapport over het werk van de VN schrijft Perez dat "de Verenigde Naties niet in staat zijn geweest een effectieve en beslissende rol te spelen zoals het Handvest (van de VN) had bedoeld".

BESTAANSRECHT

Die rol behelst in de allereerste plaats het handhaven van de internationale vrede en veiligheid. Met dat doel zijn de VN na de Tweede Wereldoorlog opgericht. En als de volkenorganisatie op dit punt faalt dan staat haar bestaansrecht op het spel. Wat dat betreft heeft "het publiek" een scherp oog.

Juist hier zijn de VN, zeker de laatste jaren, ernstig tekortgeschoten. "De Veiligheidsraad, het VN-orgaan bij uitstek om de internationale vrede en veiligheid te handhaven, is al te vaak niet in staat geweest beslissende actie te ondernemen om internationale conflicten op te lossen, en zijn resoluties worden steeds meer aan de laars gelapt of genegeerd door hen die zichzelf sterk genoeg achten om dit te doen", aldus Perez in zijn rapport. En hij waarschuwt dat we ons gevaarlijk dicht bij een "nieuwe internationale anarchie" bevinden.

Het is niet moeilijk in te zien waarom Perez de Cuellar zo bezorgd is. Ook de Volkenbond kampte met dit probleem en is en ten slotte aan ten onder gegaan. Deze voorloper van de VN werd na de Eerste Wereldoorlog in het leven geroepen om de internationale samenwerking te bevorderen en een situatie van internationale vrede en veiligheid te scheppen. De lidstaten moesten hun conflicten via de Volkenbond oplossen. En tegen landen die toch oorlog voeren zouden sancties ingesteld kunnen worden.

Conflicten tussen kleine staten konden zo nog wel ingedamd worden. Maar op verstoringen van de vrede waarbij grote mogendheden betrokken waren had het systeem nauwelijks vat. In die gevallen werd het vredescheppende mechanisme van de Volkenbond opzijgeschoven en gingen regeringen vaak militair hun eigen gang. Een ernstige handicap voor de Volkenbond was hier bovendien dat de Verenigde Staten nooit waren toegetreden.

GEVAARLIJK

Zo'n situatie dreigt nu weer. Veelzeggend zijn bijvoorbeeld het opzij schuiven van de Unifiltroepenmacht in Zuid-Libanon en de recente instelling van twee multinationale troepenmachten buiten het verband van de VN (in de Sinai en in Beiroet). De ondersecretaris-generaal voor speciale politieke zaken, de Brit Brian Urquhart, noemt dit laatste "een zeer gevaarlijke tendens, zowel politiek als militair". Een tot nu toe verrassend succesrijke VN-activiteit lijkt ernstig ondermijnd te worden.

Er is Perez de Cuellar veel aan gelegen deze ontwikkeling om te buigen. Hij wijst in zijn rapport verscheidene wegen waarlangs een oplossing bereikt kan worden en een "mondiale catastrofe" afgewend. Het "urgente doel" is volgens de Peruaanse secretaris-generaal de reconstructie van het concept in het VN-handvest betreffende collectieve actie voor vrede en veiligheid. Dit zou de VN beter in staat moeten stellen hun belangrijkste functie uit te oefenen. "Regeringen hebben nu in feite meer dan ooit een goed functionerend stelsel van collectieve veiligheid nodig waarin ze werkelijk vertrouwen kunnen hebben", schrijft hij.

SYSTEMATISCHER

Zo zal er, meent Perez, systematischer en minder op het laatste moment gebruik van de Veiligheidsraad gemaakt moeten worden. Een essentiele voorwaarde is daarbij dat er slagvaardiger betrekkingen bestaan tussen de vijf permanente leden van de Veiligheidsraad: de Verenigde Staten, de Sovjet-Unie, China, Engeland en Frankrijk, die elk het vetorecht bezitten.

Verder kan een actievere rol van de secretaris-generaal ertoe bijdragen dat potentieel gevaarlijke situaties tijdig in de Veiligheidsraad ter sprake komen, zegt Perez. En ten slotte doet hij het voorstel om een bijzondere zitting van de Veiligheidsraad op het hoogst mogelijke niveau te beleggen om deze problemen te bespreken.

[illegible] nauwelijks op Perez ideeen gereageerd. Weliswaar hebben regeringen van een aantal kleine landen in de verklaringen van hun delegaties in de Algemene Vergadering van de VN zich in deze zaak achter de sevretaris-generaal opgesteld. Maar de grote mogendheden hebben nog geen interesse getoond, zo gaf Perez de Cuellar in een gesprek met journalisten toe.

NIEUWE KEUZE

Urquhart, die vanaf het allereerste begin bij de VN werkt, vindt dat regeringen een nieuwe keuze moeten maken: "Als er een wereldorganisatie is en als de voornaamste functie daarvan is de komende generaties te behoeden voor de gesel van de oorlog en als bijna iedere natie ter wereld er vertegenwoordigd is (...) dan moeten de regeringen óf proberen deze organisatie te laten functioneren óf iets anders zoeken."

Die keuze is niet moeilijk voor de vele Amerikanen die liever nog vandaag dan morgen hun land uit de VN zouden willen zien stappen. Hun exponent is de conservatieve columnist William Safire, die onlangs onder de titel "U.N. Go Home" (VN, ga weg) een "gouden gelegenheid" signaleerde voor de regering in Washington om uit de meeste organen van de Verenigde Naties te stappen. Die kans zou zich voordoen als Arabische landen hun zin doordrijven en met steun van Derde-wereld-landen Israel - net als eerder is gebeurd in het Weense Internationale atoombureau (IAEA) en wat dreigt te gebeuren in de Geneefse Internationale telecommunicatie-unie (ITU) - in de Algemene Vergadering van de VN de mond snoeren omdat dit land "niet vredelievend" zou zijn.

WEGLOPEN

De Amerikaanse delegatie heeft volgens diplomaten bij de VN op dat moment geen andere keuze dan weg te lopen omdat de Senaat een half jaar geleden een dergelijke reactie in een resolutie heeft voorgeschreven. Safire vindt wel dat de VS met een diplomaat die een lage rang heeft in de Veiligheidsraad vertegenwoordigd moeten blijven om veto's te kunnen uitspreken. Zeker is dat een geslaagde actie tegen Israel in de Assemblee de VN in een diepere crisis zal storten dan waarin ze zich nu al bevinden. Een vergelijking met de impotente Volkenbond zal dan nog meer op haar plaats zijn. (Overgenomen uit NRC Handelsblad).

Brezjnjev maakte Sovjet-unie tot Supermacht

Leonid Brezjnjev protegé van Chroesjtsjov

Leonid ILjitsj Brezjnjev werd op 19 december 1906 geboren in Kamenskoje, een plaats in de Oekraine, die later uitgroeide tot een industrieel centrum en toen de naam Djneprodzerzjinsk kreeg.

Hij was de zoon van een arbeider in een staalfabriek. Zelf begon hij te werken toen hij 15 was.

Nadat hij lid was geworden van de communistische partij (in 1931) was hij gedurende de Tweede Wereldoorlog werkzaam als politiek officier in het Rode Leger en daarna nauw betrokken bij de reorganisatie van de Oekrainse SSR. Uit die tijd dateerde zijn relatie met Chroesjtsjov. Als diens helper, aanhanger en protegé maakte hij snel carriere.

In de herfst van 1950 werd hij lid van het Centrale Comité, kandidaat-lid van het Partijpresidium en een der secretarissen van het Centrale Comité. De dood van Stalin in 1953 betekende voor hem, evenals voor Chroesjtsjov, aanvankelijk een ernstige tegenslag. Brezjnjev werd weggepromoveerd naar een politiek volstrekt onbelangrijke functie bij de marine.

Reeds in 1954 echter wist Chroesjtsjov, die inmiddels weer aan macht en invloed had gewonnen, zijn trouwe volgeling te doen bevorderen tot eerste-secretaris van de partij in Kazachstan. Op het 20ste partijcongres in 1956 kreeg hij al zijn vroegere functies terug en door onwankelbare steun aan Chroesjtsjov kon hij zijn positie zelfs nog versterken.

In mei 1960 volgde een nieuwe terugslag toen hij Chroesjtsjov opvolgde als president, maar daarvoor moest aftreden als secretaris van het Centrale Comité, wat een duidelijk machtsverlies inhield.

Chroesjtsjov zorgde er opnieuw voor dat Brezjnjev zijn post op het secretariaat terugkreeg. Ongetwijfeld gijg hij ervan uit dat deze onopvallende harde werker hem nog steeds onvoorwaardelijk was toegedaan. In feite was Brezjnjev toen al bezig van zijn oude beschermer te vervreemden, niet omdat hij andere politieke doelen nastreefde, maar omdat hij andere middelen en methoden voorstond. Op 14 oktober 1964 was de overname van de wacht een feit.

DEN HAAG – „De rol van de Sovjetstaat bij het wijzigen van het klimaat in de internationale betrekkingen wordt nu over de gehele wereld erkend en ontspanning is het hoofdthema geworden van de zich ontwikkelende internationale situatie. De Sovjet-Unie werkt met volharding en energie aan een verdere ontwikkeling van dit positieve proces en aan de verwezenlijking van ontspanning. Een geweldige persoonlijke bijdrage aan dit werk wordt geleverd door Leonid Brezjnjev".

Met deze zinsneden uit een korte biografie bracht het Russische Persbureau Novosti in 1976 eer aan de man die 15 jaar lang vanuit het Kremlin het westen voorhield dat ontspanning de enige weg naar wereldvrede is. De terugtrekking van 20.000 militairen en 1.000 tanks uit de DDR leek een ondersteuning van dat beleid te zijn. Maar die werd al gauw vergeten door de Russische interventie in Afghanistan eind 1979. Ook de gebeurtenissen rond de crisis in Polen deden de ontspanning geen goed. In 1981 vond Brezjnjev een Amerikaanse president tegenover zich die naar het zich liet aanzien niet met zich wilde laten spotten. Het internationale klimaat veranderde wellicht niet in de koude oorlog, zoals in de jaren vijftig, maar hartelijk was de verhouding tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten bepaald niet. Tekenend mag heten dat Ronald

Reagan of Sovjetleiding uitschold voor een „stelletje leugenaars" dat nog steeds uit is op het wereldcommunisme.

Dat mag zo wezen, maar Brezjnjev wilde voor alles samenwerking met het westen. Hij prees realistische leiders in het westen, zoals de Duitse bondskanselier Schmidt. In die zin was hij ook zelf realist. Volgens vele deskundigen heeft de Sovjet-Unie het westen simpelweg nodig om haar economie draaiende te houden. Herhaaldelijk mislukten de graanoogsten. Graan uit de Verenigde Staten en Argentinie was van groot belang. Ook de levering van Siberisch gas aan westerse landen moet als een grote impuls voor de Sovjet-economie worden gezien.

Hoewel bovenstand citaat over Brezjnjev wel wat overdreven is, wordt alom erkend dat Brezjnjev vooral in de jaren zeventig zijn persoonlijk stempel heeft gedrukt op een nieuw Russisch beleid ten opzichte van het westen, gebaseerd op meer samenwerking. In het algemeen poogde hij tussen oost en west een relatie op lange termijn op te bouwen, een streven dat zijn voorlopige climax vond in de slotakte

WASHINGTON – Leonid Brezjnjev, president van de Sovjet-Unie, en zijn Amerikaanse ambtgenoot Richard Nixon brengen een toast uit na de ondertekening van een akkoord over uitbreiding van de uitwisseling van studenten en kunstenaars tussen beide landen en over bevordering van onderzoek naar de oceanen, landbouw en transportmiddelen.

MOSKOU – Leonid Brezjnjev met zijn vrouw tijdens een parkwandeling met kleindochter Galina in de wagens.

van Helsinki. Dat de Sovjetautoriteiten de daarin vastgelegde afspraken over de rechten van de mens onverminderd schonden, staat daarbuiten. De vervolgconferentie op die van Helsinki liep in 1982 vast op „Polen".

Destijds werd verteld dat Nikita Chroesjtsjov op 12 oktober 1964 in zijn residentie in Georgie zat en voldaan was over zichzelf. Hij had juist telefonisch contact gehad met drie Russische kosmonauten die het eerst als team een vlucht rond de aarde had gemaakt. De korte en dikke „maistsaar", zoals hij wel werd genoemd, was zo verrukt dat hij niet opmerkte dat andere telefoonlijnen van en naar zijn huis waren verbroken. Zijn val was begonnen. In Moskou voerde het partijpresidium die dag een discussie over de vraag wanneer en hoe Chroesjtsjov van zijn functie kon worden ontheven en wie zijn opvolger moest worden. Het presidium wilde een stabiel en ervaren leider die Moskou niet in verlegenheid zou brengen met opzichtige gebaren, zoals de schoen-act van Chroesjtsjov in de Verenigde Naties. De meest behoorde naam was die van „kameraad Brezjnjev" met de opvallende borstelwekbrauwen.

Die avond had Chroesjtsjov, boordevol vertrouwen, een gesprek met de Franse minister Gaston Palevsky waarin centraal stond dat president Charles de Gaulle waarschijnlijk een nieuw mandaat zou ambieren. Chroesjtsjov was daar zeker van. „Een echte politieke persoonlijkheid vecht altijd tot het einde om zijn macht", zo vertelde hij tegen Palevsky. Op de morgen van 14 oktober kwam elke drukpers in de Sovjet-Unie tot stilstaand. Kranten, tijdschriften, boeken – alles ging door de handen van censors die uit elke pagina de naam van Nikita Chroesjtsjov wegstreepten. Miljoenen tonnen drukwerk gingen als oud papier in vlammen op, omdat ze deze besmette naam bevatten. Toen de drie kosmonauten landden, ontvingen ze een telefonische gelukwens, maar niet van Chroesjtsjov. De stem die tot hen sprak behoorde toe aan Leonid Brezjnjev.

Toen de macht van Chroesjtsjov werd herverdeeld, was het Aleksej Kosygin die de titel van premier kreeg. Brezjnjev werd eerste-secretaris van de Communistische Partij. Een derde man, Nikolaj Podgorni, ging als president functioneren. Maar in 1977 liet Brezjnjev hem tot veler verrassing vallen en trok hij de hoogste partij- en staatsfuncties aan zich. Ook bekroonde hij zich met de titel „algemeen secretaris" van de partij, een rang die voor hem alleen stalin had bekleed.

Leonid Brezjnjev stelde zich aanvankelijk bescheiden op. Zijn optreden werd gekenmerkt door een voorzichtigheid, wat een scherp contrast vormde met de luidruchtigheid en de voortdurende politieke koerswendingen van zijn voorganger. Door een conservatief beleid in het binnenland te combineren met nieuwe initiatieven op het gebied van de buitenlandse politiek ontwikkelde hij zich echter langzaam van een man op de rechtergrond tot de overheersende figuur in het Kremlin. Zijn gezag steeg geleidelijk tot grote hoogte. Hij sloeg wat het buitenland betrof volledig nieuwe wegen in, die alle leidden tot een zo gewenste of op de duur zelfs onvermijdelijke samenwerking met de westerse wereld. Zo ontving Brezjnjev president Nixon in Moskou en was in de eerste leider uit het Kremlin die de Duitse bondsrepubliek bezocht. Hij had een ontmoeting met president Pompidou van Frankrijk, verpoosde zich met de Westduitse bondskanselier Willy Brandt aan de kust van de Krim en wandelde met Nixon door het Witte Huis. Hij ontmoette president Carter in Wenen voor de ondertekening van het SALT-verdrag. dat wegens „Afghanistan" overigens niet door de Amerikaanse Senaat werd geratificeerd. In 1980 ontving hij Helmut Schmidt en eind 1981 reisde hij zelf naar Bonn.

Bij al deze initiatieven was Brezjnjev ten nauwste persoonlijk betrokken, wat betekende dat hij ook de eventuele risico's droeg. Zijn naam raakte onverbrekelijk verbonden met een nieuwe, energieke politieke aanpak. Daardoor verwierf hij een positie die ver uitging boven het niveau van zijn collega's binnen het Politburo. Met het rijzen van zijn ster verdween ook het geheimzinnige wat hem aanvankelijk rond hem hing. Wel gaven westerse diplomaten in Moskou meer dan eens toe dat ze niet wisten wat ze met het optreden van Brezjnjev aan moesten. Een ambassadeur zei eens: „Hij mist oorspronkelijkheid. Hij kent alle vaste antwoorden en cliché-formuleringen, maar er komt niets uit een gesprek met hem. Het is alsof je een hoofdartikel in de Pravda leest". Maar hij ontving Franse, Westduitse en Amerikaanse journalisten in zijn werkkamer in het Kremlin als voorbereiding voor zijn bezoeken aan het westen. Zij troffen daar een rijzige, grijze kettingroker aan met een hartelijke lach, een man die gemakkelijk praatte en zijn gasten onder het maken van grapjes zijn bureau liet zien. Brezjnjev gaf echter de voorkeur aan algemeenheden. Dat in tegenstelling tot Chroesjtsjov die hield van pittige politieke commentaren.

Het beeld dat westerse Kremlinologen van Brezjnjev schilderen is dat van een internationaal staatman die de Sovjet-Unie definitief tot een wereldmogendheid heeft verheven. Ongeacht alle propaganda die de Russen zelf rond hun leider hebben gemaakt schrijven deze kremlinologen op Brezjnjev conto onder meer de normalisering van de betrekkingen met de Duitse Bondsrepubliek en de totstandkoming van de twee SALT-verdragen met de Verenigde Staten. Daarnaast zijn tijdens Brezjnjevs ambtstermijn besprekingen in Wenen op gang gekomen over een wederzijdse en evenwichtige troepenvermindering in centraal-Europa, hoe moeizaam die zich ook voortsleepten.

Bovendien kwam in Helsinki het verdrag voor Europese Veiligheid en samenwerking tot stand, een verdrag dat Moskou ziet als een erkenning van de status quo in Europa. Het verdrag stelde het westen in staat de scheiding van de rechten van de mens in oost-Europa gemakkelijker aan de orde te stellen.

Brezjnjev's loopbaan aan het hoofd van de Communistische Partij is uiterlijk glad verlopen. Er zijn vanuit het Kremlin maar weinig aanwijzingen gekomen die zouden kunnen duiden op een felle interne strijd, zoals Chroesjtsjov meemaakte tijdens de eerste jaren van zijn leiderschap. Brezjnjev maakte een einde aan de afbrekende kritiek op Stalin waarmee Chroesjtsjov op het geruchtmakende partijcongres van 1956 was begonnen. Behoedzaam poetste hij het beeld van de in 1953 overleden dictator weer wat op zonder hem evenwel geheel te rehabiliteren. In 1970 werd op het Rode Plein een borstbeeld van Stalin opgericht, waardoor hij weer een plaats kreeg in het Pantheon van historische personen.

Verteld wordt dat Brezjnjev in 1970 felle oppositie kreeg van zijn collega's mogelijk over landbouwzaken en over de economische aanpak. In politiek en cultureel opzicht hanteerde onder Brezjnjev de orthodoxie, waarbij een straf beleid gevoerd wordt tegen dissidenten en liberalen die hopen op vrijere banden met het westen.

De ergste crisis waarmee Brezjnev werd geconfronteerd deed zich in 1968 voor rond Tsjechoslowakije. Toen de Tjechoslowaakse leider Aleksander Dubcek zijn „socialisme met een menselijk gezicht" propageerde, ging in het Kremlin de alarmschel over. Brezjnjev en zijn collega's in het Politburo kwamen tot de conclusie dat aan dit besmettelijke hervormingsexperiment een einde moest worden gemaakt. Zij zonden tanks en troepen van de landen van het Warschau-Pact naar Tsjechoslowakije. Het beeld van inwoners **van Praag die met gebalde vuisten** optrokken tegen het tankgeweld werd, vooral in het westen, met verbijstering gadegeslagen. De storm van internationale protesten die opstak bleek echter zonder al te moeite tot bedaren te kunnen worden gebracht. De verslagen over de wijze waarop Brezjnjev na de invasie de Tsjechoslowaakse leiders met dreigementen onder druk zette, bezorgden zijn prestige geen onherstelbare schade.

Uit deze crisis ontstond de zogenoemde „Brezjnjev-doctrine".

Deze hield in grote trekken in dat de landen van het Sovjetblok het recht hebben militair tussenbeide te komen in elk "socialistische" land dat naar hun menig bedreigd wordt door een „contra-revolutie". Hoewel de Brezjnjev-doctrine geleidelijk uit de publiciteit is verdwenen is het begrip nooit officieel afgezw ren. Wel kreeg Brezjnjev halw wege de jaren zeventig een ide logische nederlaag te slikken er mede tot heeft bijgedra dat zijn ,leer' naar de achter grond verdween. Onder meer o instigatie van de Joegoslavisch leider Josip Broz Tito, en ond aanmoediging van de „euroco munistische" partijen van Itali Frankrijk en Spanje. vond ee juni 1976 in oost-Berlijn ee topconferentie plaats van Eu pese Communistische Partije Zeer tot verdriet van Mosko werd in het slotdocument v deze conferentie de term „pro tarisch internationalisme" we gelaten, hetgeen als een bela rijke overwinning werd gezi van de onafhankelijk denken Tito en de eurocommunist Verder werd plechtig de on hankelijkheid van iedere par erkend, het beginsel van niet-i menging en het recht om te ki zen voor een eigen weg naar h socialisme. Achter de term „pr letarisch internationalisme" g de aanspraak van Moskou sch op een leidende rol in de co munistische wereldbeweging.

Een tweede smet op Brezj jevs blazoen is ongetwijfeld d onder zijn bewind de spanni tussen Moskou en Peking g teken van vermindering heeft g toond. Het Kremlin heeft ond zijn leiding tandenknarsen moeten toezien hoe de ideolo sche rivaal zich tot een twee communistische gigant ontw kelde die internationale erke ning kreeg, die diplomatieke b trekkingen aanknoopte met Verenigde Staten en die met J Japan een vriendschapsverd sloot waarin nadrukkelijk politiek van hegemonie we veroordeeld, ,Hegemonie' is h Chinese codewoord voor een v meend streven van Moskou n overheersing. Vorig jaar mo Brezjnjev constateren dat de to malige Chinese leider Hua Gu feng, de opvolger van Mosko aartsvijand Mao Zedong, in Ro menie en Joegoslavie, nota b de achtertuin van de Sovjet-U Unie, waarschuwde voor de R sische dreiging en hoe hij dit l ter nog eens krachtig herhaal tijdens een bezoek aan We Europa.Desalniettemin zijn p onlangs formeel de onderhand lingen tussen Moskou en Peki hervat over een normaliser van de betrekkingen.

WENEN – Leonid Brezjnj wordt door zijn Amerikaan collega Jimmy Carter onde steund bij het verlaten van d Amerikaanse ambassade in d Ostenrijkse hoofdstad. Da voerden zij besprekingen in h kader van het SALT 2-verd ter beteugeling van de wape wedloop.

MOSKOU – De Sovjet staats- en partijleider Leonid Brezjnjev gaat waarschijnlijk de Russische geschiedenis in als de man met de meeste onderscheidingen op zijn naam. Op zijn 72e verjaardag, in september vier jaar geleden, werd hij bijvoorbeeld voor de vijfde maal onderscheiden met de Orde van Lenin, de hoogste Sovjet-onderscheiding. Hij ontving die dag ook voor de derde maal de „Gouden Ster", een decoratie waarin de titel „Held van de Sovjet-Unie" verbonden is. Op de foto biedt de partij-ideoloog die eerder dit jaar overleed, Mikhail Suslov, hem felicitaties aan voor de meervoudige onderscheidingen temidden van andere leden van Politburo.

BONN – Leonid Brezjnjev stond erom bekend een groot auto-liefhebber te zijn. Zoals anderen postzegels of sigarenbandjes sparen, spaarde hij wagens. Menigmaal werd hij op zijn buitenlandse reizen begiftigd door gastheren met een nieuwe wagen. Anderen in de Sovjet-Unie kunnen zich die uitermate luxueuze hobby niet veroorloven; de staat zou dat niet toestaan. Maar voor Brezjnjev, aan het hoofd van de staat, was dat geen probleem. Hier neemt Brezjnjev weer eens zitting in een gloednieuwe Mercedes 450 Cst, die hem werd aangeboden tijdens een bezoek aan West-Duitsland.